

952537

63.3 (Чукр-ЧЗал-5Гул)

к96

**ІВАН КУШНІРЕНКО
ВОЛОДИМИР ЖИЛІНСЬКИЙ**

**ВЕСЕЛКА
НАД РІВНОПІЛЛЯМ**

63.3 (Чукр-432п-5Гул)

к96

Іван Кушніренко
Володимир Жилінський

ВЕСЕЛКА НАД РІВНОПІЛЛЯМ

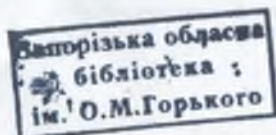
*сторінки історії Рівнопільської сільської ради і
ТОВ "Агро-Рівнопілля" Гуляйпільського району
Запорізької області*

Від автора

952537

Запоріжжя
"Дніпровський металург"
2008

ББК 63.3(4Укр-4Зап)

К 96

УДК 94(477.64)

І. К. Кушніренко, В. І. Жилінський

К 96 Веселка над Рівнополллям – Запоріжжя: Дніпровський металург, 2008. – 162 с.
ISBN 978-966-2962-52-9

"Веселка над Рівнополллям" — розповідь про краян-степовиків Рівнопільської сільської ради і ТОВ "Агро-Рівнополлля", історія їх створення і розвитку.

Книга розрахована на широкий читацький загал, всіх любителів історії рідного краю.

ББК 63.3(4Укр-4Зап)

ISBN 978-966-2962-52-9

© І. К. Кушніренко,
В. І. Жилінський, 2008

© КП "ЗМД "Дніпровський
металург", 2008

Веселка над Рівнополллям

Шановні друзі!

На території Рівнопільської сільської ради розташовані села Рівнополлля і Яблукове. Вони мають свою неповторну історію, яку творили своїми мозолястими руками земляки-степовики. Серед них виріс простий селянський хлопець, який з роками став відомим слюсарем на Запорізькому моторобудівному заводі і у серпні 1966 року йому присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордена Леніна і золотої медалі "Серп і Молот". Цим Героєм став Андрій Іванович Василега.

Погодьтеся, не кожне село має свого Героя, а Рівнополлля удостоїлося такої честі, бо тут живуть скромні, самовіддані у праці краяни, які мають один пріоритет у своєму житті — пріоритет вирощування хліба.

То ж з нагоди 80-річчя утворення села Рівнополлля, яке виповнюється глибокої осені 2008 року, бажаю всім щастя, здоров'я, миру і благодаті на довгі роки.

Сергій Іванович КУРМАН,
співзасновник ТОВ "Агро-Рівнополлля"

Іван Кушніренко, Володимир Жилінський

РІВНОПІЛЛЯ

В кінці 1927 року громадяни села Успенівки на зборах вирішили заснувати новий населений пункт. Після недовгих пошуків на північ за 10 кілометрів від Успенівки знайшли надзвичайно рівне місце для забудови. Поля, що обрамляли нове село, відзначалися надзвичайною рівністю. Новосели не могли знайти навіть місця для ставка, бо поблизу не існувало жодної балки чи яруги. Тому 70 власників індивідуальних господарств назвали свою малу батьківщину — Рівнопілля.

З жовтня 1928 року Запорізька окружна адміністративно-територіальна комісія ухвалила: "визнати за необхідне внести такі зміни в існуючий територіальний поділ округи:

8. По Гуляй-Пільському району:

3. Приєднати новоутворені населені пункти:

г) х.х. Миродлюбний, Солодкий та Рівнопілля до Успенівської сільради".¹

Протягом 1928-1929 років всі 70 господарств побудувались. Серед них 8 господарств рахувались середняцькими (мали по 2 коней і сільгоспінвентар для ведення польових робіт), 3 — маломіцними середняцькими (утримували 1-2 коней, але не було сільгоспінвентаря), решта 59 господарств були бідняцькими. Вони або зовсім не мали ніякого інвентаря і тягла, або ж якийсь інвентар без коней і навпаки.

Для забудови держава виділяла новоселам довгострокову позику в сумі 120 карбованців на рік.

Із побудованих 70 будинків, критих залізом було два. Це у Харитона Пилиповича Гопки (вкритий цинковим залізом) і Дмитра Михайловича Булгака (простим залізом). Пізніше у обох колгосп забрав залізо на господарські потреби.

Вкритих черепицею нараховувалось два, решта стояли під соломою та очеретом. А будинок Федора Пантелеймоновича Котенка взагалі не мав даху (на стелю була накладена солома).

Служба у царській армії. Бутов Сава Маркович — один із перших поселенців с. Рівнопілля

Крім того, один будинок Якова Степановича Жовніра був цегляний. На початку колективізації будинок забрав колгосп, а господар виїхав у м. Юзівку (тепер Донецьк — Авт.).

Половина жителів села в той час ходила в домотканому одязі із полотна і користувалася особистими ткацькими верстатами, на яких ткали полотно для одягу.

¹ Запорізький облдержархів. Р — 1, оп. 1, д. 1049, л. 252.

Біля 30 відсотків, якщо не більше, селян було малограмотними або зовсім неграмотними.

На початку 1930 року в Рівнополлі організується два ТСОЗи (товариство по спільному обробітку землі). Один — по теперішній вулиці Шкільній (голова Яків Агранович Горпинич, обліковець — Кузьма Данилович Брацило).

Другий — це нинішня вулиця Жовтнева (голова Федір Костянтинівич Кобзар, обліковець — Павло Васильович Козярин).

Хата збудована в 1928 році.

Зліва направо: Стерлик Т.О., Ющенко А.С., Чайло А.І., Гринь Григорій, Брацило Я., Шевченко І.П., Стерлик О.І.

АРТІЛЬ "РІВНОПІЛЛЯ"

28 листопада 1930 року в селі організується сільсько-господарська артіль "Рівнополля" (Постанова райвиконкому № 78 від 29 листопада 1930 р.). Головою її обирається односельчанин Тимофій Лукіч Пестун.

28 грудня районна газета "Більшовик Гуляйпільщини" вмістила інформацію "Хліб під кураєм". В ній йшлося про те,

що громадянин хутора Рівнополля Успенівської сільради Антон Ільєнко забув, що треба здати хлібні лишки державі, та заховав його в городі під кураєм у ямі. Знайшли!"

Постановою райвиконкому за № 79 тоді ж, 29 листопада, в селі Рівнополлі утворюється і сільгоспартіль "Зміна".

В тому ж 1930 році відкривається початкова школа, перший клас якої знаходився у приватному будинку Ф. К. Кобзаря. Першим учителем її був житель сусідньої Успенівки (в минулому псаломщик Успенівської церкви) Денис Наумович Петров.

На другий і третій роки школа також перебувала у приватних будинках Д. М. Булгака і Х. Ф. Гопки. Учителями працювали Іван Андрійович Заїченко і Антон Антонович Гура.

Школу побудували в 1934 році.

В 1932 році сільгоспартіль "Рівнополля" об'єдналася з артілью "Сила сталі", що в селі Новому Успенівської сільради. Там знаходилась і контора колгоспу. Головою його спочатку працював Каленик Свиридович Бабенко, а потім житель Гуляйполя Кравченко. Об'єднане господарство проіснувало до 1934 року.

КОЛГОСП імені КАГАНОВИЧА

Після роз'єднання у Рівнополлі створюється колгосп імені Кагановича, який працював до Великої Вітчизняної війни 1941-1945 рр. Головою обрали жителя Поліг Дяченка, бухгалтером — Мирона Григоровича Глинку.

В 1933-му голодному році померло у сусідньому селі Шевченківському — 42 особи із 37 дворів, у Грушевому — 28.

23 лютого 1935 року в колгоспі імені Кагановича із 37 коней 15 було виснажених і непридатних до роботи, бо конюх крав фураж. Два рази його спіймали, коли він крав буряки, а 27 лютого поцупив 10 кілограмів вівса, що одержав у коморі. Загальні збори колгоспу справу на нього передали до суду.

В 1935 році в артілі імені Кагановича організували дитячі ясла, які відвідувало 53 дітей. Але вони не мали потрібного виховання. З ними не проводили ігор, не вчили співати пісень, не

було ніяких розваг. Завідуюча дитяслами, вона ж і вихователька, вважала, що для дітей потрібне тільки харчування, а без розваг вони обійдуться.

2 грудня 1935 року приймальна комісія Чубарівського райкому ЛКСМУ прийняла постанову № 13 про утворення комсомольської організації хутора Рівнопілля Успенівської сільради у складі комсомольців колгоспників Миколи Федоровича Северина, 1912 р. н., Андрія Єлисейовича Сидоренка, 1915 р. н. (перший секретар організації), Григорія Гнатовича Ячала, 1912 р. н. і Харла Федоровича Горпинича.

* * *

В 1936 році головою артiлі працював Дмитро Федорович Бриль, бухгалтером Яків Григорович Хорішко. В цьому ж році у Рівнопіллі відкрили колгоспний клуб (в тому приміщенні проживав Г. Я. Пузанов).

По-стахановськи на колгоспних полях трудилися трактористи Іван Захарович Чайло, Федір Савич Бутов, Василь Іванович Василага, Максим Юхимович Ілієнко, Олександр Сергійович Іващенко. Ударною працею відзначались водії: Влас Федорович Горпинич, Семен Гаврилович Старинка, Ганна Юхимівна Буряк.

У серпні 1936 року загальні збори артiлі імені Кагановича прийняли почесним колгоспником своєї артiлі вождя німецького пролетаріату Є. Тельмана, з нарахуванням йому в 1936 році 250 трудовнів. Вся грошова і натуральна оплата на трудовні перераховувалась у фонд організації МОДру.

В тому ж році на один зароблений трудовдень нараховувалося по 5,6 кілограма зерна. Середня урожайність зернових складала 15,6 центнера з гектара. Валового прибутку колгосп отримав 144806 карбованців.

На 2 квітня 1937 року колгосп імені Кагановича Успенівської сільради, як і інші, закінчив сівбу ранніх колосових. Перед жнивнями господарство мало 36 робочих коней і 10 волів.

11 жовтня перша бригада закінчила збір просапних культур. Соняшник зібрали з 30 гектарів, кукурудзу — з 31, рицину — з 15.

Найвищий урожай соняшнику — 13 центнерів з гектара — отримали ланкові Катерина Булгак і Віра Шаповал, а кукурудзи — по 22 центнери — ланкові Марфа Гринь і Марія Яковенко.

В 1938 році вчителі разом з молоддю організували драматичний гурток. У своєму колгоспі вони поставили з великим успіхом п'єси "Мартин Боруля", "Дай серцю волю — заведе в неволю", "Бурлака". Кращі аматори сцени І. Сірінюк, Н. Миколенко, Ф. Яковенко і Г. Вагіс дуже сподобалися глядачам не тільки свого колгоспу, а і в сусідніх артiлях "Зільберталь" та "Сила сталі".

30 березня 1939 року розпочалися весняні польові роботи. Всі працювали з піднесенням. Стахановці Ф. Гаркуша та П. Гопка заборонували за день кінцями 7,3 гектара замість 6 за нормою. М. Ільєнко та М. Андрієнко волами за зміну закрили вологу на 4,3 гектарах (норма 3).

16 травня колгосп прополов всі зернові культури на площі 525 гектарів. Передові ланки, які очолювали Дарія Горпинич, Марія Трикоз, Дуня Геньба, виконували норму на 158 відсотків. Перевиконувала завдання і ланка Віри Шаповал, колгоспниці Марія Яковенко та Настя Андрієнко.

Другу прополку просапних культур на площі 170 гектарів колгосп імені Кагановича закінчив 7 червня. Але комісія по якості забракувала ланці Олени Сови 5 гектарів. Їх довелося переполювати.

6 серпня до Москви виїхала з району перша група передовиків на Всесоюзну виставку. Серед них і чабан колгоспу імені Кагановича І. Яковенко.

14 жовтня колгоспники отримали на вироблені трудовні багато хліба і лишки його продавали державі. Пилип Ільєнко продав 3 центнери хліба, Андрій Трикоз — стільки ж, Марфа Буряк — 2 центнери. Всього колгоспники продали державі через кооперацію 170 центнерів хліба.

В 1939 році на 1 вироблений трудовдень колгоспники одержали по 7 кілограмів зерна і по 2 карбованці 34 копійки, тоді, як в 1938 році — тільки по 1,8 кілограма зерна і 1 карбованець 63 копійки.

Колгосп імені Кагановича повільними темпами готувався до жнив 1940 року. На 4 червня тут було відремонтували тільки 6 жнивварок, жодної гарби і безтарки.

На другій прополці просапних (190 гектарів) члени ланок Олени Сови та Одарки Горпинич виконували по дві норми і заробляли до 3 трудовнів у день.

Добре доглядали кобиломаток конюхи Г. Ячало і В. Ільєнко.

Колгоспниці М. Булгак, О. Василєга та інші на 2-му політті соняшнику виконували норми на 200%.

Дбаючи про зимівлю худоби, у артілі заготовили 60 тонн сіна. Його вчасно вклали у скирти.

На збиранні врожаю добре працював у колгоспі комбайнер-орденоносець Дмитро Горпинич. Комбайн "Сталінець" тягало два трактори У-2 і ХТЗ. Так про нього говорив голова артілі Бєвз: "Гарно працює в нас "Сталінець" комуніста комбайнера-орденоносця Дмитра Горпинича. За 12 робочих днів він зібрав 300 гектарів колосових, намолотивши по 17 центнерів зерна з кожного. В актах, де зазначається якість роботи, крім того, що "ділянка зібрана добре", вже нічого не напишеш.

Добре працюють й інші члени агрегату. Трактористка комсомолка Віра Козлова та тракторист Іван Зельзелер, працюючи на У-2, не мають простоїв.

В. Козлова ще й гарний редактор стінгазети, яку щоденно випускає в таборі.

Прийнято, що комбайн повинен працювати без перебоїв не менше 16-18 годин на добу. За це вболівають, крім трактористів, і на візку біля соломи і полови Віра Тарасенко, Настя Андрієнко і навіть 13-річний Коля Глинка, що працює на вантаженні зерна з бункера.

В період жнив 1940 року по-стахановськи працювали колгоспниці М. Хорішко, Н. Козярин, Я. Шаповал, Я. Савченко, К. Зельзелер, які щодня навіювали по 20 тонн зерна замість 17. Вагарі Г. Ячало, П. Северин, Г. Ільєнко та А. Чаяло замість 180 центнерів за день наважували по 450 центнерів.

У травні 1941 року добре прополіли 15 гектарів насінневої люцерна члени бригади тов. Ільєнка. Тут ударною працею відзначилися члени ланки Ганни Кобзар, а також

їздові Д. Булгак та І. Буряк, які свої виробничі завдання виконували на 175 процентів.

В 1940 році головою колгоспу імені Кагановича обирається житель села Долинки Бєвз, а з другого півріччя того ж року — місцевий житель Антон Олексійович Розсоха, який працював до самої війни.

Після відділення від "Сила сталі" колгосп імені Куйбищева поступово набирає силу. Тут утворився дружний роботящий колектив. Розвивалось соціалістичне змагання, поширювався стахановський рух.

Першими стахановцями було подружжя Бутів Савелій Маркович і Пелагея Григорівна, які вирощували колгоспних свиней, вівчар Іван Іванович Яковенко, робітник польової бригади Юхим Микитович Ільєнко, ланкові: Марфа Федорівна Буряк, Марія Єгоровна Гринь, Ольга Свиридівна Ільєнко, ковалі: Федір Павлович Кобзар, Мирон Григорович Глинка, Герасим Михайлович Булгак, їздові на конях: Павло Васильович Козярин, Юхим Андрійович Гаркуша і багато інших.

В різні роки бригадирами польових бригад працювали: Дмитро Якович Горпинич (майже беззмінно), Михайло Архипович Гопка, Макар Григорович Хорішко, Митрофан Прокопович Андрієнко, Петро Іванович Андрієнко, Тимофій Лукич Пестун.

Ветсанітаром до війни був Григорій Єгорович Андрієнко, садоводом — Харитон Пилипович Гопка, агротехніком — Михайло Іванович Василєга, завідувачим фермою і зоотехніком Валерій Єлисейович Сидоренко.

Перед Великою Вітчизняною війною сільгоспартіль імені Кагановича мала 60 коней, 15 пар волів, 200 голів великої рогатої худоби, в т. ч. 30 корів, а також — 200 голів свиней, 150 овець, 150 голів курей, 3 автомашини (півторатонки). Була пасіка із 20 вуликів.

У розпорядженні артіль мала: кладову, конюшню для коней, корівник, телятник, свинарник, вівцеферму, курятник, гараж, склад для пального, приміщення для отрутохімікатів, пекарню. Крім того, колгосп займав 10 гектарів фруктового саду і 1,5 гектара виноградника.

Перед початком війни в особистому користуванні рівнопільців знаходилося 40 велосипедів (в той час це вважалося великою розкішшю) і три радіоприймачі.

На 1 липня 1941 року сільгоспартіль імені Кагановича отримала грошовий дохід у сумі 245712 карбованців (у довоєнних цінах), нараховувала 72 двори, 232 працюючих колгоспників.

ВІЙНА У ДОЛЯХ КРАЯН

5 жовтня 1941 року німецько-фашистські окупанти зайняли Гуляйпільський район, а наступного дня з'явилися у Рівнополлі. Своєю "військовою операцією" вони почали із стрільби по гусях, качках і курях громадян та перевіркою сундуків і гардеробів, шукаючи поживи.

Перед фашистською окупацією в основному колгоспна худоба була евакуйована у східні області країни, але частина лишилася дома. Її роздали колгоспникам, у яких не було корів. Але в період окупації майже у всіх ці корови було забрано для німецької армії. Роздали і пасіку, а після визволення — повернули в колгосп.

...Два роки рівнопільці були під гнітом німецько-фашистських загарбників і все ж вірили в перемогу Червоної Армії. Вірили, що непрохані зайди будуть вигнані із радянської землі. Чекали цієї перемоги, іноді проявляли непокоє окупантам, навіть влаштовували диверсії.

Так, в 1942 році під час молотьби хліба в степу, ті, що молотили, навмисно вкинули в приймальню камеру комбайна залізний шворінь. Комбайн вивели з ладу і він простояв два тижні через відсутність запасних частин.

Не дивлячись на це, люди стверджували, що шворінь попав випадково у комбайн з хлібною масою, але німецький комендант цьому не повірив. Всіх, хто був біля комбайна, були покарані нагайкою, а підозрювані у диверсії Василь Федорович Северин та Іван Кіндратович Тищенко відправлені в Успенівську поліцейську дільницю, де пробули 5 діб. Не маючи

доказів їх провини, фашисти відпустили додому, але перед цим чоловіки отримали по 25 нагайок.

...Взимку 1942 року німці мобілізували місцеве населення з підводами для підвезення до фронту боєприпасів та іншого спорядження. Були мобілізовані і дві підводи з села Рівнополля. Підводчики на них — А. С. Ющенко та І. І. Ільєнко — обманули пильність поліцейської охорони, непомітно вислизнули з колони і повернулись додому. Поставили підводи на загальному дворі, а самі зникли.

Помітивши, що зникли дві підводи, поліцаї кинулись у погоню. Приїхали в село і почали шукати підводчиків. Не знайшовши, почали загрожувати їх сім'ям. Декілька разів навідувались поліцаї в село, сподіваючись захопити і покарати підводчиків, але все було марно. Через місяць вони забули за рівнопільських смільчаків.

Весною 1943 року німецькі окупанти масово відправляли в Німеччину юнаків і дівчат на примусові роботи. Так насильно було вивезено 32 корінних рівнопільців. Крім того, 18 осіб із евакуйованих і військовополонені.

При першій нагоді юнаки і дівчата пробували втікати від переслідувачів. Так із Запоріжжя вдалося втекти Івану Андрійовичу Трикозу, Івану Михайловичу Гопці, Марії Пилиповні Ілієнко (пізніше Пузанова), Івану Кіндратовичу Тищенку, Івану Іларіоновичу Ілієнку, Миколі Івановичу Горпиничу та іншим. Всі вони переховувались до приходу радянських військ.

Громадянка Ганна Юхимівна Буряк за те, що її чоловік утік із станції Гуляйполе при відправленні в Німеччину, і Петро Іванович Івлєв за те, що його дочка втекла, відсиділи у поліцейській дільниці по три доби. Але через те, що Г. Ю. Буряк була вагітна на 5 місяці, а П. І. Івлєв мав за плечима 60 років і хворів, їх не відправили у Німеччину взамін тих, що втекли, і відпустили додому.

Дівчина Марія Миколаївна Мордик (пізніше Гринь) із сусіднього села Грушевого декілька разів уникала відправки

Іван Кушніренко, Володимир Жилінський

до Німеччини, але одного разу поліцаї вислідили і схопили її і під суворою охороною доставили на станцію, де посадили в ешелон і відправили в Сілезьку область.

На станції в Запоріжжі втекли Володимир Ілліч Кириченко і Володимир Маркович Ройко (обоє з с. Грушевого).

Під час окупації були і такі випадки.

В селі Яблуковім громадянин Денис Іванович Горбоконь за неохвальний відгук про окупаційну владу був побитий 25 ударами нагайки. А в сусідньому селі Грушевому староста колгоспу (так тоді називались голови колгоспів) Юхим Семенович Дурман за зв'язок із партизанами був арештований і розстріляний в гестапо.

...Відступаючи, фашистські війська відбирали у населення худобу і брали із собою. Жителі всіляко старались заховати тварин, особливо корів. За це німці суворо карали... аж до розстрілу.

Так, житель сусіднього села Яблукового Андрій Іванович Горбоконь взяв свою корову і погнав у кукурудзу, спутавши тварину, пустив пастися. А сам викопав окопчик і приліг у нього. В цей час німецькі частини, відступаючи, наткнулись на нього. Корову забрали, а А. І. Горбоконя розстріляли на місці.

Відступаючи, німці виганяли всіх працездатних чоловіків, заставляючи їх виїжджати до Німеччини. Ніхто цього наказу, звичайно, не виконував. Але, щоб показати, що наказ виконується, чоловіки збиралися, сідали на підводи і виїздили у степ у якусь глуху лісосмугу і там чекали до приходу радянських військ. Але не завжди це проходило благополучно.

Так, 12 вересня 1943 року під Рівнопіллям з північної сторони в лісосмузі зупинилось кілька підвід чоловіків із села Успенівки і навколишніх сіл, які ховалися від виїзду до Німеччини, всього 54 особи.

Несподівано на них наткнулись есесівські частини, які розташувались в с. Рівнопіллі, і всіх розстріляли, в тому числі із Рівнопілля Івана Тимофійовича Буряка, Бориса Свиридовича Бабенка, Олександра Трифоновича Пітька.

Ветерани та вдови Великої Вітчизняної війни. 9.05.2002 р.

...О 9 годині вечора 12 вересня 1943 року під час відступу фашистських військ у Рівнопілля із сторони села Солодкого в'їхали кінні дροжки. На них сиділи три "власівці".

В'їхавши у село, дροжки зразу ж повернули у третій від краю двір громадянина Іларіона Степановича Ільєнка. Коней завели у конюшню, дροжки зтягли за будинок. Це були радянські розвідники, переодягнені у власівську форму.

Господарі нагодували розвідників, розповіли, які частини є у селі, де знаходяться вогневі точки. Дізнавшись, що в селі стоїть німецька есесівська частина і власівці, які готуються палити скирти у дворах жителів села, розвідники вирішили все самі оглянути. Змішавшись з німецькими солдатами і власівцями, котрі почали палити скирти, розвідники пройшли вулицями Рівнопілля.

Добувши необхідні дані, вони о 12 годині дня 13 вересня вийшли із села. А о 9-ій годині вечора Рівнопілля несподіваним ударом частин 40-ї гвардійської стрілецької дивізії 31

гвардійського стрілецького корпусу 5-ої Ударної армії Південного фронту було визволено.

При відступі фашисти спалили колгоспний гараж, телятник, корівник, склад для пального тощо. А всього розграбували і знищили колгоспного майна і тварин, господарських приміщень, сільгоспмашин та інвентаря на 3426800 карбованців у довоєнних цінах.

32 юнаків і дівчат окупанти вивезли з території сільради на примусові роботи до Німеччини.

У боях на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років брав участь 81 рівнопілець. Повернулись інвалідами — 11. Нагороджено орденами і медалями - 43.

Фашисти розстріляли 18 краян, серед них — Андрія Івановича Резніченка, 1927 р. н. У вересні 1943 року загинув житель Рівнопілля Борис Свиридович Бабенко.

Земляки воювали з ворогом не тільки на фронтах. Під час тимчасової німецької окупації Катерина Іванівна Гопка, Оксана Прокопівна Стерлик, Марфа Федотівна Буряк, Євдокія Іванівна Андрієнко надавали притулок полоненим радянським воїнам, лікували їхні рани, ризикуючи власним життям, переховували від німецьких окупантів.

Дані про учасників Великої Вітчизняної війни Рівнопільської сільської ради

	Рівно- пілля	Яблу- кове	Гру- шеве	Шев- ченків- ське	Роз- дольне	Всього по сіль- раді
Скільки жителів села було призвано	81	22	55	37	27	222
Скільки воювало в роки Великої Вітчизняної війни	77	22	53	35	26	213
Скільки загинуло	38	—	26	15	7	86
Скільки з них нагороджено бойовими орденами і медалями	43	11	7	8	13	82

Повернулись з Великої Вітчизняної війни інвалідами:

Величко Григорій Семенович	— I група,
Горбоконь Василь Андрійович	— I група,
Горпинич Василь Якович	— III група,
Догода Іван Данилович	— III група,
Ільєнко Максим Юхимович	— II група,
Ільєнко Антон Степанович	— II група,
Конев Єгор Єгорович	— II група,
Москівець Данило Федосійович	— II група,
Навіков Федір Олексійович	— II група,
Охтень Яків Іванович	— I група,
Северин Микола Федорович	— II група.

Учасники фронтових боїв, які пізніше визнані інвалідами Великої Вітчизняної війни:

Булгак Микола Дмитрович	— II група,
Глінков Микола Олексійович	— II група,
Ільєнко Григорій Іларіонович	— II група,
Сова Григорій Петрович	— III група,
Юрченко Павло Андрійович	— II група.

Учасники бойових дій:

Андрієнко Митрофан Прокопович,
Брацило Яків Іванович,
Бутов Федір Савич,
Бірюк Микола Тимофійович,
Буряк Андрій Іванович,
Василєга Михайло Іванович,
Василєга Василь Іванович,

Геньба Михайло Іванович,
Горпинич Влас Федорович,
Горпинич Харло Федорович,
Горпинич Дмитро Якович,
Гаркуша Юхим Андрійович,
Завалко Трохим Антонович,
Ільєнко Іларіон Степанович,
Ільєнко Іван Іларіонович,
Івашенко Олександр Сергійович,
Кійко Семен Семенович,
Котенко Никифор Федорович,
Онищенко Іван Гаврилович,
Пестун Тимофій Лукич,
Прихидько Іван Федорович,
Пилипенко Федір Андронович,
Сова Ілля Петрович,
Сова Костянтин Петрович,
Северин Василь Федорович,
Ткаченко Трохим,
Тарасенко Григорій Семенович,
Циб Григорій Давидович,
Шкредков Петро Петрович,
Шаповал Василь Іванович,
Шушура Іван Савич,
Юрченко Василь Андрійович,
Ющенко Андрій Степанович,
Ячало Григорій Гнатович.

**Працювали в тилу на трудовому фронті
для забезпечення потреб фронту:**

Геньба Іван Іванович,
Ячало Герасим Іванович.

З кожним роком все менше і менше залишається учасників війни. 9.05. 2005 р.

**Учасники війни, які служили в Армії,
але не брали участі у бойових діях на фронтах:**

Гопка Микола Михайлович,
Ільєнко Григорій Юхимович,
Чаяло Микола Антонович.

**Загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни і в боях
з білофінами (дані по Рівнопільській сільраді):**

Андрієнко Степан Прокопович	— с. Рівнопілля
Андрієнко Яким Прокопович	— с. Рівнопілля (в боях з фінами)
Андрієнко Микола Григорович	— с. Рівнопілля
Андрієнко Петро Іванович	— с. Рівнопілля
Бірюк Василь Тимофійович	— с. Рівнопілля

Булгак Дмитро Михайлович	— с. Рівнопілля
Булгак Іван Герасимович	— с. Рівнопілля (в боях з фінами)
Бойко Іван Іванович	— с. Рівнопілля
Баранов Іван Якович	— с. Грушеве
Булат Парфентій Лаврентійович	— с. Грушеве
Бечко Авксентій Васильович	— с. Грушеве
Борт Феодосій Терентійович	— с. Роздольне
Буряк Іван Панасович	—
Василега Микола Іванович	— с. Рівнопілля
Вовк Филімон Назарович	—
Вовк Іван Филімонович	—
Васецький Василь Михайлович	— с. Грушеве
Горпинич Іван Якович	— с. Рівнопілля
Горпинич Іван Савич	— с. Рівнопілля
Горпинич Микола Іванович	— с. Рівнопілля
Гопка Іван Михайлович	— с. Рівнопілля
Гопка Павло Архипович	— с. Рівнопілля (в боях з фінами)
Горпинич Іван Юхимович	— с. Рівнопілля
Горпинич Микола Юхимович	— с. Рівнопілля
Геньба Юхим Іванович	— с. Рівнопілля
Гринь Дмитро Федорович	— с. Рівнопілля
Гопка Федір Іванович	— с. Шевченківське
Горпинич Іван Михайлович	—
Гринь Максим Степанович	— с. Шевченківське
Гопка Олексій Степанович	—
Даниленко Микола Захарович	— с. Шевченківське
Донець Корній Іванович	— с. Роздольне
Жовнір Григорій Пилипович	—
Жовнір Іван Пилипович	—
Ільєнко Данило Іларіонович	— с. Рівнопілля
Ільєнко Іван Пилипович	— с. Рівнопілля
Іващенко Павло Гаврилович	— с. Роздольне
Козярин Павло Васильович	— с. Рівнопілля
Кобзар Порфирій Федорович	— с. Рівнопілля

Кириченко Василь Петрович	— с. Рівнопілля
Кобзар Дем'ян Федорович	— с. Рівнопілля
Клименко Микола Платонович	—
Кириченко Михайло Ілліч	— с. Грушеве
Кириченко Петро Ілліч	— с. Грушеве
Кириченко Василь Ілліч	— с. Грушеве
Клименко Іван Петрович	— с. Грушеве
Кравцов Іван Євменович	—
Кузьменко Олексій Тимофійович	— с. Шевченківське
Кійко Харитон Семенович	— с. Шевченківське
Кірієнко Олександр Кирилович	— с. Роздольне
Лапка Іван Микитович	—
Лобода Дмитро Єгорович	—
Москівець Роман Маркович	— с. Грушеве
Мордик Микола Лаврентійович	— с. Грушеве
Пестун Петро Лукич	— с. Рівнопілля
Пугач Василь Костянтинівич	— с. Грушеве
Пашко Іван Федорович	— с. Грушеве
Педоря Іван Никифорович	— с. Шевченківське
Попович Петро Филімонович	— с. Роздольне
Розсоха Антон Олексійович	— с. Рівнопілля
Рибалко Григорій Михайлович	—
Рибка Андрій Михайлович	— с. Грушеве
Рибка Олександр Маркович	— с. Грушеве
Рибка Іван Маркович	— с. Грушеве
Родін Федір Васильович	— с. Грушеве
Сова Ілля Григорович	— с. Рівнопілля
Сидоренко Валерій Єлисейович	— с. Рівнопілля
Стерлик Петро Григорович	— с. Рівнопілля
Сокол Дмитро Денисович	— с. Грушеве
Симон Григорій Михайлович	— с. Шевченківське
Тищенко Іван Кіндратович	— с. Рівнопілля
Трикоз Іван Андрійович	— с. Рівнопілля
Тихорський Федір Пилипович	— с. Шевченківське
Тихорський Іван Пилипович	— с. Шевченківське
Тарасенко Іван Юхимович	—

Тарасенко Сергій Васильович	— с. Рівнопілля
Устенко Федір Наумович	— с. Рівнопілля
Хорішко Макар Григорович	— с. Рівнопілля
Хорішко Яків Григорович	— с. Рівнопілля
Хорішко Дмитро Григорович	— с. Рівнопілля
Циганок Олексій Нилевич	—
Чаяло Іван Якович	— с. Рівнопілля
Чаяло Микита Якович	— с. Рівнопілля
Чаяло Іван Захарович	— с. Рівнопілля
Чаяло Антон Захарович	— с. Рівнопілля
Чайка Дмитро Григорович	— с. Рівнопілля (на Халхін-Голі)
Шаповал Григорій Іванович	— с. Рівнопілля (в боях з фінами)
Шабалтій Павло Іванович	— с. Шевченківське
Шевлюк Іван Кузьмич	—
Яковенко Федір Іванович	— с. Рівнопілля

Честь і слава воїнам-землякам, які віддали своє життя за рідну Вітчизну!

* * *

7 травня 1994 року районна газета надрукувала зарисовку "Дві Слави одного героя". Ось вона:

"В Рівнопіллі я мав зустрітись з фронтовиком-орденоносцем Григорієм Петровичем Согою. І перший, котрого я побачив, був саме рядовий перемоги.

— А я і є товариш Сова, — якимось так по-молодецькому відказав літній чоловік, пильно вдивляючись у мене через сильні окуляри.

Познайомились.

Григорій Петрович повідав таку історію. Десь років п'ятнадцять тому, говорив він, мені в тракторну бригаду передали, мовляв, іди додому, тебе питається якийсь чоловік. Хто? Невідомо. Підходжу до двору. Стоїть мужчина. Худорлявий,

непримітний, десь моїх років. Поздоровкались. "Ну що, питає, не впізнаєш?" Ворушу пам'ять — убий не згадаю. "А Павла Корнієнка з Токмака пам'ятаєш?" "Паша, дорогий друже...". Обнялися, розцілувалися. Однополчанин. Разом стільки пережили. Можете уявити — сімнадцятирічних кинули у таке пекло. І ото через стільки років розшукав мене.

...Про таких, як Г. П. Сова, у народі кажуть просто: "На них — світ тримається". І в словах цих — істина. Хлібороб з діда-прадіда, інвалід Великої Вітчизняної, він, либонь, як ніхто інший, знає, — світ створений не для воєн.

І нехитру цю істину, як неопалиму купину душі своєї, виніс Григорій Петрович із вогнів минулої війни, де залишив вічно молодим не одного побратима. Правда, щедрий він в оцінках іншим, скупий стає на слова, коли йдеться про нього самого.

— Колись онучок побачив у мене на сідницях сліди від важкого поранення і все допитувався: "А що то таке, а чого, а як трапилося?" І тепер, коли приїжджає у гості, все цікавиться. "Дідусю, болять рани?":

Звісно, що болять і дуже болять рани — воєнні помітини на тілі фронтовиків. Надто невеселі спогади навіюють вони довгими ночами.

У своєму архіві ветеран видобув вирізку із газети "На страже Родины" Ленінградського військового округу за сорок шостий рік. Матеріал ішов з окружної наради відмінників бойової і політичної підготовки. Там вміщено і знімок гвардії старшини Григорія Сови. На грудях — орден Слави II та III ступеня, Вітчизняної війни I ступеня, медаль "За відвагу", інші відзнаки солдатської доблесті. Молодий, бравий. Щасливий. 20 років же мав тоді.

— Після війни ми служили ще до п'ятдесятого року, — пояснює Григорій Петрович. — А в той час я був старшиною полкової сержантської школи. А війну пройшов рядовим гвардійцем — кулеметником.

— Півроку вивчали ми кулеметну справу, зброю і потім кинули нас на бойове "хрещення", — згадував ветеран. — Це

було на Псковщині, майже на кордоні з Латвією. Була весна сорок четвертого.

Весна. Як це завжди, вона радує людей. Просипається від зимової сплячки природа. Все навкруги оживає, молоде. Веселить вона і солдатське серце. Але на війні весна приносить солдатам водночас з новим почуттям і нові труднощі. На маршах ноги вгрузають у багно, в бою доводиться повзти в грязюці. Та те і зброю, тіло й станок з "максима" кулеметники несуть на собі. І досі солдат відчуває ту тяжкість зброї на своїх плечах і спині.

Першу атаку відбили порівняно легко, але слідом за нею друга, третя... І з кожним новим наступом ворог все більше скаженів. Але тільки-но на землю впало перше проміння сонця, атаку розпочав свіжий фашистський підрозділ. Окопи мовчали, скінчилися патрони у піхотинців. А фашисти, мабуть, зрозумівши становище, посміливішали. Їхні рогаті каски нараз замелькали над житом. Чорно стало на полі.

— Рус, капут!...

— Хенде хох!.. — кричали вони, відчуваючи свою близьку перемогу.

— Хлопці, надія на вас, — звернувся командир до кулеметників.

— Примкнути багнети! — мов електричний струм передалось по ланцюгу. І піхотинці піднялись в атаку.

І кулеметники тиснули і підтримували піхоту.

Григорій Сова цілювся, і коли в прорізі з'явились сірі мундири, довгою чергою повів вздовж атакуючих фашистів. Залягли. Потім рвонулись знову вперед, і знову наштотхнулись на кинджальний вогонь.

Кулеметник себе зовсім не відчував, здавалось, рук не було зовсім, вони працювали мимо волі його в якомусь механічному неконтрольованому русі. Тільки стукотів безперервно кулемет...

— А ти не з лякливих, — похвалив Григорія Сову командир.

— А чого ж? — посміхнувся солдат пошерхлими губами. — Ми теж можемо.

На кінець другого дня в наступ пішов стрілецький полк. В

бою він розбив виснажений атаками підрозділ і навально рушив вперед, на Латвію. За успішні дії і мужність Г. Сову було нагороджено медаллю "За відвагу".

Гірки, як полин, дні війни. Один за одним падали в боях товариші. Там загинули земляки Ваня Качан, снайпер Саша Попович, пізніше — Вася Кириченко. Мужньо билися Никифор Котенко, Іван Продан, Василь Репка... Вони вже навчилися спокійно сприймати свист куль, бомбардування і подавали приклад відваги і сміливості. Війна йшла своєю чергою: атаки, гарматний гуркіт, походи. Вночі небо палахкотіло блискавицями пожеж, а вдень над окопами кружляли і переривчасто гули літаки з чорними павуками на крилах.

Дуже запеклі бої точилися при форсуванні ріки Гауї. І знову злітали в небо вогнисті ракети. Стогнала від гуркоту земля. Кришилась, шарахалась до неба, виплескуючи сліпучі спалахи вогню, змішаного з гарячими уламками сталі. І там, де бушувала буря, падали облісілі дерева, никла долу трава. І тільки люди витримували. Найжачившись вузькими лезами багнетів, кидались вони в зіркастих касках у розбурхане пекло, падали, знову схоплювались на ноги, далі відтискаючи ворога лютого. Багато воїнів було відзначено нагородами. Орден Слави III ступеня вручили Г. Сові.

А срібною Славою подвиг гвардійця Г. Сови увінчано за бої на підступах до Риги. І тут кулеметник показав свою сміливість, витримку, обачність. Він мовчки підпустив ворога на вигідну дистанцію, і коли гітлерівці, впевнившись, що кулемет подавлено, сміливіше піднімалися на штурм, їх знову зустрічала вогненна злива нашого земляка. Тоді Григорій не отримав ту нагороду: несподіване важке поранення вивело його з строю і він лікувався у госпіталях до кінця війни. Одержав її пізніше.

Г. П. Сова, демобілізувавшись, і трудився, як воював, на повну силу. Хай і не в армійському строю, але із армійським запалом. 36 років працював обліковцем у тракторній бригаді рідного колгоспу. Мав нагороди і за хліборобський труд.

РОКИ ВІДБУДОВИ

Після звільнення села від німецько-фашистських окупантів відновлює свою роботу колгосп імені Кагановича. Тимчасово головою став Петро Петрович Сова, бухгалтером Тетяна Юріївна Кобзар (пізніше Сова). Через деякий час головою колгоспу працювала Параска Трохимівна Питько, яку в 1944 році замінив, повернувшись із госпіталю, інвалід війни Максим Юхимович Ільєнко.

— Сьогодні колгоспники артiлі імені Кагановича, — повідомляла 20 грудня 1943 року голова артiлі П. Т. Питько, — рапортують про виконання плану держзакупок. Для створення фонду Червоної Армії колгоспники продали 1296 пудів хліба, 372 пуди картоплі, 132 пуди соняшнику.

У фонд допомоги дітям-сиротам колгоспники артiлі внесли 14 пудів хліба, 42 пуди картоплі та 8 кілограмів бобових, а колгоспники артiлі "Сила сталі" — 15 пудів хліба, 30 пудів картоплі.

Надійшла весна 1944 року. Землю треба засівати зерном, а посівматеріалу не було (його вивезли окупанти). Держава прийшла на допомогу колгоспам. На станцію Гуляйполе прибуло насіння з інших республік, але його треба ще доставити в село, а транспорту господарство не мало. Тому жінкам колгоспу імені Кагановича довелося носити зерно мішками на своїх плечах.

В цей період єдиною тягловою силою в артiлі були корови колгоспників. Важкою видалася весняна посівна кампанія 1944 року. Засіяли лише 50 відсотків орної землі. Більше не змогли. Незасіяна земля заростала бур'янами.

17 грудня 1944 року колгоспники артiлі імені Кагановича після виконання першої заповіді здавали хліб понад план у фонд Червоної Армії. Тільки за один день вони віддали 602 пуди.

На початкову 1945 року головою обирається демобілізований через поранення офіцер із Курської області Трифон Андрійович Бурцев. У січні 1946 року головує уже житель Успенівка Михайло Єлисейович Василенко.

У порівнянні з попереднім роком дещо краще проходила посівна кампанія весною 1945 року. Тоді вже було освоєно 60 відсотків довоєнних площ.

Весною 1946 року колгоспниці бригади № 1 використовували своїх корів на польових роботах, перевиконуючи норми виробітку. На боронуванні озимини ланка Насті Василеги щодня закривала вологу на 0,80 гектара і більше.

2 червня на піднятті зябу своїми коровами працювали колгоспниці Г. Горпинич, К. Чайка, Г. Булгак, Г. Бурба, О. Стерлик, виорюючи більше як по 0,60 гектара при денній нормі 0,50.

Колгоспниці бригади № 1 Г. Горпинич, Кобзар та інші на політті просанних денні норми виконували на 120-150 відсотків.

28 листопада П. Кукоба писав у районній газеті: "Згідно з планом у колгоспі імені Кагановича цієї осені на зяб треба зорати 220 гектарів, але зорано лише 68 гектарів. Керувати цією роботою доручено заступнику голови Андрієнку, але той нічого не робить. Замість 15 плугів, що мають щодня працювати в кол-

Василега Михайло Іванович, 1908 р. н.
голова колгоспу ім. Кагановича
з 1946 по 1956 рік

госпі, щодня працює лише чотири. Є в колгоспі 63 працездатних корів, але жодної на оранці не використовують".

В 1946 році в колгоспі імені Кагановича добре працювала комсомольська організація (секретар Зінаїда Яковенко), яка проводила збори двічі на місяць. Всі комсомольці навчалися в політшколі.

У січні 1947 року знову міняється голова колгоспу. Ним обирають Михайла Івановича Василега, а бухгалтером — Гаврила Федоровича Дзюбана.

Колгосп поступово зміцнювався. В 1948 році вся земля, закріплена за господарством, була повністю освоєна. У березні бухгалтером обирається Григорій Іларіонович Ілієнко.

В 1949 році у колгоспі імені Кагановича створили ланку по догляду за лісонасадженнями. Весною тут посадили 1,8 гектара полезахисних смуг при плані 1,0. Крім того, що є 11 гектарів лісосмуг минулих років.

Бригадир-лісомеліоратор Х. Гопка організувала догляд за смугами, особливо за новими. Їх поливали, підпушували, знищували бур'яни і 93 процентів саджанців прижилося.

Учні Рівнопільської початкової школи активно допомагали колгоспникам у знищенні шкідників сільського господарства. 20 березня 1949 року учні II і IV класів вилили 192 ховрахи.

ЯБЛУКОВЕ

В 1859 році німцями-колоністами заснована колонія Зільберталь (пізніше с. Яблукове). Як твердять старожили, це були вихідні із німецьких колоній Найгель і Нейфельд, що знаходяться тепер на території Донецької області.

В 1897 році у 27 дворах проживало 335 душ (167 чоловіків і 168 жінок). Мали вони 1421,5 десятини викупної землі.

Поступово колонія (село) розросталось і в 1913 році німецьке населення власників проживало вже в 36 будинках. Чоловіків було 223 і 219 жінок. Володіли вони 1422 десятинами землі. Діти навчались у земській школі.

Жителі Зільберталю займалися хліборобством, мали гарні сади. Якщо їхати від Гуляйполя до села, то тут, на окраїні, жив німець на прізвище Яблuchков, який у плодонитомнику розводив нові сорти яблук та інших фруктових дерев. Він цього і пішла назва села Яблукове. Більшість жителів його жила заможньо, бідняки до революції 1917 року працювали у наймах у багатих колоністів. В 1923 році у селі мешкало 254

душі (123 мужчин і 131 жінка), налічувалось 29 дворів, 28 колодязів і 1422 десятини землі.

В 1931 році яблуківці організували сільгоспартіль "Зільберталь" ("Срібна долина").

В листопаді 1935 року згідно з постановою Дніпропетровського облвиконкому і обкому КП(б)У "Про видачу державних актів на вічне закріплення землі за колгоспами" артіль "Зільберталь" села Яблукового одержала державний акт на вічне закріплення землі за колгоспом. Того ж року в артілі мали 92 гектари просапних культур і 113 гектарів пару.

В 1936 році колгосп "Зільберталь" одержав по 14 центнерів зернових з гектара. На зароблений трудовень припало 5,6 кілограма зерна натуроплатою і 1,48 карбованця грішми. Прибуток на колгоспний двір склав 2673 карбованці.

Цікавими із життя німецької колонії є і такі факти: 7 березня 1936 року в колгоспі "Зільберталь" побував секретар Дніпропетровського обкому партії М. Хатаєвич, який дав зауваження щодо проведення весняної сівби.

В чотирикласній німецькій школі працював зранку до ночі лише один учитель. Через перевантаженість він не встигав підготуватись до занять.

Тоді ж і сільська бібліотека майже завжди стояла на замку, бо колгоспники не цікавилися художньою літературою. Та і в червоному кутку та по бригадах артілі нічого не робилося для читання газет і проведення бесід.

9 травня 1937 року Гуляйпільська районна газета "Сталінським шляхом" відвела німецькому колгоспу "Зільберталь" Затишанської сільради цілу полосу.

На передньому плані вміщені світліни передових людей, стахановців, а саме: тракториста Віктора Маркінса, рільника — Генріха Гінтера, ветсанітара Ф. Зальца, голови колгоспу Комніка, пастуха Генріха Фута, доярки Жозефіни Фут та бригадира рільничої бригади Генріха Зайцзейлера.

У статті "Наша Батьківщина — СРСР" голова колгоспу

"Зільберталь" Комнік писав: "Якщо в 1935 році колгоспники мали загальну кількість великої рогатої худоби — 40, свиней — 37, то на 1 січня 1937 року вони мають великої рогатої худоби — 98, свиней — 115 голів.

Колгоспник Лукс Іван, який у 1935 році мав лише 8 курей та 2 гусей, на 1 січня 1937 року мав корову, телицю, троє свиней, вівцю, 15 курей. Колгоспник Гарвар М. У 1935 році мав 1 свиню і 5 курей, на 1 січня 1937 року він має корову, телицю, 3 свиней, 1 вівцю, 13 курей. Таких колгоспників можна було б назвати багатом...

У 1937 році наш колгосп буде боротися ще упертіше за високий урожай, за піднесення колгоспного господарства, за покращення життя колгоспників".

Кінробітник Г. Гінтер розповідав, що із своїм напарником М. Кофом вони посіяли ячмінь, гадають зібрати його не менше, як по 25 центнерів зерна з гектара.

Доярка Жозефіна Фут доглядала 9 корів і готувались до IV обласного з'їзду стахановців тваринництва.

— У мене є дві корови, — зазначала вона, — № 45 і № 19, з яких я хочу зробити рекордисток. За 1937 рік — з січня по березень включно — я надоїла з корови № 45 733 літри молока, а з корови № 19 — 810 літрів молока.

Телят в минулому році я вигоїла на 100 процентів, зобов'язуюсь і в цьому році працювати не гірше".

Ланка № 1 Марії Діденко обробляла 12 гектарів кукурудзи і 6 гектарів соняшнику. Три гектари під соняшник удобрені попелом, вивезено по 4,5 центнера на гектар. П'ять гектарів під кукурудзу удобрені гноєм, вивезено по 25 центнерів на гектар. З рекордних 3-х гектарів кукурудзи ланка зобов'язалась зібрати по 50 центнерів з гектара, а з 3-х гектарів соняшнику по 18 центнерів.

На ланку № 2 Ольги Лукс припадає стільки ж гектарів для обробітку.

Вмістила газета і зарисовку про пастуха Генріха Фута.

Для прикладу наведемо дані про наявність худоби у сільгоспартелі "Зільберталь" на 9.5.1937 року:

Роки	Коней	Великої рогатої худоби	Свиней
1934	16	75	3
1935	17	80	7
1936	17	95	15
на 1/1. 1937	22	124	60

В 1934 році зільберталівці отримали по 3 центнери зерна з гектара, наступного — 9, а у 1936 році — по 15 центнерів з гектара. На зроблений трудовдень вони мали натуроплати в 1934 році по 1 кілограму, в 1935 — по 2 і в 1936 році по 6 кілограмів і 1,48 карбованця грішми. Прибуток на колгоспний двір склав 2673 карбованця.

* * *

На жнивях 1937 року по-стахановськи працював комбайнер Іщенко.

2 липня 1938 року в колгоспі "Зільберталь" із 90 працездатних 88 передплатили позики на 5085 карбованців.

6 березня 1939 року, готуючись до 18 з'їзду ВКП(б), колгоспники Федір Зальцзейлер і Клара Шеленберг повністю виконали квартальний план молокопоставки.

У квітні 1939 року головою колгоспу "Зільберталь" працював Ф. Горпинич. Він повідомляв, що тракторна бригада посіяла ранні зернові та соняшник за три дні. Трактористи В. Мертинс та Й. Яценко норми виконували на 140-150% і заощадили пального відповідно 30 і 40 кілограмів. В нічній зміні трактористи Я. Зальцзеер та Ф. Сова закультивували 120% норми і заощадили 20 кілограмів пального. Бригада закінчила культивуацію ґрунту під пізні культури. Трактористи на чолі з бригадиром Ф. Репетуном зобов'язались достроково і доброякісно закінчити весняні роботи до 1 травня.

В 1939 році в колгоспі було 155 голів великої рогатої худоби, зокрема 55 корів. Утворили і вівцеферму. Передові свинарки Емма Степаненко одержала того року по 18 ділових поросят від свиноматки, Лідія Гінтер — по 17,3 поросяти. У 1940 році вони зобов'язувалися отримати по 22 ділових поросят від свиноматки.

Добрих результатів добилася і доярка: Лідія Фот надоїла від корови 1932 літри молока, а від рекордистки "Лисої" — 3307. Доярки Ерна Норд і Марта Гінтер дали слово надоїти від корови у 1940 році по 2500 літрів молока і 100% зберегти молодняк.

Взяли високі зобов'язання телятниці Марта Комнік і Берта Фот, чабан Андрій Фот, конюхи Андрій Зальцзейлер та Іван Ауст.

В 1940 році учасником Всесоюзної сільськогосподарської виставки у Москві була свинарка колгоспу Емма Михайлівна Степаненко.

На політті просаних першість утримувала ланка Фіни Гренік, яка виконувала норми на 185 процентів. Не відставала від неї Р. Гінтер, К. Комнік і А. Ранковська.

В 1940 році по-стахановськи працювали на збиранні врожаю в'язальниці С. Горпинич, Г. Свириденко, Л. Плебух, які нав'язували по 500 і більше спонів замість 360 по нормі.

Відмінно справлялися із зобов'язаннями вагари Г. Ранковська та Є. Шеленберг. Біля тракторів зразково працювали дівчата Оля Лукс та Єва Зальцзейлер. Вони охоче вивчали трактор.

1 серпня господарство закінчило збирання ячменю і вівса на площі 59 гектарів і приступило до озимої пшениці, яка давала в середньому по 21 центнеру з гектара.

7 вересня всі бригади артілі виїхали на посів озимини. Сівачі Ф. Зайцзейлер, І. Плебух та інші за день кінними сівалками засівали по 6,5-7,0 гектарів (норма 5 га). Тракторист П. Плебух клав зерно у ґрунт на 22,5 гектарах (норма 15 га).

В 1940 році в артілі "Зільберталь" (голова Ф. Горпинич) працездатних було 118 чоловік, комсомольська організація (секретар Мунтенийол) налічувала 12 членів. Колгоспники зобов'язалися до 20 жовтня закінчити збирання пізніх культур;

до 25 жовтня — виконати план зяблевої оранки; до 1 листопада — вивезти на поля 1000 тонн гною; у жовтні виконати всі зобов'язання перед державою; до 25 жовтня повністю закінчити підготовку ферм до зими; привести в належний стан двори, вулиці, будинки, сади; налагодити культмасову роботу, випустити до 23-ої річниці Великої Жовтневої соціалістичної революції три стінних газет. В них показати передовиків соцзмагання, їх досвід роботи, щоб на ньому навчити продуктивно працювати всіх колгоспників.

13 грудня, перевіряючи виконання постанови виконкому райради від 16.XI.1940 р. "Про будівництво гноєсховищ та впорядкування гнойового господарства в колгоспах", бюро Гуляйпільського РК КП(б)У відзначило несерйозне ставлення з боку керівників колгоспів т. т. Горпинича ("Зільберталь"), Розсохи (імені Кагановича).

Голові колгоспу "Зільберталь" Ф. Горпиничу було винесено догану.

Зустрічаючи 1941 рік, доярки М. І. Гінтер та М. М. Гінтер зобов'язалися надоїти за рік на фуражну корову по 2300 літрів молока, на 100 процентів зберегти і передати телятницям весь приплід. Телятниця Б. Фот дала слово добиватися щодоби приросту 800 грамів на голову.

Свинарки зобов'язалися одержати по 22 ділових поросят на кожну свиноматку, а чабан М. Кох — на 100 вівцематок по 150 ягнят і настриг вовни від вівці довести до 4 кілограмів.

Колгоспники артілі дружно зустріли весняні польові роботи. Сівачі Еда Кейзер та В. Гарварт засівали за день по 7 гектарів при нормі 6. Ланки вносили мінеральні добрива під посів просаних.

На початку Великої Вітчизняної війни (відповідно до постанови Державного Комітету Оборони від 22 червня 1941 року) жителі німецької національності були переселені у східні області країни. Не минула ця гірка доля і колгоспників артілі "Зільберталь", яку перейменували в імені Осипенко. Але частина, в основному молодь, залишилася так, як була на роботах

(на будівництві військових укріплень). З приходом фашистських окупаційних військ ця частина німецького населення повернулася в село і потім працювала в німецькій поліції, в комендатурі перекладачами тощо. При відступі фашистів вони виїхали, а село Яблукове майже все спалили. Вціліли лише 17 будинків.

Нанесений збиток колгоспу імені Осипенко в 1941-1943 роках дорівнює 3575300 карбованців у тогочасних цінах.

З 1942 по червень 1943 року в Німеччину було вивезено на каторжні роботи 19 чоловік.

У вересні 1943 року німці вбили 5 жителів Яблуківського: Горбоконя М. Д., Горбоконя А. І., Кисельова І. Д., Матузова М., Питька Олексія Макаровича.

В 1944 році до Фонду перемоги з власних запасів колгоспниця Л. Мофа (чоловік був на фронті) здала 100 кілограмів пшениці.

Поступово село Яблукове стало заселятися місцевим населенням з навколишніх сіл, а також переселенцями з Чернігівської області та із Західної України.

Колгосп імені Осипенко пізніше влився в колгосп імені Кагановича.

25 серпня 1946 року така ситуація виникла в селі Яблуківському. Про неї писала Гуляйпільська районна газета "Сталінським шляхом": "Весною у зруйнованому фашистами селі Яблуківському намічені великі будівельні роботи. Заплановано збудувати 22 нових хат колгоспників.

Відділ колгоспного будівництва при РВК склав проект будівництва. Для допомоги в село Яблукове сусідні колгоспи надіслали людей. У квітні повністю заготовлено цеглу, розчищені майданчики, викопані котловани для фундаментів. Все йшло добре. Та зупинилося. А сталося таке. На кладку стін — нема спеціалістів. Були муляри, але правління колгоспу імені Осипенко не дбало про матеріальні і побутові умови і ті залишили роботу.

Тут був завідувачий відділом колгоспного будівництва Руденко, але будівництвом не цікавився. Бригадир будівель-

ної бригади тов. Горбоконь звернувся до Руденка за допомогою, але марно.

Ні Руденко, ні голова колгоспу Колісник не займалися придбанням лісоматеріалу. І хоч він прийшов, але вчасно не викупили і його продали іншим колгоспам.

Ось чому в селі Яблуківському не збудували жодної хати. А щоб створити видимість роботи, 18 липня голова колгоспу імені Осипенко дав розпорядження: "За недостатнє керівництво будівництвом зняти з роботи бригадира Горбоконя, а на його місце призначити т. Бойка..."

До речі, Бойко теж був знятий з посади бригадира будівельної бригади.

Станом на 17 листопада 1946 року колгосп залишався в боргу перед державою по хлібоздачі, бо на полях лежали необмолочені 20 гарб огребків, хоч в артілі стояв комбайн.

Цю ситуацію так пояснювали голова артілі т. Колісник і директор Успенівської МТС т. Тоцький:

— Бачу я, що гине хліб, — заявляв Колісник, — але що ти будеш робити, коли директор МТС Тоцький не хоче прислати комбайнера.

— Я вже не знаю, що далі робити, — заявляв у свою чергу т. Тоцький, — вже не один раз посилали туди комбайнера, щоб обмолотити огребки, але Колісник не виділяє колгоспників для роботи біля комбайна.

27 травня 1948 року в колгоспі повільно йшла прополка просанних. Тільки 34,3 процента просанних пропололи, хоч поля заросли бур'янами. Голова колгоспу т. Колісник пояснював таку ситуацію нехваткою робочих рук. Справжня ж причина — у поганій організації праці: на роботи колгоспники виходили пізно, а поверталися рано, норми не виконувалися.

Після критики справи дещо поліпшилися і вже на 3 червня тут пропололи 71,3 відсотка просанних культур.

Зате в колгоспі імені Осипенко добре організовували у жовтні очищення посівного матеріалу. На 17 жовтня повністю очистили насінневу яру пшеницю і ячмінь. Все зерно зберіглося у сухому приміщенні.

Гарні подарунки 16 з'їзду КП(б)У готувала колгоспна молодь. Серед членів комсомольсько-молодіжної ланки О. Ф. Тарасенко організували соціалістичне змагання. Вони зобов'язались на площі озимини провести снігозатримання, вивезти до 100 тонн гною та зібрати 20 центнерів попелу і 6 центнерів пташиного посліду. Ланка вела перед. На 30 грудня вона вивезла 30 тонн гною на поля і збрала до 10 центнерів інших місцевих добрив.

РЕПРЕСІЇ

Чорна хвиля репресії, яка лютувала тоді по всій країні, докотилася і до степового села Яблукового. Тоді були репресовані:

ВАЛЬТЕР Данило Якович, 1912 р. н., с. Мирське Люксембурзького району Дніпропетровської області. Жив у колонії Зільберталь, не працював.

Заарештований Гуляйпільський РВ НКВС 2.12.1937 р. Звинувачений по ст. 54-10 ч. 2 (активна контрреволюційна агітація, заклики до повалення радянської влади) КК УРСР. Рішенням "трійки" УНКВС по Дніпропетровській області від 9.12.1937 р. засуджений до розстрілу. Вирок виконано 5 січня 1938 р.

КОМНІК Едуард Давидович, 1903 р. н., с. Яблукове. Голова колгоспу "Зільберталь". Заарештований в 1938 р. Розстріляний 27.10.1938 р.

КРЮКОВСЬКИЙ Микола Петрович, 1902 р. н., с. Гуляйполе. Жив у с. Яблуковому. Заарештований 14.06.1938 р. Розстріляний 9.10.1938 р.

КОХ Андрій Карлович, 1907 р. н., с. Яблукове. Заарештований 14.06.1938 р. Розстріляний 9.10.1938 р.

ЛУКС Яків Іванович, 1897 р. н., с. Яблукове, колгоспник артілі "Зільберталь". Заарештований 14.06.1938 р. Розстріляний 9.10.1938 р.

ГРЕНІК Федір Якович, 1900 р. н., с. Яблукове, обліковець колгоспу "Зільберталь". Заарештований 9.11.1937 р. по ст. 54-10 КК УРСР (контрреволюційна повстанська агітація). Засуджений "трійкою" на 10 років концтаборів.

* * *

В 1944-1945 роках було репресовано тих, хто співробітничав з фашистами:

ГОЛЬЦ Карл Карлович, 1888 р. н., колгоспник артілі "Зільберталь",

ДІДЕНКО Йосип Максимович, 1886 р. н., жив у колонії Зільберталь, безпартійний, без постійного місця роботи.

Заарештований 11.07.1945 р. за те, що під час окупації прийняв німецьке підданство "фольксдойче" (ст. 54-1 "а" КК УРСР). За постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 3.11.1945 р. ув'язнений в Чорногорський концтабір на 5 років.

ДІДЕНКО-ШУЛЬ Міна Андріївна, 1891 р. н., жила в колонії Зільберталь, колгоспниця колгоспу "Зільберталь".

Заарештована 12.07.1945 р. "за зраду Батьківщини" — "фольксдойче" (ст. 54-1 "а" КК УРСР - прим. 1). За рішенням Особливої наради при НКВС СРСР 3.11.1945 р. вислана у місця спецпоселення на 5 років.

ДІДЕНКО Марія Йосипівна, 1918 р. н., жила в с. Яблуковому, безпартійна, без постійного місця роботи.

Заарештована 10.07.1945 р. за те, що "при німцях прийняла німецьке підданство — "фольксдойче" (ст. 54-1 "а" КК УРСР — прим. 1). За постановою Особливої наради при НКВС СРСР від 21.11.1945 р. вислана у місця спецпоселення Сузинського району Новосибірської області на 5 років.

КОЛГОСП імені КАГАНОВИЧА (продовження)

В серпні 1950 року колгосп імені Кагановича об'єднується з колгоспом імені Осипенко Затишанської сільської Ради, що розташовувався в селі Яблуковому. Об'єднане господарство отримало назву імені Кагановича. Головою його обрали Михайла Івановича Василега, старшим бухгалтером — Григорія Іларіоновича Ілієнка, бухгалтером — Василя Андрійовича Горбоконя. Тоді ж колгосп перейшов у адміністративне підпорядкування Затишанської сільської ради.

У вересні 1950 року утворилася колгоспна партійна організація. Секретарем її обрали Олексія Кіндратовича Булаха, членами були Михайло Іванович Василега і Зінаїда Марківна Яковенко.

В господарстві працювало дві польові бригади. Перша була в селі Рівнопіллі (бригадир Дмитро Якович Горпинич), друга — в селі Яблуковому (Андрій Іванович Буряк). Тракторну бригаду очолював Трохим Антонович Завалко.

Зліва направо: Юрченко Антоніна Михайлівна, Юрченко Наталка Іллівна, Буряк Марфа Федорівна, Гаркуша Марія Архипівна, Куц Поліна, Ілієнко Ганна Макарівна. 1950 р.

Добре працював на жнивях 1950 року в колгоспі імені Кагановича комбайнер Успенівської МТС Іван Сергійович Бабенко. Він застосував погодинний графік і щоденні норми виконував на 125-170 процентів. Зобов'язався за 15 робочих днів зібрати своїм комбайном "С-1" 300 гектарів хліба. А за 11 днів він упорав 238 гектарів і намолотив 2620 центнерів зерна. У окремі дні збирав по 28-30 гектарів.

Одночасно із косовицею та обмолотом хлібів проводилося і лушення стерні. Це результат злагодженої роботи колгоспників, які обслуговували комбайн: заправка його, змащення пасів і механізмів, вивантаження зерна на ходу.

За самовіддану і чесну працю на збиранні хліба дирекція і партійна організація МТС вручила йому перехідний червоний прапор.

Розпочинаючи осінню сівбу, колгоспники дали слово, що докладуть всіх зусиль, щоб її завершити до 10 вересня. Не пізніше 1 жовтня розрахуватися з державою по здачі олійних культур, кукурудзи та продуктів тваринництва, а до 5 листопада підняти зяб і чорні пари.

У 1952 році в колгоспі імені Кагановича виходила щоденна стінна газета "Радянський степ". 13 липня вона повідомляла про готовність до масового збирання хлібів. А 19-го інформувала, що тут скомбайновано лише 85 гектарів. Комбайнери норму виконали на 50-60 відсотків.

І все ж рівнопілці отримали непоганий урожай. Озима пшениця вродила в середньому по 21 центнеру, а на 83 гектарах — і по 33 центнери. Ячменю зібрано в середньому — по 20, вівса — по 24, а жита — по 26 центнерів. Про ці свої досягнення колгосп розповідав на сільськогосподарській виставці в районі, яка проходила 14 вересня.

В 1953 році на районну Дошку пошани двічі (1 травня і 7 листопада) заносилося ім'я колгоспного чабана Василя Вікторовича Нижника, а 7 листопада — і колгосп імені Кагановича (голова Василега М. І., секретар парторганізації Яковенко З. М.).

1 лютого 1954 року до колгоспу імені Кагановича приєднується дві польові бригади колгоспу імені Куйбишева Варварівської сільської ради (села Грушеве і Шевченківське). Головою об'єднаної артілі обрали Михайла Івановича Василеґу, головним бухгалтером — Григорія Іларіоновича Ілієнка, помічником головного бухгалтера — Василя Андрійовича Горбоконя, бухгалтером — Любов Петрівну Гавриленко. Назву колгосп отримав імені Кагановича.

с. Рівнопілля.
Рільнича бригада колгоспу ім. Кагановича. 1951 р.

Колгосп мав три польові бригади, які знаходилися — в Рівнопіллі (бригадир Дмитро Якович Горпинич), в Яблуковому (Андрій Іванович Буряк), Грушевому і Шевченківському (Павло Семенович Мірошніченко). Організували і дві тракторні бригади. Перша була в селі Рівнопіллі (бригадир Трохим Антонович Завалко), друга — в селі Грушевому (Микола Федорович Пашко).

Садово-городню бригаду очолював Іван Іванович Лугоський, першу і другу ферми — Зінаїда Марківна Яковенко, третю — Гаврило Семенович Чиркунов.

На честь 1 травня на районну Дошку пошани в 1954 році заносився колгосп імені Кагановича (голова Василеґа М. І., секретар парторганізації Рибка М. М.) і доярка Г. Є. Буряк.

Готуючись до снігозатримання, члени комсомольської організації (а їх було 19 чоловік) господарства зобов'язувались виготовити по 5 щитів, а Михайло Зубань, Борис Мельник, Олександр Кучерявий, Дмитро Фенюґін зробили по 6-8 щитів.

В грудні того ж року народними засідателями було обрано Яковенко Зінаїду Марківну, 1921 р. н., члена КПРС, завідувачу фермою № 2 і Карлицьку Варвару Федорівну, 1910 р. н., безпартійну, свинарку артілі.

26 січня 1955 року ланкова колгоспу О. Ющенко писала у райгазеті: "Ланковою я працюю 5 років. Вирощуємо кукурудзу, але урожай невисокий. Тому ми зобов'язуємося в 1955 році на 4 гектарах одержати по 136 центнерів кукурудзи в зерні з гектара. Дня цього добре підготували насіння, добрива. Майстрам треба переробити ручну сівалку, щоб у гніздо потрапляли 2-3 зернини, а не 5-10. Це дасть швидше провести проривання рослин".

Багато комсомольців артілі пішло працювати на ферми (Микола Гаркуша, Василь Чайка, Микола Сова). Доярка Г. Д. Булгак вела першість серед доярок. Вона за 4 місяці надоїла на 100 літрів молока від корови більше, ніж інші.

6 березня агроном Л. Годжек повідомляла, що для кожної ланки для посіву кукурудзи розроблені заходи: підготовка насіння кукурудзи, ґрунту під посів, збереження вологи, використання місцевих і мінеральних добрив, вчасна проривка, пасинкування і літне підживлення рослин, додаткове штучне опилення, боротьба з шкідниками і хворобами кукурудзи. Вказані і строки.

Нині основне завдання — заготовка і вивезення місцевих добрив у поле, підготовка насіння. Перегною заготовлено 1350 тонн. Ланки зібрали і 32 центнери пташиного посліду та 25 центнерів попелу.

В авангарді змагання йдуть ланки Олени Ющенко та Євдокії Буряк і Марії Гринь.

В колгоспі кожна ланка перебирає початки, облужують їх кінці, щоб відокремити некондиційне зерно, а те, що всередині, залишають і складають у сухому місці. Перед сівбою їх облужують, а зерно розсортовують по фракціях.

На політці кукурудзи попереду йшли ланки Євдокії Никифороенко і Євдокії Буряк. Вони перші закінчили першу прополку. Ланкам допомагали і доярки С. Савенко, Г. Буряк і Д. Хорішко (крім основної роботи).

Зусилля трудівниць дали добрі результати: ланка Олени Ющенко збрала із 6 гектарів по 60 центнерів кукурудзи качанців з кожного гектара. Не на багато відстала і ланка Марії Гринь — одержала по 50 центнерів кукурудзи у початках з гектара.

В 2-й рільничій бригаді конюхами були Іван Васецький, Єфросинія Сокол, Володимир Мордик, а воловиком — Микола Тарасенко. Вони старанно доглядали худобу і вона мала високу вгодованість.

Свинарка О. М. Деленда отримала за рік від свиноматки по 19 ділових поросят. В 1955 році трудівниця побувала у Москві на Всесоюзний сільськогосподарській виставці.

Влітку в полі працювали літні колгоспниці Євдокія Конєва, Марфа Ющенко, Марія Зубань, Надія Ющак, Любов Биковська та Марія Кара, які виконували норму працездатних.

31 серпня секретар парторганізації М. Рибка доповідав, що в господарстві намолочено в середньому по 22 центнери добірного зерна з гектара. На державний зсипний пункт вивезено біля 7000 центнерів зерна в рахунок обов'язкових поставок і натуроплати за роботи МТС.

В тому ж році 1 травня на районі Дошку пошани заносилося ім'я ланкової Олени Петрівни Ющенко, 7 листопада — колгосп імені Кагановича (голова Василєга М. І., секретар парторганізації Рибка М. М.) і ланкова Олена Петрівна Ющенко.

З 1 жовтня 1955 року по 1 січня 1956 року в колгоспі надали від корови 228 літрів молока, отримали його 15,2 цент-

нера на 100 га сільгоспугідь, виробили свинини на 100 га рілля 2,6 центнера, одержали по 25 штук яєць на курку-несучку і 45 штук на 100 га зернових.

В кінці січня 1956 року два дні йшли звітно-виборні збори в колгоспні імені Кагановича. Роботу правління було визнано незадовільною. Вказувалося, що з вини голови М. І. Василєги загинула частина картоплі, кавунів, допускалося розбазарювання поросят. Критикували його за безгосподарність, бо не прислухався до голосу колгоспників, ігнорував правління, допускав сімейність.

В 1955 році про яблуківців двічі писала районна газета. Вперше — 30 березня, де повідомляла, що учні Яблуківської початкової школи у вільні години допомагають артілі імені Кагановича у боротьбі з гризунами. Вони знищили уже 1000 ховрахів. Найбільше — учні 5 класу Йосип Малюга — 223 гризуни і В'ячеслав Малюга — 183, а також учень 3-го класу Григорій Ревко — 132 ховрахи.

Вдруге — 18 травня. Інформація називалася "Коли ж у Яблуківському працюватиме магазин".

— За погану роботу Гуляйпільська сільське споживче товариство звільнило завідувача магазином в Яблуківському. Колгоспники сподівалися, що діло піде краще. Та марно. Їм доводиться купляти товари в с. Грушевому, але і там магазин часто закритий, а продавець обраховує і погано обслуговує покупців, — скаржилась група колгоспників села Яблуківського.

Але не все так погано було у яблуківців.

* * *

У січні 1956 року головою колгоспу обрали Григорія Кіндратовича Коровку. Тоді агрономом працював Андріуца, зоотехніком Іван Петрович Гребенюк. Через рік зоотехніком став О. Ковальов, агрономом — Іван Петрович Савченко.

Бригадиром садово-огородньої бригади трудився Іван Іванович Луговський, завідувачем фермою (Рівнопілля, Яблукове) — Михайло Іванович Василега, а фермою (Грушеве, Шевченківське) — Гаврило Семенович Чиркунов.

В березні у колгоспі переобладнали літні майданчики для відгодівлі свиней і помістили на них 60 тварин. У квітні розпочали будівництво свинарника — відгодівельника.

З 1 жовтня 1955 року по 1 жовтня 1956 року в господарстві надіоли від однієї фуражної корови 2 560 літрів молока. На 100 га земельних угідь виробили 181,6 центнера молока. Поставлено свиней на відгодівлю 717 голів. На 100 га ріллі отримали 13,2 центнера м'яса. На 100 га ріллі зібрано 3626 штук яєць, на 1 курку-несучку — 66,4.

В 1956 році на Дошку пошани заносилося ім'я чабана Миколи Оксентійовича Бичка (одержав по 3,9 кілограма вовни з вівці), ланкової Марії Миколаївни Гринь, доярки Ганни Юхимівни Буряк, Євдокії Андріївни Трикоз, Катерини Герасимівни Булгак, комбайнера Івана Свиридовича Бабенка, свинарки Олександри Михайлівни Деленди (одержала по 19 поросят від свиноматки), доярки Тетяни Герасимівни Назаренко.

В 1956 році колгоспники організовано проводили польові роботи.

Колектив сівального агрегату тракторної бригади № 16 Успенівської МТС (машиніст Григорій Ілієнко та тракторист Іван Онищенко) за 5 робочих днів завершили в колгоспі імені Кагановича сівбу кукурудзи на доведеній їм площі 90 гектарів. Всього тоді качанистої вирощували 500 гектарів і боролися за 35-центнерний урожай початків з гектара. На сівбі кукурудзи по 1,5 норми давали Іван Шушура та Микола Пищенко.

За один день засіяли 20 гектарів баштану трактористи Іван Конєв та Володимир Кириченко.

9 травня трактористи тракторної бригади № 16 закінчили підняття чорних парів на 108 гектарах. Тут добре працювали Юрій Сень і Микола Булгак. Трактором ДТ-54 кожен з них за зміну зорював по 8 гектарів.

Серед рільничих бригад першою закінчила сівбу всіх культур бригада № 1 (бригадир Дмитро Горпинич).

На політгі міжрядь старанно працювала ланка А. Василеги.

Для зберігання вирощеного врожаю в колгоспі побудували третій тік, капітальні кукурудзосховища з паленої цегли на 200 тонн, а в 2-й і 3-й бригадах - по 150 тонн.

22 серпня розповідав голова колгоспу Г. К. Коровка про трудовий успіх комбайнера Івана Бабенка, який працював на силосванні кукурудзи. Комбайнер Успенівської МТС Іван Свиридович Бабенко за 6 робочих днів скошив і подрібнив переобладнаним комбайном С-1 60 гектарів кукурудзи. А 18 серпня за день він скошив 12 гектарів (240 процентів норми) і одержав 160 тонн зеленої маси (13,3 тонни з гектара). Чітко працював і помічник комбайнера Петро Северин, тракторист Юрій Сень, колгоспні водії Олександр Іващенко, Григорій Андрієнко, Дмитро Джумар, Василь Родін та шофер Гуляйпільської автороти Андрій Ведмідь. Добре трудилися і колгоспники Василь Горпинич, Григорій Костирко і Володимир Александров.

Більше 6 гектарів у день скошував кукурудзи на силос Іван Зіновійович Горпинич на комбайні СК-2,6.

20 серпня в господарстві почали силосувати початки кукурудзи. Качани виламували вручну: для цього виділили 7 безтарок.

До 7 вересня комбайнер Іван Свиридович Бабенко накопив комбайном С-1 1855 тонн силосної маси.

14 вересня ланки Зінаїди Булгак і Катерини Шушури почали вибірково різати рицину.

Завершивши поточний польовий рік, господарство приступило до підготовки до нового. Успішно у 3-й бригаді працював на ремонті, сільгоспінвентаря коваль Іван Прихідько.

На 23 грудня колгоспники 3-ої рільничої бригади (бригадир Андрій Буряк) вивезли на поля 100 тонн місцевих добрив. Для цього в бригаді працювало 4-5 підвід на живому тяглі, найкраще — Михайло Кара, Петро Кварцяний і Євген Кучерявий.

В 1956 році колгосп імені Кагановича було нагороджено

медаллю Всесоюзної сільськогосподарської виставки, учасником виставки стала і ланкова Г. Волох. А свинарка Ганна Лук'янівна Жовніренко отримала срібну медаль ВСГВ за одержання від кожної з 12 закріплених свиноматок по 19,2 ділових поросят в 1955 році.

Того ж року колгоспна бібліотека (завідуюча Марія Конєва) поповнилась новою літературою. В ході місячника книги (травень) до 1060 наявних додалося ще 170 книг (сума 1000 карбованців). Колгосп придбав через обласний бібліотекар книги: "Сильні духом" Медведєва, "Емельян Пугачов" і "Угрюм-река" Шишкова, "Тихий Дон" Шолохова, "Молода гвардія" Фадєєва та ін.

16 травня комуністи артїлі зібралися на партійні збори, щоб обговорити питання по вивченню матеріалів ХХ з'їзду КПРС і про виконання рішення попередніх своїх зборів, на яких обговорювалось питання про підсумки роботи ХХ з'їзду КПРС і завдання колгоспної парторганізації. З доповіддю виступив секретар парторганізації М. М. Рибка.

Збори критикували секретаря за відірваність від колгоспного життя, погану роботу агітаторів, організацію соціалістичного змагання серед тваринників тощо.

26 грудня у Гуляйпільський районній газеті "Сталінським шляхом" зоотехнік колгоспу О. Ковальов розповідав про роботу тваринників. Він самокритично визнавав, що доярки не виконують соціалістичних зобов'язань. Однією з причин цього є те, що з осені погано підготувалися до зимівлі громадської худоби і тваринникам не було створено відповідних умов для роботи. Справа в тому, що старих приміщень для розміщення худоби на стійлове утримання не вистачало, а будівництво нових — корівника і свинарника ще не було завершено. Через це велика рогата худоба та частина свиней значний час утримувалися надворі.

Зараз, писав зоотехнік, справа із зимівлею громадської худоби в нас налагоджена. З першого листопада більше 200 голів свиней: свиноматки і ремонтний молодняк переведено у ново-

збудоване приміщення. На початку грудня 130 голів великої рогатої худоби розмістили в новому корівнику. Тепер вся громадська худоба повністю забезпечена хорошими приміщеннями.

Поліпшили ми і раціон годівлі великої рогатої худоби.

З 10 грудня ввели у раціон концентрати, яких до цього часу взагалі не давали коровам, та добавили кормових буряків. Тепер коровам даємо щодня 20 кілограмів силосу, 5 кілограмів кормових буряків, солом'яну січку та 200 грамів концентратів на кожний надоєний літр молока.

Дякуючи поліпшенню утримання худоби та годівлі, стала помітно підвищуватись її продуктивність.

В кінці своєї кореспонденції О. Ковальов запевнив, що тваринники колгоспу зроблять все для того, щоб у 1957 році добитися високої продуктивності худоби, з честю виконати соціалістичні зобов'язання.

Готуючись до польових робіт, ковалі Мирон Глинка і Герасим Булгак відремонтували сільгоспінвентар. Глинка ще й розрахувався першим за 1957 рік по сільськогосподарському податку і по інших грошових платежах.

Кращими птахарями господарства за період з 1 жовтня 1956 року по 1 березня 1957 року були Петро Федорович Тимошенко, Ісак Федорович Жовніренко, які отримали на курку-несучку по 44,9 яєць, в т. ч. у лютому — 19,7.

За підсумками роботи у лютому на районну Дошку пошани заносився колгосп імені Кагановича по виробництву м'яса. З 1.X.1956 р. по 1.III.1957 р. його одержали на 100 гектарів земляних угідь 14 центнерів, у т. ч. свинини — 6,7.

На районну Дошку пошани колгосп (голова Коровка Г. К., секретар парторганізації Рибка М. М.) заносився за підсумки роботи в березні, одержавши по 15,5 центнера м'яса на 100 гектарів земляних угідь, в т. ч. свинини — 7,3 центнера.

1957 року колгосп заносився на районну Дошку пошани у травні, червні, липні, серпні, вересні, листопаді, а у грудні — ім'я птахара Кирила Романовича Макухи.

Уже у серпні свинарка Віра Марківна Мала одержала по 19 поросят від свиноматки.

Старанно трудилися на колгоспному городі Марія Сас, Ольга Ревко, Марія Горбоконь та ін.

Щоб було заготовлено силосу вдосталь, посіяли 150 гектарів кукурудзи. Є споруди на 2400 тонн, вирили дві траншеї по 500 тонн і одну — на 200 тонн. 30 червня заклали у яму 75 тонн раннього силосу.

КОЛГОСП імені КУЙБИШЕВА

У липні 1957 року артіль перейменували і вона отримала назву імені Куйбишева.

Того року колосові займали 845 гектарів. На 17 липня у господарстві зібрали на пряму і обмолотили 551 гектар зернових, стягнули солому тракторами з 283 гектарів, заскиртували солому тракторами з 72 гектарів. Графік хлібоздачі виконали на 102%. На збиранні врожаю відзначився Іван Свиридович Бабенко, який працював на комбайні С-6 і частково — на РСМ-8.

На скиртуванні соломи і силосуванні кукурудзи перевищували норми ланки Ольги Іванівни Андрієнко, Марії Степанівни Джумар, колгоспниці Ганна Юхимівна Буряк і Катерина Іванівна Чаяло.

Кіномеханіками в колгоспі працювали юнаки Закарлюка та Іващенко. Вони старанно демонстрували кінофільми у клубі.

У першій декаді вересня в господарстві завершили сівбу озимини на 890 гектарах, в т. ч. на зелений корм — на 160, і зорали 950 гектарів ґрунту на зяб із плану 1100. На оранці відзначились тракторист Микола Булгак і його напарник Юрій Сень. Трактором ДТ-54 вони виорювали за зміну по 7,5-8 гектарів.

20 жовтня викопали буряки на 28 гектарах (в середньому з гектара одержали 200 центнерів коренів). Їх очистили і закатували.

13 листопада голова колгоспу Г. К. Коровка повідомляв, що в господарстві закінчили підняття чорних парів. На оранці (1060 гектарів) добре трудилися механізатори тракторних бригад № 16 (бригадир Г. А. Завалко) і № 4 (М. Ф. Пашко) Ус-

пенівської МТС, які близько 600 гектарів зябу закультивували. На оранці відзначились трактористи Іван Зубань, Іван Конєв, Юрій Сень, Микола Булгак, які норми виконували на 110-115 відсотків.

Найкраще звільнили площі від бадилля кукурудзи і соняшнику в рілльничій бригаді № 2 (бригадир П. С. Мирошніченко).

15 листопада колгоспник І. Марченко розповідав, що страхування вигідне. У нього згоріла літня кухня і три центнери зерна. Держстрах виплатив йому 700 карбованців страховки.

1 грудня кандидатом в народні засідателі було висунуто колгоспницю Варвару Федорівну Карлицьку, 1910 р. н., безпартійну.

В 1957 році в колгоспі імені Куйбишева отримали на 100 гектарів земельних угідь 40,8 центнера м'яса, в т. ч. свинини — 24,5; молока надоєно на фуражну корову 2297 літрів, на 100 гектарів земляних угідь — 188,8 центнера; зібрано яєць на курку-несушку — 138,8, одержано яєць на 100 гектарів зернових — 13727 штук.

В 1958 році колгоспну городню бригаду очолював Іван Іванович Луговський. Город був неполивний, суходільний і займав 16 гектарів.

Старанно доглядали просапні трактористи Микола Тищенко та Григорій Ілієнко на "Беларусі" у 3-й рілльничій бригаді. Кожний прополював навісним культиватором по 25 гектарів при нормі 16. На політті кукурудзи відзначились колгоспниці третьої комплексної бригади (А. І. Буряк) ланок Олени Ющенко та Євдокії Буряк, виполюючи по 0,48-0,55 гектара (норма 0,40 гектара).

На косовиці зернових відзначався сумлінною працею машиніст лафетної жатки І. Попович. 30 червня він скошив за неповний робочий день 22 гектара хліба.

На вивезенні зерна з-під комбайна відзначався водій автомашини Олексій Деленда. На відстань 2,5-3 кілометра він за день робив по 30 ходок.

Ударними темпами колгоспники вели осінню сівбу. За 6 днів озимих культур на зерно і зелений корм засіяли 858 гектарів при завданні — 771 гектар.

1958 р. Ферма колгоспу ім. Куйбишева с. Рівнопілля.

Зліва направо: верхній ряд: Гопка Григорій, Хорішко Євдокія Макарівна, Хорішко Антоніна Дмитрівна, Буряк Марія Іванівна, Ячало Микола Герасимович.

Нижній ряд: Трикоз Євдокія Андріївна, Булгак Зінаїда Григорівна, Булгак Галина Іванівна, (зоотехнік) Омелянович, Аболенцева Євдокія Іванівна, Ячало Вера Марківна, Буряк Галина Юхимівна, Онищенко Марія Порфирівна, Охтеня Меланія Федотівна, Кобзар Євдокія Миронівна.

Діти. Аболенцева Ніна Миколаївна, (Булгак) Онучко Марія Миколаївна, Булгак Микола Іванович

10 вересня повідомлялося у райгазеті, що відбулися звітно-виборні комсомольські збори в колгоспі (секретар В. Мельник). На них ішлося і про те, що на збиранні врожаю і силосуванні перед вела комсомольсько-молодіжна бригада, де шофером О. Деленда і вантажниками В. Малюга і О. Завалко.

Комсомольці на колгоспні поля вивезли 930 тонн місцевих добрив, заклали 3500 тонн силосу, посадили 440 дерев. В комсомольську скарбничку вкладено 12000 карбованців.

Секретарем комсомольської організації знову обрали В. Мельника.

— Я їздив у Донбас по путівці райкому комсомолу, — писав 29 жовтня 1958 року колгоспник артiлі імені Куйбишева П. Ревко, — будувати шахти. Будували і будинки для шахтарів. Мене призначили в одну з бригад по спорудженні житла. За 8 місяців ми збудували 50 будинків.

Як і попереднього року, куйбишевеці заносилися на районну Дошку пошани. За підсумками роботи у першому півріччі такої честі удостоїлися: свинарка Надія Василівна Шерстова (середньодобовий приріст ваги голови однієї тварини одержала по 700 грамів), пастух Олексій Григорович Рибалко (щодобовий приріст однієї тварини дорівнював 720 грамів), за липень — телятниці Ганна Василівна Василега (середньодобовий приріст ваги однієї тварини 620 грамів), у листопаді — рільнича бригада № 3 (бригадир А. І. Буряк).

В 1958 році колгосп виробив на 100 гектарів ріллі 38,2 центнера м'яса, 209,1 центнера молока, на 100 гектарів зернових — 11284 яєць. На одну фуражну корову наділи 2919 кілограмів молока, одержали від курки-несучки 113,5 яйця.

За підсумками роботи року на районну Дошку пошани було занесено ланку О. П. Ющенко, яка виростила 28 центнерів насіння соняшнику з гектара на 30-гектарній площі.

В 1958 році в колгоспі поставили млин, а протягом 1958-1959 років куйбишани мали електростанцію потужністю 15 кВт (були електрифіковані села Рівнопілля і Яблукове, а також радіофіковані).

* * *

В кінці січня 1959 року відбулися звітно-виборні збори в колгоспі імені Куйбишева. На них відмічали, що у порівнянні з 1957 роком собівартість одного центнера зерна зменшилась із 47,5 карбованця до 26,6 в 1958 році, один центнер кукурудзи відповідно із 34,2 до 25,4, соняшнику — із 67,8 до 34,3 карбованця, а от собівартість одного центнера овочів збільшилась

з 48,2 до 51,4 карбованця, зросла собівартість центнера свинини, яловичини — на 100 карбованців.

За рік господарство отримало 32625 тисяч карбованців.

Отже, куйбишевцям було над чим працювати у новому році.

В січні доярки Євдокія Андріївна Трикоз та Ганна Юхимівна Буряк надоїли від корови відповідно по 215 і 202 літри молока.

В 1959 році на районну Дошку пошани заносились: за роботу у січні — колгосп імені Куйбишева (голова Коровка Г. К., секретар парторганізації М. М. Рибка), який виробив за місяць по 4,1 центнера м'яса на 100 гектарів сільгоспугідь; тракторист Юрій Миронович Сень, який виконував щодня норми по вивезенню гною на 150 процентів; за лютий — ланка (ланкова О. І. Андрієнко), яка вивезла під урожай кукурудзи по 6 тонн гною на гектар; телятниця Ніна Василівна Василега (одержала середньодобовий приріст тварини 520 грамів).

За роботу у березні, травні, червні, липні, серпні, вересні, листопаді колгосп побував на районній Дошці пошани за одержання найкращих показників по м'ясу на 100 гектарів сільгоспугідь. А у передтравневому змаганні першість виборола свинарка Зоя Петрівна Андрієнко, її ім'я заносилося на районну Дошку пошани.

Ланка Марії Миколаївни Гринь одержала по 23,2 центнера соняшнику з гектара (зобов'язання — 20 центнерів) і виконала свої річні зобов'язання. Справилась із ними і свинарка Катерина Іванівна Пидоря (одержала на кожну свиноматку своєї групи по 19,2 ділових поросят при зобов'язанні 18).

Бригада свинарів: Рая Москівець, Тоня Клименко, Катя Рибалко, Ганна Буряк і Євдокія Джумар відгодували в 1959 році 868 голів свиней і виробили 800 центнерів м'яса, що становило 34 центнери на 100 гектарів ріллі.

В 1960 році планувалося відгодувати 1800 свиней (кожна вагою не менше 75 кілограмів). Робота немеханізована, воду носили відрами від колодязя.

4 серпня 1959 року комбайнер Іван Свиридонович Бабен-

ко виїхав з групою на цілинні землі — збирати хліб у Ангольській області.

Кандидатом в депутати райради висувалася ланкова Ганна Петрівна Волох, 1934 р. н., безпартійна, а голову колгоспу Григорія Кіндратовича Коровку на райпартконференції обрали членом райкому партії.

У жовтні у всіх 4-х населених пунктах колгоспу імені Куйбишева працювала спеціальна бригада із Запоріжжя, яка разом із жителями копала ямки і встановлювала стовпи, проводила точки в кожну хату, натягувала дріт, щоб радіофікувана була кожна хата.

В 1959 році в господарстві виробили 55,2 центнера м'яса на 100 сільгоспугідь, молока — 221,8 центнера, одержали 15893 яйця на 100 гектарів зернових. Надоїли від однієї фуражної корови 2226 кілограмів молока, одержали від курки-несушки 106,9 яйця.

За підсумками роботи року артіль (голова Коровка Г. К., секретар парторганізації Рибка М. М.), яка виробила 55,2 центнера м'яса на кожні 100 гектарів сільгоспугідь і 15893 яйця на 100 гектарів зернових, заносилась на районну Дошку пошани.

Секретарем комсомольської організації працював Дмитро Фенюгін.

Що мав колгосп імені Куйбишева на 1 січня 1960 року?

У його розпорядженні було 2990 гектарів землі, 836 голів великої рогатої худоби, у тому числі 285 корів, 1065 свиней, з них 80 свиноматок, 750 овець, 1962 голови птиці, 89 коней. Колгоспники мешкали у 231 дворі. Річний дохід господарства становив 3180400 карбованців у цінах 1960 року. Також у колгоспі було 6 вантажних автомобілів, один — легковий, 7 тракторів різних марок, 5 комбайнів.

На зароблений трудовень видали по 6 карбованців грішми і по 2 кілограми натуроплатою. У колгоспу було 3 конюшні на 200 голів, 2 корівники на 400 голів, 3 телятники на 460 голів, 2 свинарники на 1200 голів, вівчарик на 1000 голів, 2 птахарники на 2500 голів, 2 зерносховища місткістю на 400 тонн, 2 кукурудзятники на 250 тонн, 2 гаражі для 6 автомашин.

2 лютого 1960 року колгосп імені Куйбишева приєднали до колгоспу імені Сталіна, який потім перейменували в імені Енгельса.

На базі колишнього колгоспу імені Куйбишева створили четверту комплексну бригаду колгоспу імені Енгельса.

Основні кадри колгоспу імені Кагановича (імені Куйбишева)

1. Першим головою сільськогосподарської артілі "Рівнопілля" працював Тимофій Лукич Пестун, житель с. Рівнопілля, з дня заснування — листопад 1930 року до 1932 року, до злиття з колгоспом "Сила сталі" (с. Нове).

2. Після роз'єднання з колгоспом "Сила сталі" в 1934 році в с. Рівнопіллі організовується колгосп імені Кагановича. Головою колгоспу до 1936 року був житель Пологівського району Дяченко.

3. З 1936 року приблизно до липня 1940 року колгосп очолював житель села Нового Дмитро Федорович Бриль.

4. З липня 1940 року до січня 1941 року очолював житель села Долинки Бевз.

5. З січня 1941 року і до фашистської окупації головою колгоспу працював житель села Рівнопілля Антон Олексійович Розсоха.

6. Після визволення села від фашистської окупації (вересень 1943 року) колгосп імені Кагановича відновлює свою роботу.

В цей період колгосп очолювали (від декількох місяців до року): жителі села Рівнопілля Петро Петрович Сова, Параска Трохимівна Пітько, Максим Юхимович Ільєнко, житель з Брянської області Трифон Андрійович Бурцев, житель села Успенівки Михайло Єлисейович Василенко (з вересня 1945 року до 1946 року).

7. З 1946 року до 1956 року головою колгоспу імені Кагановича, а з 1957 року колгоспу імені Куйбишева був житель села Рівнопілля Михайло Іванович Василега.

8. З 1956 року до лютого 1960 року колгосп очолював житель села Зелений Гай Григорій Кіндратович Коровка.

В 1960 році колгосп імені Куйбишева приєднується до колгоспу імені Сталіна, який з грудня 1961 року отримує назву імені Енгельса. Село Рівнопілля стає четвертою комплексною бригадою колгоспу імені Енгельса, а пізніше — відділенням колгоспу.

Бухгалтерами працювали:

1. Першим бухгалтером (рахівником) сільгоспартілі, а потім і колгоспу імені Кагановича до 1935 року працював житель села Рівнопілля Мирон Григорович Глинка.

2. З 1935 року до жовтня 1941 року бухгалтером був житель села Рівнопілля Яків Григорович Хорішко.

3. Після визволення села від німецько-фашистської окупації і до 1947 року бухгалтером колгоспу працювала Тетяна Юріївна Кобзар (опісля Сова) жителя Рівнопілля.

4. З 1947 року і до березня 1948 року бухгалтером колгоспу імені Кагановича був житель с. Полтавки Герасим Федорович Дзюбан.

5. З березня 1948 року і до 17 лютого 1960 року бухгалтером працював житель Рівнопілля Григорій Іларіонович Ілієнко.

В різний час в колгоспі працювали на різних посадах

До війни:

1. Бригадирами рільничих бригад:

Гопка Михайло Архипович, Хорішко Макар Григорович, Пестун Тимофій Лукич, Горпинич Дмитро Якович, Андрієнко Митрофан Прокопович, Андрієнко Петро Іванович.

2. Садоводом — Гопка Харитон Пилипович (він же заклав перший колгоспний сад).

3. Ветсанітаром — Андрієнко Григорій Єгорович.

4. Зоотехніком — Сидоренко Валерій Єлисейович.

Після війни:

Бригадирами:

Горпинич Дмитро Якович, Андрієнко Митрофан Прокопович, Вовк Максим Семенович, Пітько Параска Трохимівна, Буряк Андрій Іванович.

Завідуючими фермами:

Андрієнко Григорій Єгорович, Кобзар Михайло Федорович, Пестун Тимофій Лукич, Горпинич Володимир Власович, Онищенко Олексій Гаврилович, Василега Михайло Іванович.

Ветпрацівниками:

Андрієнко Григорій Єгорович, Онищенко Олексій Гаврилович, Кварцяний Йосип Михайлович, Ілієнко Микола Пилипович.

Зліва направо: Гопка Микола Михайлович (зоотехнік),
Булгак Семен Дмитрович (механізатор)

Зоотехніками:

Гопка Микола Михайлович, Ковальов Олексій Омелянович з м. Гуляйполя.

Агрономами:

Андріуца Віктор з Черкаської області, Годжек Любов

Федорівна з Розівського району, Савченко Іван Петрович з села Темирівки.

Садоводами:

Гопка Харитон Пилипович, Максименко Василь Варфоломійович, Сень Мирон Степанович, Луговський Іван Іванович.

ЗГАДУЮТЬ ВЕТЕРАНИ

— Я працював агротехніком колгоспу імені Кагановича до самого початку Великої Вітчизняної війни, — згадував 18 квітня 1966 року, — Михайло Іванович Василега. — Перед війною господарство мало таку кількість худоби:

60 голів коней, 15 пар волів, до 200 голів великої рогатої худоби, в тому числі 30 корів, 200 голів свиней і 150 овець. Господарство також мало 3 вантажних автомашини. В селі відкрився клуб.

Коли почалася Велика Вітчизняна війна, уся худоба була евакуйована у східні області.

В серпні 1950 року, коли рівнопільський колгосп об'єднали з колгоспом імені Осипенко Затишанської сільради, що розташовувався в с. Яблуковому, створили в колгоспі партійну організацію.

— Село Грушеве засноване в 1928 році вихідцями з міста Гуляйполя, сіл Полтавки та інших навколишніх, — пригадувала Любов Петрівна Гавриленко. — У селі налічувалось 55 дворів.

В 1930 році в Грушевому організували ТСОЗ, а в 1931 році жителі сіл Грушевого і Шевченківського створили артіль "Незаможник". Першим її головою був Іван Дмитрович Каліберда.

В 1931 році в селі Грушевому побудували початкову школу. У 1937 році артіль "Незаможник" перейменували на артіль імені Куйбишева. Ця артіль існувала до 1954 року, до об'єднання.

— В перші роки заснування сіл Рівнопільської сільської ради в 1928-1929 роках матеріальні умови жителів були надзвичайно бідні, — згадував 10 січня 1964 року Григорій Іларіонович Ілієнко. — Село забудовувалося з одних бідняків, то 50% ходило на той час у полотняному одязі і користувалося приватними ткацькими верстатами, на яких ткали полотно для свого одягу.

Майже третина, якщо не більше, населення була малописьменна, а то й зовсім неписьменна. З відкриттям шкіл в селах Рівнопілля, Грушевому до 1934 року неписьменність серед дорослого населення в основному було ліквідовано.

З організацією колгоспів зростали і матеріальні умови селян. В 1934-1935 роках на території сільської Ради не було вже жодного "ткацького верстата", так як всі громадяни вже зодяглися і взулися у фабричний одяг і взуття.

Перед Великою Вітчизняною війною жителі Рівнопільської сільської Ради мали біля 50 велосипедів. А в даний час (тобто на 10 січня 1964 року — Авт.) по сільській Раді в середньому на один двір припадає півтора велосипеда. В кожному дворі є радіо (ретрансляція і радіоприймачі).

Сільчани починають обзаводитись телевізорами. В с. Рівнопілля є один телевізор (Булгак М. Д.).

По сільській Раді нараховується 29 мотоциклів, що знаходяться у власності громадян, 2 легкові автомашини.

45 жителів сільської Ради закінчили вищі і середні навчальні заклади. Із сіл сільської Ради вийшло:

- а) медпрацівників із середньою освітою — 2 особи,
- б) інженерів з вищою освітою — 2 особи,
- в) вчителів з вищою та середньою освітою — 3 особи,
- г) агрономів, техніків та інших спеціалістів з середньою спеціальною сільськогосподарською та промисловою освітою — 11 осіб.

За період з 1950 по 1964 рік на території сільської Ради

збудовано будинків сільчан — 57, капітально відремонтовано — 71 будинок, зроблено поточний ремонт — 86 будинкам. Всі будинки на території сільської Ради мають шиферну, черепичну і залізну покрівлі (за винятком 12 будинків, які ще мають солом'яну покрівлю).

За цей час на території сільської Ради збудовано громадських приміщень:

клубів — 3 на 500 місць, дитячих ясел — 2 на 120 місць, початкових шкіл — 2 (на місці колишніх старих шкіл), магазин в с. Роздольнім — 1, свинарників — 2 на 1200 голів, корівників — 5 на 1000 голів, телятник — 1 на 300 голів, конюшень — 3 на 200 голів, зерноскладів — 2 на 400 тонн, вівчарик — 1 на 1000 овець, автогаражів — 2 на 6 автомашин, кукурудзосховищ — 2 на 250 тонн, тракторний стан — 1.

У всіх фермах механізована подача води, обладнано підвісні дороги для вивозу гною.

ЧЕТВЕРТА КОМПЛЕКСНА БРИГАДА (ВІДДІЛОК) КОЛГОСПУ ІМЕНІ ЕНГЕЛЬСА

Основний напрямок виробництва — землеробство.

Бригада вирощувала озиму пшеницю, ячмінь, просо, кукурудзу, соняшник, ріпину, кормові та овочеві культури. Середня врожайність зернових складала 14,4 центнера з гектара, в т. ч. озимої пшениці — 16,2, кукурудзи в зерні — 18,5, соняшника — 16,5, ріпини — 4, кормових культур — 165, картоплі — 49, овочевих — 69, садо-фруктів — 18 центнерів.

Бригадиром четвертої комплексної бригади признається Михайло Іванович Васи́лега, бригадиром тракторної

Трудівниці ферми № 5 колгоспу ім. Енгельса.
Зліва направо: Онучко Марія Миколаївна, Каліберда Ліда Андріївна, Костирко Марія Давидівна, Вербицька Ніна Василівна, Буряк Марія Михайлівна

бригади — Трохим Антонович Завалко, завідуючим фермою — Микола Юхимович Гаркуша.

Пізніше бригадами комплексної (керуючими відділком) працювали також Іван Іванович Бичков, Григорій Миколайович Буцанов, Катерина Петрівна Семенюта, Червоненко та ін.

* * *

На 1 січня 1966 року комплексна бригада мала 993 голови великої рогатої худоби, в т. ч. 348 корів. Колектив бригади виробив на 100 гектарів сільгоспугідь 345 центнерів молока і 60 центнерів м'яса. Валовий прибуток бригади на 1 січня склав

Гринь Марія Миколаївна. 1924-1987.
Передова телятниця колгоспу ім. Енгельса 4-ої бригади, по 1980 рік відгодовувала молодняк. Неодноразово за сумлінну працю нагороджувалася відзнаками Батьківщини. Передовик соціалістичних змагань

В 1966 році четверта комплексна бригада колгоспу імені Енгельса на 100 гектарів сільгоспугідь виробила: 356 центнерів молока, 38,6 центнера м'яса. Всього в бригаді налічувалось 1008 голів великої рогатої худоби, в тому числі 360 корів. На полях бригади працювало 13 тракторів, 5 комбайнів, 8 тракторних сівалок і 15 культиваторів. Валовий прибуток на 1 січня 1967 року становив 540800 карбованців.

За бригадою було закріплено 2134 гектари земельних угідь, у тому числі 1980 гектарів ріллі, 51 гектар саду і 3 гектари виноградників.

393700 карбованців, на 100 гектарів сільгоспугідь — 18750 карбованців у нових цінах.

В особистому користуванні колгоспники мали 129 корів, 286 свиней, 3414 голів птиці, 88 бджолосімей.

Кращими серед тваринників за результатами роботи були: телятниця Марія Миколаївна Гринь, доярки Ольга Юхимівна Булгак, Ганна Антонівна Макуха, Антоніна Іванівна Гринь, скотар Микола Тимофійович Бирюк, завідуючий фермою №6 Гаврило Семенович Чиркунов та ряд інших.

Дані про господарську діяльність 4-го відділку
колгоспу імені Енгельса за 11 місяців 1968 року

Назва	План	Фактично		
	(цнт. з 1-га)	га	цнт. з га	вал
Зернові (всього)	25,4	770	20,8	15982
в т. ч. оз. пшениця	26,8	115	41,6	4780
кукурудза на зерно	36,3	161	26	4189
соняшник	20,5	200	16,7	3345
рицина	7,5	63	4,3	274

По тваринництву за 11 місяців

Назва	Ферма № 5 (с. Рівнопілля)			Ферма № 6 (с. Грушеве)		
	план (кг)	отримано	вал	план	одержано	вал
Надій на ф/корову	2125	2003	+28% проти 1967 р.	2175	1860	+12% проти 1967 р.
Отримано телят	276	299	-	176	197	-
Отримано телят від 100 корів	80	91	-	80	91	-
Приріст молодняка (грамів)	500	520	-	500	480	-
Отримано поросят	-	-	-	1680	1368	-
На 1 свинаматку	-	-	-	12	9,6	-
Отримано ягнят	-	-	-	400	321	-
На 100 вівцематок	-	-	-	100	80	-
Отримано вовни	-	-	-	15,4 цнт.	18,6 цнт.	-
На 1 вівцю	-	-	-	2,8 кг	3,9 кг	-

Підсумки роботи за 1969-й рік

Назва	План	Отримано		
	цнт. з га	га	цнт. з га	вал цнт.
Зернові (всього)	25	1060	26	27644
в т. ч. оз. пшениці	25	93	18,7	1744
Жито	-	8	13,7	110
Ячмінь	19	242	8,4	2021
Овес	18	50	-	-
Просо	18	100	31,3	3127
Горох	-	15	11,6	174
Кукурудза на зерно	31	602	34	22341
Соняшник	19,7	216	19,9	4318
Рицина	7,5	-	-	-

По тваринництву

Назва	Ферма № 5 (с. Рівнопілля)			Ферма № 6 (с. Грушеве)		
	план	одержано	+ - проти 1968 р.	план	отримано	+ - проти 1968 р.
Надій на 1 фуражну корову (кг)	2150	2089	+ 83	2200	2053	+ 193
Одержано телят на 100 корів	90	80	-	-	-	-
Приріст молодняка до 1 року (грамів)	500	550	-	-	-	-
Приріст молодняка старше 1 року (грамів)	600	580	-	-	-	-
Отримати поросят від 1 свинаматки	-	-	-	14	9,8	-
Одержати ягнят на 100 вівцематок	-	-	-	100	78	-
Отримати вовни вал (цнт.)	-	-	-	18	20,5	-

За 8 п'ятирічку (1966-1970 рр.) середня врожайність склала: зернових — 24,3 центнера з гектара, соняшнику — 19,6 центнера, у 9-й п'ятирічці (1971-1975 рр.) — зернових — 26, соняшнику — 20,3 центнера з гектара.

Вироблено на 100 га сільгоспугідь у 8-ій п'ятирічці: молока: 316,3 центнера, м'яса — 51,5 центнера, у 9-ій п'ятирічці відповідно — 620,6 і 57,6 центнера.

Середньорічний валовий дохід відділку у 8-ій п'ятирічці дорівнював 399000 карбованців, у наступній — 491742.

Підсумки господарювання за 1970 рік (по відділку № 4)

Назва	План цнт. з га	Фактично посяяно га	Отримано цнт. з га	Вал (цнт.)
Зернові (всього)		980	26	25540
в т. ч. оз. пшениця	25	268	32,1	8597
Ячмінь	16	52	23,3	1210
Овес	18	30	22,1	662
Просо	21	200	16,3	3262
Кукурудза на зерно	26	418	27,5	11499
Жито	—	—	—	—
Горох	—	—	—	—
Соняшник	21	250	20,7	5187
Рицина	6,5	70	2	140
Овочі	125	16,5	27,4	452
Картопля	70	5	59,8	296
Кормові буряки	200	30	313	9402
Фрукти	23,1	38,4	9,3	339

Молочнотоварна ферма. 1970 р.
Шаповал Євдокія Савівна, Пузан Марія Пилипівна

Виконання планових завдань відділком №4 в 1971 році

Назва	По плану			Фактично			Було в 1970 році			+ - проти 1970 року
	га	цнт. з га	вал (цнт.)	га	цнт. з га	вал (цнт.)	га	цнт. з га	вал (цнт.)	
Оз. пшениця	169	29	4901	165	41,8	6865	268	32,1	8597	+ 97
Жито	14	29,5	413	26	33,7	877	12	26	310	- 0,7
Ячмінь	224	17,5	3920	134	25,3	3430	52	23,3	1210	- 2
Овес	50	18	900	12	16,9	203	30	22,1	662	- 5,2
Горох	50	15	750	33	10,1	332	—	—	—	—
Просо	100	18	1800	42	18	756	200	16,3	3272	+ 1,7
Суржа	—	—	—	51	24,4	1246	—	—	—	—
Кукурудза на зерно	400	31,5	12600	348	26,9	9387	418	27,5	11499	- 16,9
Всього зернових	1007	25,1	25284	811	21,4	17407	980	26	25540	- 4,6

Соняшник	285	20	5700	307	18,7	5788	250	20,7	5187	- 2
Рицина	60	7,2	432				70	2	140	
Картопля	5	70	350				5	59,8	296	
Овочі	15	105	1584	15	43,3	649	16,5	27,4	452	+ 15,9
Фрукти	38,4	27,2	1047	38,4	6	232	38,4	9,3	339	- 3,3
Коренеплоди	40			40	300	11968	30	313	9402	- 13

Механізатори
І. П. Козярин
і Ю. М. Сень,
1972 р.

Механізатори
М. А. Кара
і О. О. Онучко,
1973 р.

Члени тракторної бригади № 4 колгоспу імені Енгельса, 1978 р.

Дані виконання планових завдань по рослинництву
відділком № 4 колгоспу імені Енгельса у 1981 році

Назва	Одержано з 1 га в 1980 р.	План на 1981 рік			Фактично одержано в 1981 р.			Результати			
		га	цнт. з га	вал. цнт.	га	цнт. з га	вал. цнт.	проти плану		проти середнього по к-пу	
								з га +	з га -	з га +	з га -
Оз. пшениця	30,7	625	32,4	20250	625	26,3	16437	- 6,1	- 4,4		
Ячмінь	18	185	26,7	4940	185	19,1	3534	- 7,6	+ 1,1	15,9	+ 3,2
Овес	-	23	26	598	39	11,7	456	- 14,3	-	8,6	+ 3,1
Горох	22,6	50	21,8	1090	50	11,4	570	- 10,4	- 11,2	8,4	+ 3
Просо	6,8	12	21	252	12	4,2	50	- 16,8	- 2,6	2,4	+ 1,8
Кукур. на зерно	28,3	310	30,4	9424	310	08	248	- 29,6	- 27,5	10,9	- 10,1
Всього зернових	28,1	1205	31,1	36554	1205	18	21295	- 13,1	- 10,1	19,1	- 1,1
Соняшник	16,9	187	19,3	3608	207	15,3	3167	- 4	- 1,6	16,6	- 1,3
Буряки кормові	351	60	370	22200	60	186	11360	- 184	- 165	193	- 7

* * *

10 грудня 1977 року розповідав голова виконкому Рівнопільської сільської Ради Г. Ілієнко:

— Серед виробничих дільниць колгоспу імені Енгельса, розташованих на території Рівнопільської сільської Ради народних депутатів, є п'ята молочнотоварна ферма. Тому в повсякденній роботі виконком сільської Ради постійно приділяє увагу цьому виробничому підрозділу.

На сесіях Ради, засіданнях виконкому ми систематично обговорюємо питання, що стосуються виробничої діяльності молочнотоварної ферми. Так, на засіданні виконкому розглядали питання про виконання колективом ферми планів, про заготівлю кормів для громадського тваринництва, про стан виховної роботи серед колективу молочнотоварної ферми тощо.

В цілому колектив ферми працює непогано. За 11 місяців при плані 22994 центнери одержано 23990 центнерів молока. Надій на фуражну корову складає 2311 кілограмів молока (зобов'язання 2210 кілограмів). Перевиконаний також план продажу молока державі. Чимало зроблено й для поліпшення його якості. Вся продукція на маслосирзавод відправляється тільки першосортною. Жирність молока — 3,4 процента. Щоденні прирости на відгодівлі великої рогатої худоби становлять 385 грамів, у листопаді — 397 грамів.

В досягненнях колективу ферми є частка праці й виконкому, депутатів сільської Ради. На фермі діють чотири депутатські пости. В їх складі — працівники ферми: скотарі, телятниці, доярки, технік штучного осіменіння, ветпрацівник. Безпосередньо у своїх трудових колективах депутати прагнуть посилити вплив на стан виробничих справ. В цьому плані хотілося б відзначити активну діяльність поста, який очолює П. А. Юрченко.

З працівниками ферми проводяться збори, де вирішуються злободенні питання з життя колективу, підбиваються підсумки соціалістичного змагання тощо. Для тваринників читаються лекції, проводяться бесіди та інше. Всі ці заходи ор-

ганізаційного та ідейного впливу загалом позитивно позначаються на виробничій діяльності.

Разом з тим, доводиться самокритично визнати, що зроблено на фермі далеко не все для того, щоб колектив працював ритмічно, продуктивно, справлявся з поставленими завданнями. Я маю на увазі, перш за все, зимівлю худоби.

В другій половині вересня на засіданні виконкому обговорили питання "Про готовність до зимового стійлового утримання громадської худоби і заходи по підвищенню її продуктивності на молочнотоварній фермі № 5 колгоспу імені Енгельса". Цьому передувала ретельна перевірка стану готовності ферми до зими. Тому на засіданні виконкому відбулася відверта, принципова розмова. Члени виконкому наголосили на недоліках, недоробках, вказали шляхи їх усунення.

В період обговорення питання на засіданні виконкому продуктивність молочного стада знизилась. Тому у прийнятому рішенні намічені заходи для покращання стану справ.

Здавалося б зроблено все, виявлені причини виникнення недоліків, виконавці одержали завдання і т. д. Але цього, як виявляється, сьогодні замало. І ось чому. Зимовий період почався невдало. У жовтні колектив ферми не справився з зобов'язаннями по надою на фуражну корову, а також з планом продажу молока державі. У листопаді ж крім цього, не виконали зобов'язання по валовому надою молока.

Це тим більше прикро, що у колективу ферми є всі можливості займати одне з перших місць серед ферм колгоспу. Що ж заважає? Ще є випадки порушень трудової дисципліни і розпорядку дня, порушується технологія механічного доїння, погано готуються до згодовування корми і т. д. Все це разом узятє негативно позначається на стані справ по виробництву й продажу державі молока.

У листопаді на сесії сільради ми заслухали звіт завідуючого фермою М. Ю. Гаркуші про виконання депутатських обов'язків. Йшлося тут і про стан справ на фермі. Думається,

що з цього будуть зроблені відповідні висновки і справи на фермі покращають. Колектив справиться як із зобов'язаннями другого року п'ятирічки, так і стійлового періоду.

* * *

За дев'ятку п'ятирічку відділок №4 мав отримати зерна — 13495 тонн, фактично ж мав 12212 тонн. Це на 1283 тонни менше плану. Недодано до п'ятирічного плану і 145 тонн насіння соняшнику. Його зібрали 2465 тонн, а треба було 2610.

В 1975 році ферма №5 надоїла молока на 1054 центнери більше, ніж попереднього. І продала державі теж більше минулорічного на 1091 центнер. А от 1976 рік був невдалим для рівнопільських тваринників. Через ряд причин вони недодали до плану 732 центнери молока та й план продажу цієї продукції недовиконано на 892 центнери.

Дані про виконання планових завдань по тваринництву в 1981 році

Валовий надій молока					Надій на фуражну корову						
план цнт.	виконано				план (кг)	виконано					
	вал (цнт.)	%	+ - проти плану	+ - проти 1980 р.		виконано (кг)	%	+ - проти плану	+ - проти 1980 р.	серед. надій по колгоспу	+ - проти середнього по колгоспу
17077	15703	91,9	- 1374	- 1447	2530	2326	91,9	- 204	- 214	2393	- 67

Продаж державі

План (цнт.)	Виконано				
	здано у фізичній вазі (цнт.)	зараховано (цнт.)	%	+ - проти плану (цнт.)	+ - проти 1980 р.
14530	13614	12705	87,4	- 1825	- 1831

* * *

Ще два року тому п'ята ферма колгоспу імені Енгельса вважалася мало не найскладнішою ділянкою виробництва. Що не день, виникала проблема, кому доїти корів. А про те, щоб мати кваліфікованих підмінних доярок, і мова не велась. Бо окремі групи корів доводилось доїти то представникам рільничої бригади, а то й взагалі випадковим людям. Зрозуміло, що продуктивність корів, технологія виробництва молока і виробнича дисципліна тут були далекі від належних. А там утримувалось близько третини загальноколгоспного поголів'я. Тож від роботи цього колективу в значній мірі залежало виконання господарством планів по виробництву і заготівлі молока.

Та й загалом кілька років тому на всіх фермах гостро відчувалася нестача постійних працівників.

12 листопада 1988 р. з впевненістю констатували: завдяки рішучим діям правління і партійного комітету вдалось в основному вирішити проблему кадрів у тваринництві. Тільки за останній рік на п'яту ферму, що в селі Рівнопіллі, прийшли працювати доярками сім дівчат. Це — Тетяна Онучко, Олена і Ніна Гладкі, Ірина Войцеховська, Світлана Аболенцева, Лідія Качан і Світлана Москівець. Бо двозмінна робота, а також новозведене благоустроєне житло роблять професію доярок привабливою для молоді.

У господарстві розуміють, що тільки постійно поліпшуючи умови праці і відпочинку, кадрову проблему не вирішать. Треба провести в селі водопровід, відремонтувати, а подекуди і заново наслати асфальтову дорогу.

Де працює молодь, там треба дбати і про дітей. Тож господарство планує привести в порядок дитячий садок з таким розрахунком, щоб вже в наступному році зробити його школо-дитсадком.

Ремонту потребує і магазин, торгова площа якого далеко не задовольняє потреб мешканців села. Тож колгосп теж планує в найближчому майбутньому звести нове приміщення.

Це далеко неповний перелік проблем, якими потрібно постійно займатися правлінню і партійному комітету господарства, щоб зробити необоротним приплив робочих рук у село Рівнопілля. А в колгоспі ж ще три ферми і чотири механізованих загони. І скрізь молоде поповнення вимагає постійної уваги і турботи.

— Тільки по одному комсомольцю прийшло в третій і перший механізовані загони, — розповідав секретар парткому О. І. Філіпченко, — а вже відчувається полегшення в здійсненні виробничої програми. А якщо в четвертий мехзагін повернуться нинішньої весни п'ять демобілізованих солдат, то можна буде говорити про вирішення там кадрової проблеми.

І в господарстві твердо розраховують на ці робочі руки. Адже їх громадою виряджали до лав Радянської Армії, кожному на ощадну книжку господарство щомісяця перераховує по 50 карбованців. Та й листи, які хлопці пишуть, дають змогу надіятись, що весною п'ять тракторів матимуть постійних господарів.

Чотирнадцять осіб за рахунок господарства навчаються у вузах і технікумах, а ще шістнадцять — у профтехучилищах. Числене поповнення чекає колгоспна сім'я.

Проводи на жнива. 1989 р.

ВІДЗНАКИ ЗА ПРАЦЮ

Про те, що рівнопільці зміли і вміють добре трудитись, говорять урядові нагороди, яких вони удостоєні.

Орденем "Знак Пошани" нагороджені:

Стерлик Ганна Олександрівна (1971 р.)

Чаяло Софія Павлівна (1971 р.)

Сень Юрій Миронович (1973 р.)

Стерлик Ганна Олександрівна, Стерлик Олексій Петрович, стаж роботи 52 роки, останні 25 років працював водієм на молокозаводі ТОВ "Рівнопілля"

9 травня 1990 року. Ветерани Великої Вітчизняної війни

Орденем Трудова слава III ступеня:

Ілієнко Григорій Юхимович (1975 р.)

Медаллю "За доблесний труд":

Булгак Микола Дмитрович
Василега Михайло Іванович
Гаркуша Юхим Андрійович
Горпинич Дмитро Якович
Гаркуша Ганна Дмитрівна
Пугач Олександра Михайлівна
Родіна Ганна Сергіївна
Чаяло Микола Антонович
Чаяло Софія Павлівна
Чаяло Микола Іванович
Шерстова Валентина Павлівна
Макуха Микола Кирилович
Сова Григорій Петрович
Стерлик Ганна Олександрівна

Медаллю "За трудову відзнаку":

Гринь Марія Миколаївна

Медаллю ВДНГ:

Козярин Іван Павлович (бронзова)

Макуха Микола Кирилович (бронзова)

Під час підсумків жнив — 93

Вулиця Нова с. Рівнополлє. 1994 р.

Святкування дня міста Гуляйполя. 1998 р.

Підбиття підсумків збирання врожаю 1999 р.

Механізатор М. І. Чаяло

Ветеран війни і праці М. Д. Булгак

Спеціалісти товариства. 1999 р.

Екіпаж на жнивях — 2000 р.

Сільський голова Г. І. Кругляк — 2000 р.

**Андрій Василега
(1911-1987)
слюсар, Герой Соціалістичної Праці**

Наш земляк Андрій Іванович Василега народився в листопаді 1911 року в Успенівці Олександрівського повіту Катеринославської губернії (нині Гуляйпільський район Запорізької області) у селянській сім'ї. Коли хлопцеві йшов сімнадцятий рік, родина переселилася у новостворене село Рівнопілля названого повіту. З дванадцяти літ йому довелося батракувати по наймах. З утворенням в селі колгоспу вступив у нього. Та душа рвалася в місто і в 1936 році Андрій поступає на Запорізький моторобудівний завод промивальником. З 1937 року він слюсар-складальник по складанню виробів, які випускав завод.

Член КПРС з 1942 року. В 1944 році Андрій Іванович нагороджений медаллю "За доблесний труд у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр."

У серпні 1966 року за видатні заслуги у виконанні плану 1959-1965 рр. і участь у створенні нової техніки Указом Президії Верховної Ради СРСР Андрію Івановичу Василезі присвоєно звання Героя Соціалістичної Праці з врученням ордену Леніна і золотої медалі "Серп і Молот".

Найкращому слюсареві Запорізького моторобудівного заводу високу нагороду вручав член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК КП України П. Ю. Шелест.

Приймаючи нагороду, А. І. Василега сказав:

— Я гаряче вдячний Комуністичній партії і Радянському урядові за турботу про робітничий клас. Запевнюю, що ми докладемо всіх сил до успішного виконання завдань партії і уряду в новій п'ятирічці!

В 1970 році Андрія Івановича нагородили медаллю "За доблесну працю. На ознаменування 100-річчя з дня народження Володимира Ілліча Леніна".

З листопада 1971 року А. І. Василега перебував на заслуженому відпочинку і брав активну участь у громадській роботі колективу об'єднання.

В 1975 році удостоєний медалі "Тридцять років Перемоги у Великій Вітчизняній війни 1941-1945 рр.", в 1976 році — медалі "Ветеран праці".

Старший кадровий складач наш земляк Андрій Іванович Василега помер 31 березня 1987 року.

РІВНОПІЛЬСЬКА СІЛЬСЬКА РАДА

15 серпня 1958 року виконком Запорізької обласної ради трудящих прийняв рішення за № 541 "Про адміністративно-територіальні зміни в Гуляйпільському районі", яким постановив:

"г) перенести центр Затишанської сільської Ради в село Рівнопілля і надалі її іменувати Рівнопільська сільська Рада;

д) присвоїти селу — другому відділенню радгоспу "Червоний", яке входило до складу Гуляй-Пільської міської Ради, назву Роздольне і підпорядкувати його Рівнопільській сільській Раді".

Тоді ж села Зелений Гай і Веселе Рівнопільської сільради віднесли до складу Гуляй-Пільської міської Ради.

Головою виконкому Рівнопільської сільради було обрано Олексія Кіндратовича Булаха, секретарем — Валентину Фіногін, яку на початку 1960 року замінила Марія Тихонівна Горбоконь.

До Рівнопільської сільради входили села: Рівнопілля, Яблукове, Грушеве, Шевченківське, Роздольне. На території сільради працювало 4 школи, 2 медпункти (Рівнопільський і Роздольнянський). В Рівнопіллі діяли сільський клуб і бібліотека, в Роздольному — клуб і бібліотека, якими опікувалася профспілка.

Станом на 25 жовтня 1958 року на території сільради був 291 двір, у яких проживало 989 осіб. Колгосп імені Куйбишева без 2-го відділку радгоспу "Червоний" мав 6 вантажних автомобілів, 1 легковий, 648 голів великої рогатої худоби, 89 коней, 1150 голів свиней, 922 вівці і 3850 голів птиці.

Що являло собою село Грушеве?

Грушеве — забудоване в 1928 році вихідцями з міста (тоді село) Гуляйполя, села Санжарівки (нині Полтавка) та інших навколишніх сіл. Новий населений пункт виник стихійно-неплановано. Налічувалось тут до 55 дворів.

В 1930 році в селах Грушевому і Шевченківському окремо в кожному були організовані ТСОЗи, а в 1931 році вони утворили сільськогосподарську артіль "Незаможник". Першим її головою був житель Грушевого Іван Дмитрович Каліберда.

В тому ж році в селі збудували початкову школу.

В 1937 році артіль "Незаможник" перейменували в імені Куйбишева, яка і проіснувала до 1 лютого 1954 року.

Село Шевченківське забудоване в 1928-1929 роках вихідцями із села Успенівки. Сюди вийшла вся біднота. В селі налічувалось всього лише 27 дворів. Школи не було.

* * *

28 вересня 1960 року рішенням 16-ої сесії Рівнопільської сільради депутатів трудящих Олексій Кіндратович Булах був звільнений з посади голови виконкому відповідно до поданої заяви. Головою виконкому обрали Григорія Іларіоновича Ілієнка, а з 1969 року секретарем — Людмилу Іванівну Симон. Г. І. Ілієнко пропрацював головою сільради до 1982 року.

З 1950 по 1977 роки на території колгоспу імені Куйбишева, а пізніше і 4-го відділка колгоспу імені Енгельса було побудовано: 62 будинки громадянам, що мешкали в Рівнопіллі, Яблуковому, Грушевому, відремонтовано (капітальні і поточні ремонти) 72 будинки. На всіх будинках громадян у всіх селах замінили солом'яні і очеретяні дахи на черепичні, залізні і шиферні, а потім всі дахи вкрили шифером. Сільська рада допомогла у перекритті дахів шифером 70 своїм мешканцям.

За згаданий період колгосп побудував: клубів — 2 (у Рівнопіллі, сільський на 200 місць; в Грушевому, колгоспний

на 150 місць); типових дитячих садків — 2 (в Рівнопіллі і Грушевому на 40 місць кожен).

Капітально відремонтовано початкові школи в Рівнопіллі і Грушевому. Побудовано: магазин в Рівнопіллі, а також дитячі ясла і медпункт; три свинарки на 1600 голів у селі Грушевому; п'ять корівників на 1100 голів (в Рівнопіллі — 3 і Грушевому — 2); два телятники на 300 голів у Рівнопіллі; два зерносклади на 1500 тонн (у Рівнопіллі і Грушевому); вівчарник на 1000 голів у Грушевому; літній табір для дійної череди в Рівнопіллі, там же приміщення тракторного стану.

В 1964 році електрифіковано і радіофіковано села Рівнопілля, Яблукове, Грушеве, Шевченківське.

На території Рівнопільської сільської ради на 1 січня 1964 року розташовувалось 5 сіл (Рівнопілля, Яблукове, Грушеве, Шевченківське, Роздольне), в яких було 4 початкові школи, 2 медпункти, 3 клуби, з них сільський на 300 місць, поштове відділення, 3 бібліотеки, які нараховували 7000 книг. На території сільради мали 264 двори, в т. ч. у селі Рівнопіллі — 100. Населення сільської ради становило 889 осіб.

В 1967 році прокладено дорогу з твердим покриттям із села Яблукового у Рівнопілля.

Також було побудовано два автопавільйони в Рівнопіллі і Яблуковому.

З 1950 по 1977 роки будувалися й інші приміщення виробничого та соціального призначення.

В 1952-1957 роках у селах Рівнопіллі та Яблуковому висаджено 30 гектарів саду. Садоводами працювали Василь Варфоломійович Максименко, Мирон Степанович Сень, Іван Іванович Луговський, Павло Андрійович Юрченко.

В 1957 році в селі Яблуковому почав працювати медпункт. Завідувала ним Віра Михайлівна Коровка. В 1960 році завідуючою призначається Катерина Остапівна Усова, яка трудилася аж до виходу на пенсію. В 1968 році медпункт перенесли в Рівнопілля.

В 1962 році у Яблуковому відкрили поштове відділення, яке в 1977 році перенесли в Рівнопілля.

Відкриття пам'ятника загиблим у с. Рівнопіллі

24 липня 1966 року у селі Рівнопіллі урочисто відкрито пам'ятник односельчанам, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років. В тому ж році благоустроєно цивільне кладовище.

На 1 січня 1967 року у Рівнопіллі проживало 342 особи, а на території сільської ради — 850. Рівнопілля входило до складу четвертої комплексної бригади (4-й відділок) колгоспу імені Енгельса, яка мала 2134 гектари земельних угідь, у т. ч. 1980 гектарів ріллі, 51 гектар садів, 3 гектари виноградників.

Головний напрямок — зернові культури і м'ясо-молочне виробництво.

В 1966 році на 100 гектарів сільськогосподарських угідь виробили: молока — 356 центнерів, м'яса — 38,6. Всього в бригаді було 1008 голів великої рогатої худоби, в т. ч. — 360 корів.

На полях бригади працювало 13 тракторів, 5 комбайнів, 8 тракторних сівалок і 15 культиваторів.

Валовий прибуток на 1 січня 1967 року становив 340800 карбованців.

У селі Рівнопіллі працювала початкова школа, у якій навчалось 32 учні; бібліотека, фонд котрої налічував 4761 книгу; клуб на 250 місць, дитячі ясла на 38 місць, поштове відділення, магазин.

Культурно і заможно жили рівнопільці. В особистому їх користуванні було два легкові автомобілі, 14 мотоциклів, 11 телевізорів, 62 радіоприймачі.

Яка ж кількість населення проживала на території сільради і як вона змінювалася?

На це відповідь дають дані на 1 січня 1967 року:

Роки	Кількість жителів (чоловік)				
	всього	рух населення			
		народилось	померло	приїхало	виїхало
1950	немає даних				
1955	963	32	12	47	31
1960	1007	6	—	18	45
1965	889	24	12	11	22
1966	890	12	5	9	56

27 червня 1973 року виконком Запорізької Ради депутатів трудящих прийняв рішення №250 "Про зняття з обліку територіально-адміністративного поділу село Роздольне Гуляйпільського району. Рішення прийнято у зв'язку з тим, що через переселення жителів у інші населені пункти в селі Роздольному залишилося три хати. Їх віднесли до Червоненької сільради.

Що ж це було за село?

Село Роздольне почало забудовуватися в 1934 році як робітниче селище радгоспу "Червоний свиновод". В селі, яке налічувало до 45 дворів, працювала початкова школа, медпункт, магазин, Будинок культури. Роздольне вважалось другим відділком радгоспу "Червоний".

За роки 8-ої і 9-ої п'ятирічок (1966-1975 рр.) у Рівнопіллі побудували 18 індивідуальних жилих будинків, продовжено тротуар на 1270 квадратних метрів, доріг з твердим покриттям 1,7 кілометра, газифіковано 41 будинок балонним скрапленням газом.

На 1 січня 1977 року в особистій власності рівнопільців було 7 легкових автомобілів, 29 мотоциклів, 31 — мопед, 67 хо-

лодильників, 92 телевізори, 90 пральних машинок, 42 газові плити. В кожному дворі, як мінімум, один велосипед.

В селі Рівнопіллі працювали: сільський Будинок культури із залом на 250 місць, початкова школа, сільська і шкільна бібліотека з книжковим фондом 9500 екземплярів, фельдшерсько-акушерський пункт, типові дитячі ясла — садок на 50 місць, магазин, кімната побутового обслуговування, де населення могло отримувати 19 видів послуг.

В 1976 році були вкладниками в ощадкасу 156 чоловік (123257 карбованців вкладів). У порівнянні з 1970 роком — це більше на 82 особи і на 105324 карбованців.

Для увічнення односельчан, які загинули на фронтах Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років, біля сільського Будинку культури встановлено пам'ятник.

* * *

В 1968 році село Шевченківське знято з обліку, село Роздольне в 1975-му, село Грушеве — в 1978 році. З 1978 року до Рівнопільської сільської ради входять села Рівнопілля і Яблукове.

* * *

22 лютого 1978 року незавидна доля спіткала і село Грушеве. Того дня виконком Запорізької обласної Ради народних депутатів вирішив: у зв'язку з переселенням жителів у інші населені пункти зняти з обліку адміністративно-територіального поділу село Грушеве Рівнопільської сільради. Три двори, які залишилися, колишнього села вважати за селом Рівнопілля.

На 3 жовтня 1978 року на території Рівнопільської сільської Ради було 2919 гектарів землі, з них 2395 гектарів орної, решта — відводилась під населені пункти, лісосмуги, дорogi тощо.

Голова виконкому Григорій Іларіонович Ілієнко звертав увагу на раціональне використання землі, особливо на не-

обхідність засівати придорожні смуги і площу викорчуваного саду в селі Яблуковому, знищити всі бур'яни.

* * *

16 березня 1982 року розповідав голова виконкому сільської Ради Г. І. Ілієнко:

— Чимало різноманітних питань доводиться вирішувати сільській Раді. Серед них важливе місце належить роботі по організації змагання за зразковий населений пункт, населений пункт високої дисципліни. Та це цілком закономірно. Люди живуть заможніше. А, отже, і вимоги до населеного пункту у них підвищуються. Трудівник села сьогодні хоче, щоб вулиці населеного пункту освітлювались, щоб були дороги і тротуарні доріжки з твердим покриттям, щоб зеленіли алеї і сквери, де після напруженого трудового дня можна було б відпочити. Одним словом, дбаючи про культуру виробництва, треба одночасно турбуватись і про культуру населеного пункту.

Виходячи з цих вимог, виконком Рівнопільської сільської Ради народних депутатів проводить певну роботу в цьому напрямку. Питання змагання за населений пункт зразкового порядку обговорюємо на засіданнях виконкому. Торік на сходах громадян сіл Рівнопілля та Яблукового обговорили питання про поліпшення санітарного стану. Виконуючи рекомендації сходу, навели відповідний порядок в обох селах Ради. Перш за все взялися за впорядкування залишених садиб — вивезли залишки будинків, спланували територію і розорали. В Яблуковому залишилось навести порядок на території двох таких садиб.

Чимало зробили й для того, щоб знищити бур'яни, особливо карантинні. Стверджувати, що знищили їх повністю, не можна. Однак робота проведена немала. І надалі турбуватимемось про те, щоб вести боротьбу з бур'янами і врешті-решт знищити їх.

Хто буває в нас у Рівнопіллі, може переконатися в тому, що останнім часом село покращало. Роботи, які виконали по благоустрою території навколо сільського Будинку культури, прикрасили центр села. По вулиці Шкільний заасфальтували 250

метрів тротуарної доріжки. По вулиці Гагаріна виклали цементну плитку. Протяжність тротуарної доріжки тут складає 200 метрів. Ці роботи виконували жителі села. А плитку придбав колгосп імені Енгельса. І хоча якість виконаних робіт не зовсім висока (дається взнаки, що працювали тут не спеціалісти), люди задоволені. Бо в період бездоріжжя можуть без будь-яких пригод пройти до магазину, сільської Ради, Будинку культури. Та й до ферми і тракторної бригади шлях по бездоріжжю менший.

У плані благоустрою вулиць працюватимемо й надалі. Вже завезли 400 цементних плит. Це дасть змогу прокласти ще тротуарну доріжку протяжністю 100 метрів. З настанням тепла і погожої погоди виконаємо ці роботи. Якщо буде змога дістати плитку, то тротуарну доріжку прокладемо по всій вулиці Гагаріна, а потім будемо закінчувати ці роботи по вулиці Шкільній.

Торік виконали певний обсяг робіт по озелененню села. По вулиці Жовтневій висадили 200 декоративних дерев. Це — тополя, верба. Передбачаємо і надалі планомірно озеленювати населені пункти.

Виконком сільської Ради проводить певну роботу по зміцненню правопорядку, трудової дисципліни. Робимо це, спираючись на громадськість.

Велику допомогу нам подає добровільна народна дружина, яку очолює керуючий четвертим відділком колгоспу імені Енгельса М. Г. Гринь. Колектив дружинників щорічно бере соціалістичні зобов'язання, в яких передбачаються контроль за громадським порядком на території Ради, попередження правопорушень, боротьба за збереження соціалістичної власності тощо. Підсумки змагання дружинників підводимо на засіданні виконкому.

Працюють народні дружинники згідно графіка. Окрім чергувань практикуємо рейди на виробничі дільниці. Так, цього року дружинники вже чотири рази побували на молочнотварній фермі. Робиться це з метою попередження крадіжок кормів, продукції.

Робота, яку проводимо, дає певні результати. Сьогодні можна говорити, що злісних правопорушень на території Ради немає. Однак не добились ми бажаного результату з окремими любителями оковитої. З ними ведемо розмови на раді відділку, засіданні виконкому, в трудовому колективі. Робимо все, щоб вони врешті-решт зрозуміли пагубність своїх вчинків і покінчили з цим злом.

* * *

31 січня 1984 року сесія Рівнопільської сільської ради розглянула план економічного і соціального розвитку сільської Ради на 1984 рік і бюджет на цей же рік.

З інформаціями виступили голова виконкому сільської Ради Г. І. Ілієнко та голова постійної планово-бюджетної комісії К. С. Бірюк. Також про свою діяльність розповів депутат М. К. Тищенко.

Колектив тракторної бригади к-пу ім. Енгельса с. Рівнопілля

В обговоренні винесених на сесію питань взяли участь депутати: керуючий відділком № 4 колгоспу імені Енгельса М. Г. Гринь, тракторист М. К. Макуха, завідуючий фермою М. Ю. Гаркуша, доярка В. П. Шерстова, доярка А. І. Гринь, заступник голови колгоспу О. М. Отрішко. Вони піддали критиці роботу правління господарства, зазначивши, що необхідно створювати умови для роботи механізаторів (будувати гаражі у тракторній бригаді для ремонту інвентаря, проведення технічних оглядів тракторів), зводити житло для спеціалістів і молодих механізаторів, посилати їх на навчання.

Говорячи про село, виступаючі констатували, що у Рівнопіллі тротуарну доріжку на вулиці Шкільній і не починали прокладати. Вночі вулиці не освітлюються. Водопровід не будується.

Бюджет сільської Ради на 1984 рік встановили по доходах і видатках відповідно в сумі 13459 карбованців. З них видатки на народну освіту — 1547, культуру — 4035, охорону здоров'я — 2318, соціальне забезпечення — 240 карбованців.

За 1982 рік сільський бюджет по доходах склав 19773 карбованці, по видатках — 19556.

В роботі сесії взяли участь також директор сільського Будинку культури А. Г. Гринь, художній керівник Т. Г. Челпанова, завідувача магазином № 20 Є. В. Рябко.

* * *

24 лютого 1985 року депутатами сільської Ради обрано 25 чоловік, а 5 березня пройшла перша сесія дев'ятнадцятого скликання, на якій були визнані повноваження депутатів, обрано головою виконкому Анатолія Григоровича Гриня, заступником голови — М. Ю. Гаркушу, секретарем — Г. Я. Пузанову, членами виконкому — З. Г. Борт, І. П. Козярина, В. П. Шерстова, А. М. Юрченка. На сесію запрошувалися голова колгоспу імені Енгельса А. О. Журавель і секретар парторганізації А. М. Тимошенко.

Сесія обрала постійну комісію по сільському господарству у складі депутатів, а саме: Л. І. Войтович (голова), А. І. Гринь (секретар), М. А. Чаяло, А. А. Чаяло, К. Т. Іващенко (члени); комісію по соціалістичній законності і охороні громадського порядку: Л. І. Симон (голова), М. Д. Бірюк (секретар), М. К. Міщенко, М. М. Алексеєва, В. П. Шерстова (члени); групу народного контролю: М. Ю. Гаркуша (голова), М. М. Гопка (заступник голови), Л. І. Симон (секретар), В. М. Алексеєв, І. К. Брацило, М. І. Бурба, М. Н. Онучко (члени); адміністративну комісію: Л. І. Симон (голова), М. Ю. Гаркуша, Г. М. Буцанов, І. П. Козярин, М. К. Макуха, В. Я. Пузанов, С. Д. Булгак, З. Г. Борт, М. М. Гопка (члени); комісію по боротьбі з пияцтвом: М. Ю. Гаркуша (голова), Г. Я. Пузанов, М. М. Гопка, Л. І. Симон, Г. П. Буцанов, М. М. Алексеєва, А. М. Юрченко (члени); комісію з радянських традицій, свят і обрядів: Г. Я. Пузанов (голова), Л. І. Симон, Г. М. Буцанов, К. С. Бірюк, З. Г. Борт (члени).

4 червня 1987 року сесія сільської ради слухала звіт про роботу виконавчого комітету сільської Ради народних депутатів за звітний період з 26 червня 1986 року по 4 червня 1987 року. Звітував голова виконкому А. Г. Гринь, який, зокрема, сказав, що за звітний період проведено три сесії. На порядок денний яких виносилися питання:

1. Про п'ятирічний план економічного і соціального розвитку сільської Ради на 1986-1990 роки.

2. Про завдання сільської Ради народних депутатів по виконанню постанови ЦК КПРС, Президії Верховної Ради СРСР і Ради Міністрів СРСР "Про заходи по дальшому підвищенню ролі і посилення відповідальності Рад народних депутатів за прискорення соціально-економічного розвитку у світлі рішень XXII з'їзду КПРС".

В межсесійний період проведено 8 засідань виконкому, на якому розглянуто 20 питань:

В роботі сесії 4 червня взяли участь секретар парткому колгоспу імені Енгельса О. І. Філіпченко, механік відділку Г. М. Буцанов, завідувачі магазинами № 20 і № 18 О. М. Буряк і В. К. Касаткін, завідувача ФАПом С. А. Большакова.

30 червня 1987 року відбулася перша сесія сільської Ради двадцятого скликання, яка затвердила повноваження новообраних депутатів і обрала головою виконкому Миколу Григоровича Шаповала, заступником його — Григорія Іларіоновича Ілієнка, секретарем — Григорія Яковича Пузанова, членами: Олександра Івановича Філіпченко, Валентину Павлівну Шерстову, Миколу Юхимовича Гаркушу, Валерія Митрофановича Алексеєва.

Сесія утворила комісії: планово-бюджетну (голова Людмила Іванівна Симон, секретар Ніна Павлівна Козерина, члени: Олексій Петрович Стерлик, Микола Миколайович Чаяло, Ганна Олексіївна Чаяло), з сільського господарства (голова Іван Павлович Козярин, секретар Антоніна Іванівна Гринь, члени: Микола Іванович Чаяло, Іван Данилович Москівець, Василь Кузьмич Брацило), із соціалістичної законності і охорони громадського порядку (голова Тетяна Миколаївна Шерстова, секретар Микола Григорович Онищенко, члени: Ольга Василівна Шаповал, Світлана Олександрівна Большакова, Микола Максимович Гринь), адміністративну комісію (голова М. Ю. Гаркуша, секретар Л. І. Качан, члени: Г. М. Буцанов, В. Я. Пузанов, М. К. Макуха, І. П. Козярин, М. М. Гопка, М. Н. Онучко, М. І. Сова), групу народного контролю (голова Валерій Митрофанович Алексеєв, члени: Григорій Іларіонович Ілієнко, Ольга Василівна Шаповал, Микола Михайлович Шерстов, Іван Кузьмич Брацило, Олена Михайлівна Гладкова, Тетяна Миколаївна Шерстова), комісію по боротьбі з пияцтвом (голова О. І. Філіпченко, секретар Н. М. Алексеєва, члени: А. Г. Гринь, М. Г. Онищенко, М. І. Сова, С. А. Большакова, В. П. Шерстова), по радянських традиціях, святах і обрядах (голова Г. Я. Пузанов, секретар Л. І. Симон, члени С. М. Пахар, А. Г. Гринь, О. І. Філіпченко, М. І. Бурба, С. А. Большакова).

В роботі сесії взяли участь голова колгоспу імені Енгельса В. І. Коваленко, головний лікар райлікарні В. П. Бут, представник райспоживтовариства О. С. Целіковська, механік відділку Г. М. Буцанов.

Зліва направо: Юрченко Павло Андрійович, Онищенко Олексій Гаврилович, Онищенко Іван Гаврилович, Сова Григорій Петрович, Ілієнко Григорій Іларіонович, Глінков Микола Олексійович, Сова Костянтин Петрович. 9.05. 1987 р.

* * *

У 1987 році у селі Рівнопіллі почали будівництво чотирьох одноквартирних будинків. Закінчили прокладання тротуарної доріжки по вулиці Гагаріна і тієї, яка з'єднує вулиці Гагаріна і Жовтневу.

У 1988 році планувалось здати в експлуатацію 4 будинки і розпочати спорудження ще 3-х (одного двоквартирного і двох одноквартирних), а також прокласти водопровід у Рівнопіллі. Фактично здали в експлуатацію два двоквартирних будинки і два одноквартирних.

В 1989 році передбачалось закінчити будівництво двох будинків і водопровід у селі Рівнопіллі.

23 серпня 1989 року на сесії сільської ради відзначали, що за дванадцять п'ятирічку населення зменшилось на 43 особи (12 померло, інші — виїхала з села) і тільки 8 народилося. Взагалі на території сільради проживало 233 особи (104 мужчин і 129 жінок). В колгоспі працювало 65 чоловік, на підприємствах м. Гуляйполя — 19, дітей — 35. Решта — 114 осіб пенсіонери. Їм виконком і правління колгоспу допомагали у забезпеченні наливом, будматеріалами, обробітку присадибних ділянок тощо.

У 1989 році у Рівнопіллі проживало 15 дітей дошкільного віку.

В 1989 році Рівнопільська сільська рада, яку очолював М. Шаповал, налічувала 25 депутатів. Серед односельчан за-служеним авторитетом користувався пенсіонер, який тривалий час очолював виконком, Григорій Іларіонович Ілієнко. Жодне засідання виконкому не проходило, щоб він не висловив думку, не запропонував свій варіант вирішення проблеми.

* * *

Значну роботу в колективі мехзагону проводив депутат-тракторист Валерій Митрофанович Алексєєв. У його полі зору були питання економії пального і мастил, дотримання правил техніки безпеки.

— Депутат Микола Юхимович Гаркуша очолював адміністративну комісію. І в поліпшенні морального клімату на п'ятій фермі, і в селі Рівнопіллі є його значна частка праці, — зазначав голова виконкому. — Мало не половина мешканців підвідомчої нашої Раді території — пенсіонери. Тому накази, які вони висловлюють, здебільшого стосуються обслуговуван-

ня, соціально-побутових умов жителів села. Та й депутатів сільради турбує проблема питної води. Чимало зроблено: прокладено трубопровід, зроблено свердловину. Але коли люди підуть з відрами до колонки, важко сказати.

У виконкому бракує коштів, щоб заасфальтувати вулиці. Хоча доріжки прокладено, принаймні тепер дояркам не доводиться багнуку місити.

Трудівники полів

* * *

4 березня 1990 року пройшли вибори у сільську Раду народних депутатів. Перша сесія ради двадцять першого скликання була 20 березня того ж року. Вона визнала повноваження всіх 15 обраних депутатів і обрала головою Рівнопільської сільської ради Олександра Івановича Філіпченка, заступником його — Людмилу Іванівну Симон, головою виконкому — Миколу Григоровича Шаповала, членами виконкому: голову колгоспу імені Енгельса Володимира Івановича Коваленка, інженера — будівельника Володимира Григоровича Сизоненка, дільничного інспектора райвідділу міліції Анатолія Івано-

вича Галенка, головного агронома господарства Миколу Олександровича Кравченка, завідувачу бібліотекою села Рівнопілля Олену Василівну Рябко та робітника будівельної бригади Івана Кузьмича Брацила.

Напередодні виборів кандидатам в депутати були дані такі накази виборців: вирішити питання будівництва дороги з твердим покриттям по вулицях Шкільній і Гагаріна села Рівнопілля; забезпечити уведення в експлуатацію дитячого садка там же; благоустроїти вулицю Жовтневу у Рівнопіллі; вирішити питання включення в план будівництва водопроводу в селі Яблуковому.

4 березня 1991 року п'ята сесія Рівнопільської сільської ради народних депутатів двадцять першого скликання першим розглянула організаційне питання: у зв'язку з обранням Олександра Івановича Філіпченка заступником голови колгоспу імені Енгельса з оргмасової роботи він подав заяву про звільнення його від обов'язків голови Рівнопільської сільської ради. Прохання було задоволено.

Головою сільради депутати обрали голову виконкому Миколу Григоровича Шаповала.

Другим сесія розглянула питання "Про план соціально-економічного розвитку сільської Ради". З доповіддю виступив М. Г. Шаповал, який зазначив, що у 1990 році силами колгоспу відремонтовано і уведено в дію дитячий садок і школу в Рівнопіллі, виготовлено проект телефонізації сільської Ради. Частково озеленено вулиці Жовтневу і Нову. В 1991 році необхідно прокласти водопровід у селі Яблуковому, закінчити озеленення вулиць Жовтневої і Нової в Рівнопіллі, проводити роботу на телефонізацію сільської Ради.

31 жовтня 1991 року на сьомій сесії сільської ради двадцять першого скликання було розглянуто організаційне питання: у зв'язку з переходом на іншу роботу М. Г. Шаповала звільнено від обов'язків голови ради і виведено зі складу депутатів.

Вибори нового депутата відбулися 1 грудня, а голови — третього. Головою сільської ради обрано Геннадія Івановича Кругляка, який до цього працював інструктором райвиконкому.

29 січня 1993 року, обговорюючи план економічного і соціального розвитку сільської ради на 1993 рік, голова сільради Г. І. Кругляк відмічав, що колгосп "Рівнопілля" існує більше року. Його становлення проходило за нашої участі. Минулий рік показав, що шлях обрано правильно, а через два-три роки це зрозуміють всі. Торік збудовано п'ять жиглових будинків, закладається фундамент ще на стільки ж. Всім учасникам війни проведено у будинки телефон.

У 1993 році в селі Рівнопіллі проклали дорогу з твердим покриттям, телефонізували села Яблукове і Рівнопілля.

28 червня 1994 року відбулися вибори депутатів до сільської ради. Із 217 виборців у виборах взяли участь 210 (96,7%), які обрали депутатами Л. І. Симон, Г. І. Ілієнка, М. М. Чаяла, Г. І. Москівець, М. І. Булгака, М. В. Шрамка, М. Ю. Гаркушу, М. М. Онучка, Г. Я. Пузанова.

Головою сільради залишився Г. І. Кругляк, його заступником — Л. І. Симон.

* * *

Від села Яблукового у 1995 році залишалася тільки гарна назва, якщо не рахувати десятка півтора тих хатинок, що поодинокі стоять на великій відстані одна від одної. Кажуть, раніше було не так. Рясніло поселення квітками, шуміло віковими деревами попід дворами. А дворів було... Доходили будівлі аж до місточка того, що на трасі до Гуляйполя.

Ось і один із старожилів села Г. І. Ілієнко пригадує:

— Мені було тоді, може, років п'ять. Я захворів. А в Яблуковому був фельдшерсько-акушерський пункт. Батько мене сюди з Успенівки кіньми. І так запам'яталася та краса, квіти, дерева, зелень, охайність... Їде бричка, і наче луна селом котиться...

Цей старожил народився в сім'ї хлібороба. З діда-праділа йде весь їх хліборобський рід. Тільки дідам та прадідам довелося наймитувати. Скуштувати цього хліба батько й мати Григорія Іларіоновича, доки таки не стяглися на своє господарство. А оскільки землі були далеко від дому, то щодня, щоб їх

обробити, доводилося вставати ні світ, ні зоря, а спати лягати, особливо у жнивну пору, за північ. Тож, щоб ближче бути до свого поля, переїхали Ілієнки в 1929 році у Рівнопілля. Це село тоді тільки започатковувалося. І дехто з успенівців, розібравши свої хати, перевіз їх туди. Так зробили з допомогою рідні й батько та мати Григорія Іларіоновича.

Це все подробиці з дитячих літ мого співрозмовника. Але всі вони чітко тримаються його пам'яті, бо тоді він добре знав слово "біднота". З тих 75 переселенців, що прибули у Рівнопілля разом з Ілієнками, було вісім середняків, які мали по парі коней, брички, та три "маломощні" середняки, у яких було щось одне з того, що мали заможніші. Решта — бідні. І у всіх діти — одне за одного менше.

І ось ця малеча галасливою юрбою бігла щоранку в тамтешню школу. Закінчив і Григорій Іларіонович чотири класи. Потім — першу середню школу в Гуляйполі. А згодом... А згодом було страшне слово "війна". Як грім серед ясного неба. Всі мрії, помисли, сподівання полетіли шкереберть. Наче трохи вилізли із злиднів, як знову насувалися голод, смерть, розруха, окупаційний режим. Саме його і довелося скуштувати тоді вчорашньому випускнику десятирічки. Всього набачився і натерпівся, і тому неймовірною радістю охопило повідомлення про визволення від окупації села.

Залишивши дома дружину, яка чекала первістка, Григорій Іларіонович взяв у руки зброю. Спочатку був у запасному полку, розташованому в Кінських Роздорах. Потім — бої у складі 108 гвардійської стрілецької дивізії 308 гвардійського полку в напрямку Мелітополя.

Свистіли кулі, рвали землю снаряди, з вибухами летіли вгору пошматовані людські тіла. Не минула ворожа сталь і молодого щойно призованого в діючу армію юнака. Впав поранений.

Фронт покотився вперед, а Ілієнко, залікувавши рану, догнав його вже аж в Криму. Джанкой, Сімферополь... І знову вибув зі строю. Цього разу через контузію — назавжди.

А вдома його вже чекала дружина разом з маленьким сином Володею.

— Та ось він, — показує Григорій Іларіонович на фотографії, що висять над столом, за якими ми розмовляємо. — Це — Володя зі своєю сім'єю, це — Валя, Света, Люда, Зіна. У всіх свої сім'ї. Живуть у Запоріжжі. Старший — у Василівці.

Кажуть, у багатодітних сім'ях багато й клопотів. Були вони й у сім'ї Ілієнків. Але, певна, що більше — приємних.

Дружина Григорія Іларіоновича, Варвара Тимофіївна, за фахом вчитель початкових класів. Закінчивши педтехнікум, отримала направлення в Західну Україну. Але втрутилася війна, та й згодом життя розпорядилося так, що вона залишилася вчителювати в Рівнопільській школі, потім переїхали з чоловіком в Яблукове. Тож по праву з гордістю всі п'ятеро дітей називають Варвару Тимофіївну ще й першою вчителькою. І як мені здається, непоганою, бо, мабуть, немало довелося докласти їй зусиль разом з Григорієм Іларіоновичем, щоб тепер з гордістю розповідати: "Володя закінчив машинобудівний інститут, тепер працює директором Василівського авторемзаводу, Валя — педінститут, Света — індустріальний технікум, Люда — машинобудівний інститут, Зіна — індустріальний інститут". Гордий батько, що у всіх дітей дипломи, як нагорода за нелегку працю.

— А у Вас є нагороди? — цікавлюся.

Посміхається сивочубий ветеран.

— А як же. Орден Вітчизняної війни II ступеня, медалі "За відвагу", "За бойові заслуги" — всього дванадцять нагород. Їй за сумлінну працю.

А почався післявоєнний трудовий стаж Ілієнка все в тому ж 1945 році. Був обліковцем у колгоспі, потім — технічним секретарем. За направленням від колгоспу Григорій Іларіонович закінчив і Запорізький учбовий комбінат, одержавши спеціальність бухгалтера колгоспного обліку. І так до шестидесятих років і працював бухгалтером, проживаючи в Яблуковому. Пам'ятає об'єднання сіл Рівнопілля і Яблукове в один колгосп, потім приєднання населених пунктів — Шев-

ченківського і Грушевого, перейменування назв колгоспів, об'єднання з колгоспом імені Енгельса. Становлення, розвиток, роздрібнення — все це проходило на його очах.

Те ж саме відбувалося і з сільськими Радами. І коли утворилася Рівнопільська, Г. І. Ілієнко став її головою. І так день за днем з того часу сплигло 22 роки, доки в 1984 він не вийшов на пенсію.

Тепер дома. Вдвох з Варварою Тимофіївною. Ще бадьорі, хоч і мають за плечами більше п'ятдесяти років подружнього життя, п'ятеро дітей і 13 внуків.

Всі роз'їхалися, розлетілися з рідної оселі. Так у свій час робила майже вся сільська молодь. Через те і від села залишилася тільки назва. І живуть там в основному люди похилого віку. У кожного своя доля, своє минуле. І все в ньому нероздільне. І дитинство, і юність, і старість, як і у Григорія Іларіоновича Ілієнка.

Помер Григорій Іларіонович влітку 2008 року.

* * *

На 30 жовтня 1996 року на території сільради проживало 276 осіб.

29 березня 1998 року у виборах депутатів місцевих рад із 243 виборців взяло участь 230 (94,6%). Головою сільради залишився Г. І. Кругляк.

1 жовтня 1998 року секретарем сільради обрали Надію Олександрівну Гринь.

31 березня 2002 року Рівнопільська сільська територіальна виборча комісія по виборах депутатів і голови сільської ради встановила, що із 256 виборців участь у виборах взяли 219 (86%). Вони обрали 15 депутатів і голову сільради Г. І. Кругляка.

У 2002 році на території сільради працював Будинок культури, школа-сад, ФАП, бібліотека. У відремонтованій школі навчалось 16 дітей.

Передовий екіпаж на збиранні зернових

Збирання врожаю у ТОВ "Рівнопілля"

Водій А. І. Чайло

Кухарі привезли обід у поле механізаторам

Пенсіонери за роботою. 2005 р.

* * *

У 2006 році рівнопільці із двох кандидатів на посаду сільського голови знову обрали Кругляка Геннадія Івановича.

Депутатами сільради стали:

Симон Людмила Іванівна
Філіпченко Олександр Іванович
Онучко Сергій Олексійович
Горпинич Віктор Володимирович
Брацило Віра Іванівна
Кузан Олександр Васильович
Шрамко Михайло Володимирович
Савостіна Лариса Миколаївна
Ковальчук Ігор Миколайович

Возна Наталія Миколаївна
Москівець Світлана Вікторівна
Гринь Надія Олександрівна
Онучко Марія Миколаївна
Булгак Микола Іванович
Чаяло Микола Миколайович

Щиро вітаємо всіх обраних депутатів і сільського голову з перемогою на виборах і бажаємо їм по-господарськи дбати про добробут і достаток людей.

* * *

Головами Рівнопільської сільської Ради були:

Ілієнко Григорій Іларіонович (1973-1984),
Гринь Анатолій Григорович (1985-1988),
Шаповал Микола Григорович (1988-1991),
Кругляк Геннадій Іванович (з 1991 р.)

Колгосп "РІВНОПІЛЛЯ"

19 грудня 1991 року в клубі села Рівнопілля відбувся сход жителів сільської Ради. Його учасники одногосно прийняли рішення про вихід із складу колгоспу імені Енгельса сіл Рівнопілля і Яблукового і утворення на їх базі нового колгоспу.

Сход створив оргкомітет у складі семи чоловік. Очолював його голова виконкому сільської Ради Г. І. Кругляк.

Оргкомітету доручено було в найкоротший строк прийняти заяви від усіх бажаючих вступити в члени нового колгоспу, в тому числі й від пенсіонерів, які проживають на території сільради, а також жителів міста, хто хоче працювати в колгоспі і побудувати хату в селі і там жити. Із заявами могли звертатися жителі інших населених пунктів, спеціалісти всіх профілів сільського господарства — агрономи, зоотехніки, інженери, економісти, бухгалтери, а також механізатори, водії тощо.

До кінця поточного року оргкомітет повинен був підготувати загальні збори колгоспників.

В роботі сходу громадян взяли участь і виступили з роз'ясненнями та відповідали на запитання голова районної Ради народних депутатів І. О. Бірюков, начальник управління сільсько-го господарства Б. С. Бражко, голова колгоспу імені Енгельса В. І. Коваленко, спеціалісти управління сільського господарства.

27 грудня 1991 року відбулися загальні збори колгоспників у селі Рівнопілля, які утворений колгосп назвали "Рівнопілля". Головою колгоспу обрали Олександра Івановича Філіпченка. Для вступу в нове господарство було подано 169 заяв. Тоді загальні збори прийняли статут колгоспу "Рівнопілля".

28 грудня сесія райради розглянула питання "Про утворення нового колгоспу", І. О. Бірюков проінформував сесію про збори громадян Рівнопільської сільської ради і про рішення і наголосив, що новоствореному господарству потрібна дійова фінансова і матеріальна допомога.

В прийнятому рішенні сесія записала, що райагробуду в

Філіпченко Олександр Іванович

1992 році необхідно для колгоспу "Рівнопілля" побудувати 10 житлових будинків і механізований тік.

11 лютого 1993 року пройшли звітні збори в колгоспі "Рівнопілля". Із доповіддю про господарсько-фінансову діяльність за 1992 рік і завдання колективу на виконання держзамовлення і зобов'язань на 1993 рік виступив голова колгоспу О. І. Філіпченко. В обговоренні її взяли участь головний інженер І. А. Плотка, головний зоотехнік І. М. Ковальчук, завідувачий гаражем А. С. Лютий, пенсіонери М. Ю. Гаркуша, Г. І. Ілієнко.

Перший рік, рік становлення нового господарства був не з легких. Та вже на початку 1993 року головний інженер І. А. Плотка розповідав на сторінках районної газети "Голос Гуляйпілья", як господарство готується до весняного виходу в поле.

— Скажу відверто, — говорив Іван Антонович, — ремонтний сезон триває в нас непросто. Я не новачок в механізаторській справі, не один рік працюю. Здавалося б, уже до всього звик. Проте з такою організацією ремонту миритися важко. Все здебільшого тримається на ентузіазмі трудівників мехзагону, котрі працюють в нелегких умовах. Лагодять техніку трудівники під відкритим небом, бо майстерні на тракторному стані немає. Єдине приміщення, куди можна загнати техніку — пункт технічного обслуговування, площа якого дозволяє одночасно лагодити лише два агрегати. Враховуючи те, що значна частина автомобільного транспорту колгоспу теж "дихає на ладан", бо відслужила гарантійний строк, обсяг ремонтних робіт значно зростає. А де їх виконувати? Добре, що хоч зима цього року "змилювала" і стоїть тепла погода, а так — у мороз, віхолу, хіба що зробиш?

Та труднощі труднощами, а справа не повинна страждати. Щоб в деякій мірі компенсувати важкі умови на ремонті, ми чітко спланували кожен день з таким розрахунком, щоб виконати найбільш трудомісткі роботи до морозів. Особливо це стосується тракторного парку. Він у колгоспі чималий — більше двох десятків тракторів. Велику увагу приділяємо підготовці гусеничних машин (їх в загоні чотири). На 6 лютого тракторний парк в цілому полагоджений і готовий до виходу в поле.

Непогано склалися справи і з ремонтом інвентаря. Стоять на лінійці готовності культиватори, сівалки, зчепи борін. Не забуваємо і про комбайни. З шести наявних доведено до ладу чотири.

Гірше склалися справи з підготовкою дискових борін. На багатьох з них бракує корпусів підшипників, а то й самих дисків.

Та все ж на лінійку готовності виставлено близько 85 відсотків наявної техніки. Згідно намічених планів і розрахунків завершимо ремонт до 25 лютого.

Під час ремонтної пори відзначились В. Я. Пузанов, М. І. Чаяло та коваль І. Н. Бурба. Саме вони виконали найбільшу частину роботи, працюючи творчо, без браку.

Розуміючи, що час не стоїть на місці, що колгоспу ростити і міцніти, в господарстві дбають про те, щоб поповнити технічний парк машинами, іншими механізмами. Тільки за рік у колгоспі придбали бульдозер на базі ДТ-75, бурякозбиральний комбайн, два трактори МТЗ-80. Найближчим часом закупимо й силосний комбайн КСС-2,6. Давно потрібен господарству гноєнавантажувач, бо через його відсутність цього року майже не вивозилися органічні добрива на поля. А це втрачені центнери врожаю.

Вкрай потрібні у колгоспі гаражі, майстерня. Багато роботи належить виконати на току. Все це потребує коштів, але виробництву без цього не обійтися. Будемо пам'ятати, — зауважив І. А. Плотка, що початок завжди важкий, але кінцева мета того коштує.

— Молоде господарство вело інтенсивне будівництво у селі. Але на все не вистачало сил, — казав голова Рівнопільської сільради Г. І. Кругляк, — треба і дороги, і тік, і будинки для колгоспників. Та все ж, готуючись до зими, в клубі уже поміняли опалення, зробили ремонт котельні. Вулиці в селі заасфальтували.

На початку лютого 1994 року в колгоспі "Рівнополл'я" пройшли головні збори. Виповнилось йому тоді 2 роки і один місяць. В такому віці людина спинається на ноги і починає ходити, розмовляти — тобто розвиватися. Так і господарство.

Незважаючи на всілякі труднощі та прогнозування на швидкий крах новоствореного колгоспу, він вижив і робить перші самостійні кроки, спрямовані на досягнення дорідних сільськогосподарських культур і високих надойв молока від корів. Але економічна нестабільність у країні негативно впливає й на фінансовий стан господарства, яке постійно відчуває дефіцит коштів. І все ж правління вишукує можливість, щоб будувати житлові будинки, заасфальтувати у селі дороги, звести ряд виробничих об'єктів. Але, мабуть, буде більший сплеск того, що ще треба зробити. Особливо наболілими питаннями є будівництво автогаража, майстерні, розширення виробничої бази для тваринництва.

— Але гроші з неба не падають, — говорив на зборах член правління, пенсіонер М. Ю. Гаркуша, — їх треба приробляти копійка до копійки, а в нас облік нікудишній. Економічна служба слабка, яка собівартість продукції ніхто не знає.

Всім працюючим слід добросовісно виконувати обов'язки, тоді в нас буде більше порядку і результати набагато піднімуться. А від тимчасових труднощів падати духом не потрібно. Пенсіонери завжди допоможуть, але й молодим необхідно вчитися вміло господарювати.

Дійсно в цьому господарстві невіршених проблем чимало. А всі вони починаються від землі, як образно сказав голова правління О. І. Філіпченко. Тому, що від результатів праці хліборобів залежить успіх чи неуспіх і тваринників. На сьогодні ж кормова база бажає бути набагато міцнішою. А ті корми, які є, не відзначаються високою якістю. Що ж можна чекати від корови, коли вона отримує корму стільки, щоб вистачило на підтримку життєдіяльності, а не на вироблення ще й продукції.

В Рівнопіллі поки що й низька культура землеробства, особливо впливає на урожайність сільгоспкультур висока забур'яненість полів, а ґрунти тут не гірші, ніж у сусідів.

Тому і голова правління, й ряд виступаючих наголошували, що врожай залежить від хліборобської совісті. А буде зерно, корми, то будуть і гроші.

Багато недоробок і у тваринництві.

— Нині корови дояються, як кози, — констатували виступаючі. — А нетелей розучились вирощувати. Не все гаразд і з отриманням телят, ягнят. Серед чабанів є недобросовісні, порушники трудової дисципліни.

На зборах багато теплих слів було сказано про тих, хто своєю працею допомагає колгоспу зводитись на ноги. Особливо (і доповідач, і майже всі виступаючі) дякували пенсіонерам за посильний внесок у загальну справу. Бо колгосп потребує робочих рук. І, знаючи це, в Рівнопіллі турбуються про людей.

В міру надходження, колгосп забезпечував усіх жителів крупою, борошном, цигарками, олією, курчатами, м'ясом, без-

платно видавав транспорт для привезення вугілля. Навіть не впоравши колгоспні поля, з осені зорами всі городи. Пенсіонерам влітку видали по 500 кілограмів зерна. Щонеділі виділяється автобус для поїздки на базар у місто. І цей перелік можна продовжувати.

Правлінню колгоспу не просто, але воно бачить своє завдання на перспективу і на досягнення поставлених цілей спрямовує колектив. А що вміють тут добре працювати, довели самі колгоспники, які у переважній більшості добросовісні, старанні люди. Кращих з кращих було відзначено пам'ятними подарунками, вшановано і тракториста Василя Івановича Чайку, який досяг пенсійного віку.

Про поступовий розквіт Рівнопілля 21 травня 1994 року Наталя Борт писала: "З кожним днем розбудовується, красивішає село Рівнопілля. За останні два роки тут піднялися нові житлові будинки, майже всі вулиці асфальтові, більшість сільчан мають власні телефони.

Завдяки турботам правління колгоспу, а особливо його голови О. І. Філіпченка, по вулицях Жовтневій, Новій, Шкільній красуються нові житла. Облаштовано будинок, де тепер розмістились початкова школа та дитячий садок. Хто ходить в середню школу в місті, тих возить колгоспний автобус.

У полі дружною сім'єю. 1993 р.

Лише два роки тому організовувався наш колгосп. Та вже за цей час було збудовано тік, де влітку минулого року приймали зерно нового врожаю. Придбали декілька сівалок, тракторів, інший сільськогосподарський інвентар. Стараннями правління господарства відбудовано свиноферму, на якій утримується уже близько 200 тварин. Обладнані також літні табори для корів.

У колгоспі трудиться немало людей, котрі все своє життя присвятили роботі на землі чи на фермі. Серед них можна назвати Є. М. Пузан, В. П. Шерстову, Н. М. Алексєєву, Г. А. Чаяло, Г. Л. Гринь, А. І. Москівець, С. П. Чаяло, Г. М. Глинку, Є. М. Кобзар. Деякі з них уже на заслуженому відпочинку, але продовжують приносити користь господарству. Ось, скажімо, Євдокія Миронівна Кобзар. Більше 30 років віддала вона праці на фермі дояркою. За свою сумлінність, добросовісність має багато подяк.

Справу старших продовжують молоді, які трудяться і на фермі, і в полі. А увечері їм є де розважитись — працює клуб.

Багато людей, що раніше жили в Рівнополлі, а потім, з різних причин залишили його, з теплотою згадують рідне село, де вони народилися, вирости... Я теж люблю своє село і любов ця грітиме душу протягом усього життя".

13 серпня 1994 року голова правління О. І. Філіпченко, вітаючи будівельників із професійним святом, говорив: "За останні кілька років помолодшало, покращало село Рівнополля. Привабливий вигляд йому створюють не тільки заасфальтовані дороги, а й нові світлі будинки. За 3 роки кількість їх зросла у нас на 10. Незважаючи на економічні та фінансові труднощі, ми не припиняємо будівництво ні житлових будинків, ні виробничих об'єктів. А допомагає нам в цьому бригада будівельників з райагробуду, яку очолює Микола Васильович Демченко. Ось і зараз вона закінчує спорудження 5 житлових будинків. Добру справу рублять будівельники".

* * *

З перших днів у новоствореному колгоспі було зроблено ставку на тваринництво, бо тільки ця галузь може давати прибуток протягом року, зокрема, на виробництво молока. В 1994 році в господарстві одержали 10324 центнери молока, що на 1924 центнери більше передбачуваного. Від кожної корови на доїли по 2412 кілограмів продукції (лише п'ятеро господарств району мали більше).

У червні 1995 року тут щодня надоювали по 11 кілограмів молока від корови. Як же вони цього добивалися? Про це розповів 28 червня у райгазеті завідуючий молочнотоварною фермою Ігор Миколайович Ковальчук (він же виконував обов'язки головного зоотехніка):

— Вважаю, що продуктивність дійної череди, якої ми домоглися — результат планомірної, чіткої системи господарювання. Основні три "кити", на яких тримається у нас молочарство, — це збалансована годівля, постійне відтворення дійного стада та дбайливий догляд. У зв'язку з обмеженою кількістю пасовищ у господарстві вільний випас ми не практикуємо. Годуємо тварин літньої пори зеленою масою багаторічних трав, кукурудзи, січкою.

Взимку в годівлі корів найбільш питому вагу займають соковиті корми, зокрема, силос з кукурудзи.

Дбаючи про ситу зимівлю, цього року у господарстві силосною кукурудзою засіяно 316-гектарну площу. На 100 гектарах вирощуватимемо качанисту на зерно. Щоб збалансувати раціон за поживністю, обов'язково використовуємо кормові буряки та концентровані корми (як правило, даємо їх 2 кілограми на голову і по 200 грамів на надоений літр).

Досить важливим у молочарській справі є дотримання розпорядку дня. Годівлю, наприклад, ми здійснюємо у суворо визначені години, дотримуючись кратності давалок. Закладаємо корми у годівниці за годину до доїння.

Літнє утримання худоби сприятливо впливає на здоров'я

тварин і рівень їх молочної продуктивності. Завдяки згодовуванню зеленої маси, багатой на білки, вітамінні та мінеральні речовини, утриманню корів на свіжому повітрі з сонячною інсоляцією і відповідним моціоном дають змогу влітку одержувати велике молоко.

Досить вагомим важелем підвищення продуктивності є належним чином поставлена племінна робота. Ремонтний молодняк вирощуємо самі. І в тому, що добре дояться корови, ми повинні насамперед завдячувати телятницям Вірі Іванівні Брацило та Катерині Тимофіївні Іващенко (зараз, правда, ця жінка працює свинаркою). Трудівниці дбайливо доглядають молодняк, вирощені телички, аж ніяк не гірші тих, що пропонують спецгоспи. Обновлюємо череду ми, як правило, щороку на 25-30 відсотків, завдяки чому постійно маємо продуктивне поголів'я.

Все перелічене звелось б нанівець, коли б не працювали на фермі добросовісні, працелюбні люди. Я глибоко вдячний ветеранам ферми Надії Михайлівній Алексеевій, Валентині Павлівні Шерстовій, молодим дояркам Світлані Москівцеві, Ірині Булгак, підмінній доярці Наталії Миколаївні Зімцовій. З такими людьми, впевнений, можна і гори зрушити.

11 лютого 1995 року головні збори колгоспників обговорили підсумки роботи господарства за 1994 рік.

— Сьогодні у нас головні збори, — говорив у доповіді О. І. Філіпченко, — на них ми підбиваємо підсумки роботи за рік, а вони не дуже й вагомі як у рослинництві, так і у тваринництві.

— Розуміючи значення своєї праці, усвідомлюючи важливість її результатів, селянин перевертає своїми зашкарубленими руками оцю землю, дихає пилюкою, вирощує хліб. Бо з прадавніх часів у щоденній молитві люди просили у Бога найголовнішого блага у земному житті: "Хліб наш насущний дай нам щодень". Так саме життя визначило пріоритет хліборобської праці, — так почав свою доповідь Олександр Іванович. — Дуже тяжким був у нас початок становлення господар-

ства. Особливо перше півріччя, коли довго не могли розділитися з колгоспом імені Енгельса, коли люди коливалися у правильності обраного шляху. І все ж зараз набагато легше працювати, ніж торік.

Голова колгоспу критично проаналізував стан справ у галузях, вказав на помилки, окреслив шляхи виходу із складної ситуації у рослинництві і тваринництві.

* * *

— Через нестачу молодих робочих рук, — говорив улітку 1995 року голова правління О. І. Філіпченко, — нам допомагають пенсіонери. Саме такі дбайливі, працюючі люди трудяться в городній бригаді, яку очолює Марія Миколаївна Онучко. Вони тричі пропололи городні культури і тепер сподіваємося на рясний дощ та дорідний урожай овочів.

* * *

На жнивах — 95 не раз передовиком хлібної ниви ставав екіпаж Івана Даниловича Москівця (з 5 по 10 липня комбайном "Дон-1500" підібрав валки ячменю на 56 гектарах і відправив на тік 910 центнерів зерна, а з 19 по 24 липня відповідно на 69 гектарах і намолотив 1170 центнерів збіжжя).

Управління сільського господарства спільно з райкомом профспілки працівників агропромислового комплексу відзначило добру роботу на жнивах комбайнових агрегатів, серед них екіпаж Івана Даниловича Москівця.

Того літа на скиртуванні солон'яної січки відзначалися пенсіонерки Ганна Григорівна Гаркуша, Марія Дмитрівна Буряк, Лідія Дмитрівна Александрова і працююча доярка Дарина Михайлівна Булгак. Завдяки їх старанням росли скирти біля молочнотоварної ферми, а разом з цим поповнювалася кормова база громадського тваринництва.

* * *

За підсумками роботи у першому півріччі непоганих результатів добилися доярки: А. Гринь, Г. Чаяло (надоїли від корови по 1529 кілограмів молока), Н. Алексеева і В. Шерстова (по 1357 кілограмів), В. Кузан і Р. Білоногова (1276 кілограмів).

* * *

За 11 місяців від кожної закріпленої корови оператори машинного доїння Т.І. Гринь та А.О. Чаяло одержали по 2616 кілограмів молока.

* * *

З кожним днем, місяцем колгосп "Рівнопілля" міцніше ставав на ноги. В цьому йому допомагав комплексний план соціально-економічного розвитку господарства, який розробляли з ініціативи і сприяння молодого, вдумливого керівника господарства Олександра Івановича Філіпченка.

Основна риса цього сучасного керівника — глибока економічна обізнаність у всіх питаннях господарювання. Він знає, що буде робити завтра і через роки.

— Економіка на перспективу, — твердо сказав О. І. Філіпченко, — стратегія вмілого господарювання.

Добрій відгомін про цього керівника сягнув уже і обласних обширів.

У чому ж пощастило Рівнопіллю? У стратегії голови, підтриманої трудівниками села. Про вагомий заробіток подумали. А коли так треба й колгоспного карбованця доточити. І про техніку почали більше дбати, і про асфальтування вулиць.

Поступово Рівнопілля почало омолоджуватися, до нього ніби друга молодість прийшла. Практично усі вулиці благоус-

троєні. Нові добротні будинки обживали подружжя механізаторів і тваринників Михайла і Людмили Шрамків, Олександра і Валентини Пузанів, Олексія і Тетяни Онучків, скотаря і доярки Петра і Ліни Ілієнків, тракториста і бухгалтера Сергія і Анжели Карів, ветлікаря Валентини Щербини, завідуючої фельдшерсько-акушерським пунктом Лариси Савостіної... в перспективі ще сім сімей одержать ключі від нових будинків.

В 1995 році енергійного голову господарства непокоїв вдовід у селі Яблуковім. А те, що на 80 відсотків помешкань Рівнопілля телефонізовано, звичайно, заслуга господарства.

Отак з лідером, новим керівником люди пов'язують і колективні успіхи, і власний добробут, і робочий настрій.

— Люди, на яких можна покластися в роботі, вдумливі, тямуші, з творчою жилкою, — ось що первинне, — казав голова. — А удобрення полів, строки сівби, сорти — то вже другорядне. Хоча теж дуже важливе.

— Люди і визначають, і реалізують хліборобну стратегію і так-таки підвищення родючості ґрунту. Що може гектар?! Це питання не дає спокою голові.

— Надто немилостива до нас природа, — бідкався О.І.Філіпченко.

— Впродовж останніх чотирьох років літня засуха нам дошкуляє. Чекали урожаю, а дощі чомусь обходять стороною. Сусіди радіють, а ми сумуємо.

На що вже складний за погодними умовами видався 1995 рік, своє рівнопільці взяли. Порадувала ярина — 30-центнерний ужинок мали на круг. Кукурудзяного зерна зібрали по 25 центнерів з гектара. Тваринники порадили — додалось кормових одиниць. А є корми — є й продукція. Порадував соняшник: 24,4 центнера з площі одержали трудівники.

Олександра Івановича стурбував неврожай озимої пшениці. От і розмірковують тут над тим, як найдоцільніше використати запаси гною, мінеральних добрив для удобрення того чи іншого поля.

На полях і фермах працюють чудові люди — гордість села. Це — ветерани-механізатори Іван Павлович Козярин, Іван Данилович Москівець, Віктор Пузанов, Сергій Кара, Микола Юрпалов, маяки тваринників Антоніна Іванівна Гринь, Валентина Павлівна Шерстова, Надія Михайлівна Алексєєва, Галина Олександрівна Чаяло і їхні молодші колеги — Валентина Пузан, Наталка Глазунова, Світлана Москівець, Ірина Булгак та Галина Галдецька та інші. Вони у винятково складних умовах економічних негараздів у країні, в умовах дефіциту пального, добрив, техніки, невпинного зростання цін на промислову продукцію зуміли виростити порівняно непоганий врожай, виробляють молоко і м'ясо. А головне — не втрачають оптимізму.

І це рівнопільцям вдається тому, казали, що тут раніше встають і пізніше лягають. Уміють вести господарство (ваго-тримки з виплатою зарплати, бо тон у всьому задає голова, він, за словами сільчан, "крутиться". Не од того, що пече, далі нікуди, а тому, що бачить: чекати з моря погоди — значить, тупцювати на місці. Тому що на все, в колгоспі він дивиться крізь призму економіки).

Як в цілому рівнопільці потрудилися в 1995 році, зацікавлена розмова йшла на головних зборах у лютому 1996 року.

Менше тижня залишається до приходу весни. Щороку селянин з тривогою зустрічає її, бо від стану підготовки до польових робіт залежить проведення цілого комплексу заходів, які обов'язково вплинуть на одержання врожаю. Тому, розуміючи це, голова правління колгоспу "Рівнопілля" О. І. Філіпченко і почав звітну доповідь на зборах із аналізу роботи рослинницької галузі. Не без жалю, зізнався, що торік зернових одержали набагато менше, ніж попереднього року. А всі ж пам'ятають вислів, що хліб — всьому голова. Де ж він візьметься, якщо через несприятливі погодні умови два останні роки господарство не вирощує пшениці. Та й урожайність інших

культур високою не назвеш. Хоч в ході зборів головний агроном О. І. Жолонковський наводив дані врожайності зернових, одержані у навколишніх господарствах, але це становища не рятує, бо потрібно орієнтуватися на краще, а не на гірше.

— Де ж ті будуть високі врожаї, говорив голова правління, — коли мінеральних добрив не вносимо у ґрунт, а органічних по 4 тонни на гектар, коли треба — по 10-12 тонн. Не все гаразд у нас і з організацією праці. Вийшли в поле посівні агрегати, а ніхто не контролював норму висіву, от і вийшло: де густо, а де пусто, та й із сортами не все гаразд. Надіємося на них, а надії наші не справджуються, бо недопрацьовує агрономічна служба.

На зборах говорили і про огріхи та бур'яни на полях, а все це в кінцевому підсумку впливає на урожайність сільгоспкультур.

Зупиняючись на вирощуванні кормових культур, виступаючи: і голова правління, і головний агроном, і головний інженер І. А. Плотка наголошували, що в господарстві відсутня спеціальна кормозбиральна техніка і немає змоги за що її купити.

Дякувати механізатору Леоніду Храмову, який комбайн "Херсонієць-7", що стояв списаний 7 років, знову склав, і у колгоспі зібрали зернову кукурудзу.

— Нічим у нас готувати ґрунт під сівбу, — це вже слова О. І. Жолонковського. — Не готуємо і насіння, бо нічим. Тому давно вже час змонтувати зерноочисний комплекс ЗАВ-20, що лежить кілька років мертвим металобрухтом.

Те, що в господарстві стара техніка (культиватору 7 років), говорив і І. А. Плотка. І вона виходить з ладу. Та ламається техніка ще й через поганий догляд за нею.

Актуальною темою на зборах звучали слова про те, що в господарстві забули за навчання механізаторських кадрів, а це хоча й потрібно робити, оскільки не всі знають тонкощі нових технологій вирощування сільгоспкультур.

Другою важливою виробничою галуззю в колгоспі є тваринництво. На жаль, і тут не все гаразд. Те, що сьогодні важко утримувати тварин, знають всі. Але селян турбує, що ціни на сільгосппродукцію і промислові товари не паритетні.

— Дивує, — говорили на зборах і голова правління, і головний зоотехнік І.М. Ковальчук, — відношення держави до сільського товаровиробника. Виходить, що держава незаінтересована, щоб колгоспи успішно розвивалися. Складається думка, що у державі все робиться, аби їх покласти на лопатки. Та, не зважаючи на всі негаразди, трудівники ферми добилися певних результатів. Хоча вони могли б бути і кращими.

— Я не розумію, — говорив Олександр Іванович, а за ним повторював і головний зоотехнік, — чому доярки, групи корів яких стоять поруч, отримують різні надії. Значить, причина тільки в одному — у ставленні до роботи.

Тваринники господарства торік попрацювали гірше минулого року. І причина не тільки в поганих кормах, запущеній племінній роботі, а у тому, що працівники часто порушують трудову і технологічну дисципліну. Непоодинокі випадки, коли худобу вчасно не годують, не напувають водою, бо заважають то запізнення на роботу, то прогули, то розпивання спиртних напоїв на фермі. А це тягне за собою недобросовісне ставлення до тварин, особливо до телят, яких багато гине. Та й доїльні апарати не всі микють добросовісно, через що на сирзавод іде продукція низької якості та жирності, а від цього збитки несе господарство. Мабуть, не випадково на зборах прийняли рішення: ті колгоспники, які порушують трудову дисципліну, позбавляються всіх пільг. І це цілком справедливо.

Голова правління у доповіді називав і тих, хто сумлінно працював минулого року на полях і фермах, не забув подякувати за посильну допомогу пенсіонерам.

Збори відбулися. На них ґрунтовно і конкретно проаналізовано зроблене, визначено орієнтири на найближчу перспективу і, думається, що, надіючись на власні сили, селяни будуть і надалі чесно і самовіддано трудитися, годувати державу хлібом.

В роботі зборів взяв участь заступник голови райдержадміністрації О.О. Кірієнко.

* * *

7 березня 1996 року районна газета надрукувала зарисовку "Вірність трудовій дорозі":

— По-різному стеляться в людей трудові стежки. В одних вони — рівні та гладенькі аж ген до обрію, в інших — круті й уперті. Таїсія Іванівна Гринь рано пізнала нелегку працю — з тринадцяти років у колгоспі.

На долю Таїсиної мами, Катерини Герасимівни Булгак, випали великі випробування. Просто чорна смуга пролягла в житті: її чоловік виявився непорядною людиною. Він кинув сім'ю, коли доньці сьомий рік йшов. А Миколка народився вже без батька. Але біль і образа не заважали великій материнській любові. Доньку і сина виростила сама, виховала гідними. Вони й повиростали на фермі. Часто доводилося брати їх із собою, коли не було на кого залишити, все ж — нагляд.

— Я була мамина любимиця і перша ж її помічниця, — згадує жінка. — Було, поки мама порасться на фермі (а вона, як і я, як кажуть, з пупка в колгоспі, і дояркувала все своє життя), я по силі за всяку роботу бралась. Хоч сяке-таке господарство, а рук потребує.

Пригадую, якось було важко, поки розтопила грубку. Сіла в куточку така собі малесенька і плачу, витираючи сльози-горошини, що так і біжать по щоках. "Чого ти, донечко?" — обійняла мене мама, тисне до грудей і в самої сльози ледь не бризнуть, цілує мої закацюблені рученята...

З тих пір ці руки не знали спокою. Вони прибирали, пололи город, збирали врожай, доїли корів, прали, варили їжу, рослили дітей...

Таїсія спершу працювала в колгоспі на різних роботах. Не цуралась — яку пропонували. Не тому, що легковажила у виборі — просто є таке слово "треба". І дівча йшло туди, де треба було її працюючих рук. "Хвали Бога, Катерино, таку дочку маєш - роботяца, метка..." — казали матері сільчани.

У шістнадцять Таїсія перейшла на ферму — сепарувала молоко. Прагнула ж бути ближче до мами, щоб допомагати їй

і групу порати, і доїти. А у вісімнадцять і сама прийняла групу корів. Отак і працювали поруч мама і донька.

Таїсія вміла і любила працювати, бо ж до "важкого хліба" звикла з дитинства. Вкладаючи в роботу всі сили і душу, посправжньому полюбила професію доярки. Їй, згадує, приємно було досвітками йти до корівника, коли рожева прохолода пахне димом. Їй достоту гарно було чути, як корови конюшиною шарудять та пахучим силосом. А чого варте відчуття, коли дзвенять теплі цівки молока об дійниці або шипить пузирчаста білосніжна піна в наповнених бідонах!

Отак юні літа її минали. Не досипала і недоїдала. День крізь день крутилася, як муха в окропі. Що то молодість: наснажувала і бадьорила. І несло життя, наче на прудкокрилій птасі.

Впродовж тридцяти шести років дояркує Т. І. Гринь. Вже ось не один рік на пенсії, а ще торує дорогу на ферму.

Я дивлюсь на її руки. Таїсія Іванівна помічає це, і намагається заховати їх. А я все одно не можу відірвати від них погляду. Хочеться доторкнутися до цих вузлуватих рук, погладити шершаві долоні, усі в мозолях, їй не до манікюра. Куди там! Тут хоч би встигнути після роботи попорати домашнє хазяйство та нагодувати сім'ю. Під вечір уже й ноги не носять, швидше б до ліжка. А завтра ні світ, ні зоря знову на ферму...

Важко жінці, у якої хата, сім'я, працювати на виробництві, ну, а на фермі — подвійно. Тут не так: відпрацював свої сім-вісім годин — йди додому, прийдеш завтра. Тут: прийшов-пішов, прийшов-пішов. Три рази туди, три рази назад. Робочий день розколений. Та й починається він уночі. Таїсія Іванівна піднімається о другій, йде мимо темних ще хат, коли у нас з вами найміцніший сон, особливо дорогий напередодні близького пробудження. І жінка із обережності, загалом надмірної, старається йти безшумно, щоб хтось не прокинувся від скрипу снігу під її взуттям.

І якби ж це була єдина трудність — розпорядок дня. Нелегка і сама праця.

— О десятій хвилині на третю я вже на фермі, — розказує Т. І. Гринь, — і беруся за роботу: вибираю з'їди, вигрібаю са-

пою з помостів органіку, чистою корів. Важко доводиться: ану попорай 33 корови. І це зробити треба до дойки. Зараз хоч механічне доїння, не треба бідони тягати.

А як було трудно раніше. Попотягаєш оті 46 відер каші, поносиш сапеткою корми — буряки, силос, вручну ж і напували корів, і доїли. І так було щодня, роками.

Так важка робота у доярки. Виснажлива вона, наче голодний звір, пожирає здоров'я й жіночу красу.

— А одначе, повірте, душа до праці лежить, — сказала Таїсія Іванівна.

До речі, її чоловік Микола Максимович Гринь, на цій формі опікується машинерією механічного доїння. Сумлінний у праці, з головою вникає в роботу.

— Таїсію Іванівну в колгоспі "Рівнопілля" шанують — передова в господарстві. За результатами минулого року вона посіла перше місце серед доярок. І жирність молока у її групі чи не найкраща — 3,8 до 4 з лишком відсотків доходять, — доповнювали розповідь у колгоспі.

— Таїсія Іванівна старанна і душу віддає праці сповна, — так відгукується про цю жінку голова правління колгоспу О. І. Філіпченко. — Минулий рік — знаєте який був: не з легких. То ж виграти трудове суперництво можна було тільки за рахунок зразкового догляду, своєчасної годівлі. Ось і всі її "секрети".

З приємністю Таїсія Іванівна розповідає про свою подругу по праці Галину Олексіївну Чаяло — вони удвох на групі, то й свій успіх поділяють разом.

Все це у Т. І. Гринь йде від любові до раз і назавжди обраної в житті справи, від вірності трудовій дорозі.

Ось яка вона звичайна скромна доярка. Праця її незміряна, всі дні з ранку до ночі в турботах.

* * *

Після звітних зборів останнім часом помітного прогресу в розвитку тваринництва досяг колгосп "Рівнопілля".

Торік тут успішно здійснили завдання по виробництву м'яса (на 102,8%), виконали намічене і по продажу державі молока.

Як уже зазначалося, провідну галузь очолює Ігор Миколайович Ковальчук. Посаду головного зоотехніка він успішно поєднує з обов'язками завідуючого центральною фермою. 20 квітня 1996 року він дав інтерв'ю районній газеті:

— Нинішнього року виповнилося чотири роки, як я працюю головним зоотехніком після закінчення Харківського зооветеринарного інституту. Розпочав свою трудову біографію майже одночасно з утворенням колгоспу, тому майже всі здобутки сільськогосподарського виробництва досягалися на моїх очах.

Що найбільше турбує тваринників?

Найперше мати чотирирядний корпус для вирощування нетелей. Два корпуси, де утримуються нетелі, не відповідають поставленим вимогам. По-перше, тут доводиться всю роботу виконувати вручну, бо кормороздавач сюди не зайде. Гірше того, один з корпусів, як кажуть, взагалі на ладом дихає: покрівля тече, умов — ніяких. Безприв'язне утримання нетелей у цих корпусах теж постійно створює проблеми. Тут невинувато перевитрачаються корми, сильніші тварини їх їдять вволю, а слабші — лише те, що залишилося.

У господарстві гострою залишалася кадрова проблема, зокрема, і у тваринництві, де з 20 доярок 6 пенсіонерки.

Хорошими спеціалістами зарекомендували себе доярки-пенсіонерки Н. М. Алексеєва, В. П. Шерстова, трудівниця молодшого покоління С. В. Москівець та інші. Значну допомогу дояркам у їх роботі надають скосарі М. М. Гринь, А. Глазунов, М. Шрамко.

В 1996 році на районну Дошку пошани заносилося ім'я механізатора Івана Павловича Козярина, який майже три десятиліття працює біля землі. Будь-яку роботу в полі виконує на совість, перекриваючи норми виробітку. Іван Павлович — член правління, користується авторитетом.

Більше тридцяти років біля землі-годувальниці і механізатор Микола Іванович Чаяло. Майстерно виконував будь-які роботи в полі.

За підсумками роботи 11 місяців кращими серед опера-

торів машинного доїння району були С. В. Москівець і К. М. Юшкевич (наділи від корови по 2564 кілограмів молока) і Д. М. Булгак та Н. І. Іващенко (по 2412). Серед колективів молочнотоварних ферм 4 місце в районі посідала ферма колгоспу "Рівнопілля" (завідуючий І. М. Ковальчук) з рахунком 2211 кілограмів на корову.

Пристойні показники в роботі мали оператори машинного доїння Валентина Павлівна Шерстова та Надія Михайлівна Алексеєва. Прямота і серйозне ставлення до обов'язків відрізняли їх серед інших. Своім вчасним словом допомагали подругам найти те єдине правильне рішення якоїсь проблеми, яке вимагалось на даний момент.

Ці дві трудівниці все своє свідоме життя віддавали рідному господарству. Від учениць доярок до майстрів високих надій — такий їх шлях за тридцять років роботи на фермі.

— У роботі доярок, як і в будь-якій іншій, — вважають Н. М. Алексеєва і В. П. Шерстова, — важливо все. Тварини, як діти, реагують на настрій, на голос. Не докладеш рук, віддаси частку тепла серця роботі — не сподівайся на високі результати.

Швидко летять роки та цим двом жінкам не соромно дивитися ув очі односельчанам.

Надія Михайлівна Алексеєва разом з чоловіком виростили і виховали трьох дітей — двох синів і доньку. Старший син і донька вилетіли з рідного гнізда, а молодший зостався в селі і продовжує батьківську справу — трудиться шофером у колгоспі. У Валентини Павлівни Шерстової п'ятеро (тепер уже дорослих) дітей. Всі вони залишилися в селі. Дві працюють на фермі разом з матір'ю.

В колгоспі "Рівнопілля", який створено п'ять років тому, 28 січня 1997 року відбулися звітно-виборні збори, які засвідчили, що, незважаючи на труднощі, господарство тримається "на плаву". Як же це йому вдається?

— Примхи погоди примхами, — казав, звітуючи голова правління О. І. Філіпченко, — але через нестачу грошей у нас не оновлюється машинно-транспортний парк. А без надійної техніки високих врожаїв не виростиш та й затягуються строки збирання кормових культур.

1996 року отримали низькі врожаї ярової пшениці (8,6 центнера з гектара), гороху — по 11,3. Це не тільки наслідки засухи, а й того, як працювали механізатори, головні спеціалісти. Різкій критиці на зборах було піддано роботу головного агронома О.І. Жолонковського за зрідженість посівів, велику забур'яненість полів, появу саранчі та клопа-черепашки на полях. Щоб цього не сталося, в 1997 році необхідно використовувати гербіциди, озими підживлювати мінералами добривами, дотримуватися технології обробки ґрунту, правильно визначатися з попередниками та сортами культур. Перевагу слід надавати сортам, які в засушливу погоду давали б непоганий врожай, насамперед одеської селекції.

Кукурудза в кормовому балансі — неперевершений корм для громадського тваринництва. Але її неякісно посіяли. Були гербіциди, але їх не використали. Та й лише одне поле заборонували по сходах, а на решті ніякого боронування не провели.

Немає ніякого виправдання і в тому, що 12 гектарів землі, що біля кладовища, "прогуляли" — вродили букет бур'янів.

— З вини головного агронома на полі № 5 п'ятий рік вирощується люцерна. А ми хочемо, щоб у нас були якісні корми, — наголошував голова правління.

При вирощуванні цукрових буряків за індустріальною технологією теж не внесли добрив і стимуляторів росту, допустили цілий ряд технологічних упущень. А при збиранні буряків, гичку, яка годилася на корм худобі, залишили в полі.

Не повезло і з кормовим буряком. Його насіння перед сівбою не обробили хімічним препаратом і в результаті блошка знищила всі посіви.

На соняшникових плантаціях було засилля саранчі, тому 35 гектарів довелося пересіяти. Хоча урожайність його і була

17,9 центнера з гектара, але розтягли строки збирання через неякісно відремонтовану техніку.

Погоджуючись із критикою голови, О.І. Жолонковський в той же час горив, що насіння культур до сівби готується не задовільно. Висіваємо бур'яни, а потім з ними боремося. Немає чим і ґрунт готувати до сівби, відсутні в господарстві важкі борони БД-7 і нема за що купити.

Відсутня в колгоспі і техніка, щоб вносити у ґрунт гербіциди. Обприскувачі відпрацювали свій строк, немає чим збирати зернові та кормові культури.

Говорячи про результати роботи тваринників, доповідач відзначав, що тут є певні зрушення на краще. Але все ж є випадки порушення трудової і технологічної дисципліни. Великий відхід молодняка, велика яловість корів — результат безвідповідального ставлення працівників до своїх обов'язків.

В господарстві слабкий контроль зооветеринарних служб, через що має місце неякісний догляд за доїльною апаратурою, за годівлею тварин, відсутня і система у відгодівлі молодняка. Незадовільно торік використовувалися і природні пасовища, треба дбати і про зелений конвеєр.

В даний момент на фермі триває зміна поколінь. Передові доярки пенсійного віку пішли на заслужений відпочинок, на зміну їм прийшли молоді кадри, в яких недостатньо досвіду роботи з тваринами. Тому молоді треба брати приклад із старших, досвідченіших і вчитися працювати.

— Я оце нещодавно була на фермі, — з боєм у серці говорила недавня передова доярка, а тепер пенсіонерка, Г.О. Чаяло, і місця собі не знаходжу, коли побачила, що у корів немає підстилки. Хіба ж це по-господарськи?

До слів Галини Онікіївни потрібно прислухатися всім колгоспникам, бо від розуміння відповідальності залежить подальша доля як їх, так і господарства. На цій ноті і хотілося б завершити звіт із звіто-виборних зборів.

Додам лише, що із інформацією про виконання колективного договору та укладення нового на 1997 рік між профкомом і правлінням господарства виступила голова профкому Л.П. Тарасенко. Колдоговір прийнято.

Збори знову одноголосно головою правління обрали на повний строк О.І. Філіпченка.

На зборах виступив начальник управління сільського господарства Б.С. Бражко.

В роботі їх взяв участь голова райкому профспілки працівників агропромислового комплексу О.І. Баракута.

* * *

17 травня 1997 року районна газета "Голос Гуляйпілья" писала:

— Багато весен у своєму житті пам'ятає механізатор з колгоспу "Рівнопілля" Іван Павлович Козярин. Були вони і ранніми, і затяжними, і холодними, і дощовими... Та любив він їх, незалежно від погоди, за те, що пробуджена в цей час земля кликала до себе, манила. Бачив тільки степ, широкий, безкрай, ще чистий і тихий.

Якби Іван Павлович почав розповідати про лани свого господарства, то його ніхто б не переслухав. За стільки років, коли вже на порозі — пенсійний вік, вивчив кожне поле. Пам'ятає, де, що і коли було посіяно. Може ще й посперечатися, хто обробляв. А коли мова заходить про механізми, то й тут його мають за авторитет. Що не кажіть, а досвід — це сила. А накопичувати почав його Іван Павлович ще з того часу, як закінчив чотири класи Рівнопільської школи.

Нелегкі то були часи. Мамі одній було сутужно. Батько не повернувся з війни. Тож малий хлопчина, щойно закінчивши другий клас, взяв у руки відро і пішов з ним у степ. "Малий був і за віком, і ростом, — пригадує Іван Павлович, — і коли ніс полілницям воду, то більше її розхлюпував на землю..." Вони сердилися, бо декому й не вистачало.

Згодом Козярину довірили серйознішу роботу. Дали коней. Він водив їх у полілці — так пололи тоді просапні. А коли підходив час збирання врожаю, хлопець міняв коней на биків. Запрягав їх у гарбу і возив зерно від комбайна.

— Тоді зерно засипали у великі залізні короби, —

пригадував Іван Павлович. — У кожному було по 8 чи 10 центнерів. Більшість з них розвантажували вручну.

Важка то була робота. Але молодість брала своє. А коли І.П. Козярин відслужив ще й службу в армії, то повний енергії і сил знову взявся до праці. І так до 1966 року ходив він біля коней. Аж поки не змінив своїх гривастих на сучасного, залізного помічника.

— За три місяці, — сміється Іван Павлович, — став механізатором широкого профілю, закінчивши курси трактористів-комбайнерів у Гуляйполі.

З того часу минуло тридцять літ. І тепер можна по праву заявити, що І.П. Козярин справжній механізатор і хлібороб. Бо скільки ранків він зустрічав у полі й на МТЗ-5, й на Т-40, ЮМЗ-6, МТЗ-50, Т-150, "Ниви". Орав, сів, культивував, косив... сам учився, а потім інших навчав. Умів працювати, а головне — хотів, тож і шану тепер має таку. А підтвердженням цьому є знаки, якими відзначали ударників п'ятирічок. Почесні грамоти, записи про матеріальні заохочення...

А поле все манить. Тихе, спокійне, з жайворонковою піснею. Шкода, що часу все не вистачає, щоб дослухати її.

* * *

22 листопада 1997 року О.І. Філіпченко дав інтерв'ю районній газеті "Голос Гуляйпілья". Називалося воно "Вживати сьогодні непросто". Прочитаємо його:

— В усі часи важко було жити й працювати землеробів. Усім відомо, що селянською роботою особливого багатства не наживеш, але разом з тим сільський трудівник є нашим годовальником.

Непросто вживати йому сьогодні. Про це якраз і бесіда з головою правління колгоспу "Рівнопілля" О. І. Філіпченком.

— Олександр Івановичу, перше запитання досить банальне: що треба для того, аби землероб нормально жив і працював?

— Запитання непросте, бо аби колгоспові жити більш нормально і зводити кінці з кінцями, потрібно багато чо-

Іван Кушніренко, Володимир Жилінський

го. В першу чергу, повинен бути паритет (рівність) цін на сільськогосподарську та промислову продукцію.

По-друге, податкова система має бути такою, щоб будь-яка галузь промисловості чи сільськогосподарського виробництва розвивалась, а не була збитковою. Податки немислимо високі, вони практично задушують вітчизняного товаровиробника.

Далі. Не на нас працює і банково-кредитна система. Бракти кредити під 70 відсотків, це просто грабунок. Не маємо ми і довгострокових кредитів, які так необхідні, гадаю, не лише колгоспам.

— І за таких умов колектив зміг би зводити кінці з кінцями?

— Не впевнений зовсім, але почували б себе набагато краще, аніж сьогодні. У 1992 році, коли я очолив господарство, ми отримали такий же вал зерна, як і цьогорік. Але п'ять років тому, за виручені гроші від здачі державі зерна й іншої сільгосппродукції, ми змогли прокласти асфальтові дороги по наших селах, безплатно (за рахунок господарства) поставити телефони всім бажаючим колгоспникам, придбати сім новеньких тракторів, автобус, комбайни, збудувати тік. Окрім того, тоді ж змогли почати і завершити будівництво дванадцяти будинків з усіма зручностями для колгоспників, виплачували пристойну заробітну плату. І, не дивлячись на всі оці витрати, господарство не мало ніяких боргів.

А що маємо сьогодні? Техніка добита до ручки, податки на землю збільшили, змінилось і ставлення селян до своєї праці. Раніше, наприклад, за тонну зерна ми могли придбати тонну дизпалива, а зараз це коштує набагато дорожче.

Нинішнього року ми, аби одержати гарний урожай зернових, витратили чимало грошей на придбання гербіцидів для обробітку полів, а що з цього мали? Вся пшениця "пішла" п'ятим класом. Тож чи варто було витрачатися?

Зараз ведемо збір кукурудзи, яка дає по 60 центнерів з гектара, а куди її дівати? Погодні умови стали на заваді, навіть старожили села не пригадують такої сирої осені, 90 відсотків посадженої з такою надією селянами картоплі вимокло. Тому довелося її закупляти у Сумській та Черкаській областях.

— Олександрє Івановичу, а як справи у тваринництві?

— Та які там справи. Сьогодні на ринку літр молока коштує 50 копійок, а колгосп на сирзавод здає по 25 копійок. Тож, скажіть, доцільно здавати його за таку ціну? Затрати несемо величезні, а доходу не маємо.

Схоже становище і з виробництвом м'яса. М'ясокомбінації по 3-4 місяці не розраховуються з нами за здану продукцію. А коли розраховуються, то ці гроші вже будуть нічого не варті.

— Зараз багато керівників надають перевагу закордонній техніці. Що скажете з цього приводу?

— Так, закордонна техніка й справді досконаліша і надійніша в роботі, високопродуктивніша. Приклад, наші комбайни косили 10 днів і намолотили 70 тонн зерна, а німецький комбайн працював 10 годин і видав з бункера 130 тонн зерна! Це правда. Але слід враховувати і те, що й іноземна техніка ламається. І її ремонти будуть неймовірно дорогі, складатимуть вартість нової вітчизняної. Та й наша техніка якістю не відрізняється. Придбали ми новий трактор Т-150, так механізаторам вже набридло його ремонтувати. Перебрали по гвинтику вже, вважаю, півтрактора.

Імпортну техніку, може, доцільно зосереджувати в машинно-тракторних станціях, де її можна було б на певний час за оплату брати.

— Олександрє Івановичу, чи можна, на вашу думку, назвати джельтменськими взаємини покупців сільгосппродукції з її виробниками?

— У більшості своїй вони далекі від коректних, благородних. Чомусь побутує думка, що колективне — це нічире, що його можна не тільки продавати, а й роздавати на свій розсуд. За колективною власністю стоїть громада і прикро, що її нерідко ошукують.

Це можна спостерігати скрізь, Я частково вже про це говорив. Виробникам молока, наприклад, оплачують вдвічі менше, аніж продають на базарі. За здану державі живність, зерно розраховуються із великим запізненням; ціни на пальне не-

помірно високі. Тому й вести сільське господарство прибутково — велика проблема.

Але й нам усім слід зважити на те, що працювати по-старому не годиться.

— Дякую за бесіду, і бажаю пережити цей складний період.

* * *

1997 рік був примітним для рівнопільців ще й тим, що на честь Дня Перемоги колектив молочнотоварної ферми господарства занесли на районну Дошку пошани (завідуючий І.М. Ковальчук).

* * *

Наступний, 1998 рік був ювілейним для села Рівнопілля. У листопаді жителі його відзначали 70-річчя йому.

20 листопада сільський Будинок культури ледь вмістив усіх бажаючих взяти участь у відзначенні річниці села. На урочистостях було багато молоді, дітей — майбутніх хліборобів.

Більше години школярі молодших класів сільської школи — саду дарували дорослим пісні, танці, інсценівки, декламували вірші. Аматори районного будинку культури, які допомагали в оформленні святкового вечора, порадували сільчан своїм мистецтвом.

На правах господаря першим привітав жителів села з ювілеєм голова правління господарства О.І. Філіпченко.

— Тільки слабкий надіється на когось. Сильний розраховує на себе, на свої руки, розум, волю, — наголосив керівник. — Я впевнений, що ми подолаємо всі труднощі, коли будемо разом іти до мети, коли працюватимемо заради добробуту всіх нас. А успіх неодмінно прийде, якщо ми громадою прагнути-мемо наблизити його сумлінною працею.

Далі голова правління розповів про цьогорічні досягнення господарства, поділився планами на майбутнє. Закінчив

свій виступ О.І. Філіпченко сердечною подякою односельцям, з якими він вже сім років пліч-о-пліч йде до світлої мети.

Трудове селянство, всіх жителів Рівнопілля привітав зі святом села заступник голови райдержадміністрації П.П. Науменко.

— Власну долю ви творите своїми руками, — підкреслив виступаючий, — тож хочеться, щоб ви не знали на своєму шляху бід і незгод. Прийміть, шановні, теплі побажання у день вашого ювілею від голови райдержадміністрації І.О. Бірюкова і від мене особисто. Щастя вам і трудової наснаги у нелегкій, але такій потрібній роботі.

Заступник голови райдержадміністрації під оплески присутніх вручив голові правління пам'ятне привітання держадміністрації.

Дбаючи про майбутню хліборобську зміну, не забувають у Рівнопіллі і про ветеранів. Адже народна мудрість гласить: "Хто не цінує минулого, той не матиме майбутнього".

81 житель села захищав Батьківщину у роки Великої Вітчизняної. 43 з них не повернулися з фронтів доріг. Сьогодні в селі проживає 8 ветеранів війни (С.С. Кійко, Г.П. Сова, Д.Ф. Москівець, П.А. Юрченко, О.Г. Онищенко, І.Г. Онищенко, Г.І. Ілієнко та М.О. Лінков). З нагоди ювілею їх всіх нагородили від імені правління господарства преміями.

На урочистостях відзначено також солдатських вдов Г.Л. Жовніренко, К.О. Усову, Г.Ф. Ілієнко, Ф.І. Бірюк та найстарішу жительку села Є.Й. Шерстову, нагороджено подарунком пенсіонера М.А. Кару.

Заохочено також орденосців та медалістів колишніх буремних трудових літ. Серед них: Т.О. Стерлик, С.П. Чаяло, Г.Д. Гаркуша, Г.Ю. Ілієнко, О.М. Пугач, М.І. Чаяло, В.П. Шерстова, М.К. Макуха, Г.П. Сова, І.П. Козярин, М.Д. Бірюк, С.С. Кійко, І.А. Плотка, С.В. Москівець, В.І. Брацило.

Відзначено також грошовими преміями передовиків сільськогосподарського виробництва. Їх отримали В.Д. Москівець, М.Ю. Савілов, А.І. Онищенко, О.М. Шаровський,

кращі хлібороби Л.Г. Храмов, І.П. Козярин, В.П. Бережний, І.Д. Москівець.

На честь сільчан-ювілярів учасники художньої самодіяльності РБК виконали багато задушевних пісень, іскрометних танців.

У святкуванні 70-річчя Рівноплля взяв участь депутат районної ради по Рівнопільському виборчому округу А.М. Бондаренко.

* * *

У наступному, 1999 році за підсумками змагань комбайнових екіпажів на жнивях управління АПК райдержадміністрації та президія райкому профспілки працівників АПК відмітили високопродуктивну працю екіпажів з колгоспу "Рівноплля", які очолювали І.Д. Москівець ("Дон-1500") і Л.Г. Храмов (СК-5 "Нива").

ТОВ "РІВНОПЛЛЯ"

Указ Президента України від 3 грудня 1999 року "Про невідкладні заходи щодо реформування аграрного сектора економіки" круто повернув долю селян. Колгосп, а точніше колективне сільськогосподарське підприємство (КСП), було реформовано у товариство з обмеженою відповідальністю (ТОВ).

Згадуючи доленосні загальні збори колгоспників, О.І. Філіпченко зізнавався, що він готував їх з острахом і великими сумнівами. Не раз і не два під різними приводами заводив голова колишнього КСП розмову з односельцями про те, як жити далі. Найважчим, на його погляд, був перелом у свідомості селян, порушення того, хоч і малоефективного, але усталеного за десятиліття комплексу взаємовідносин. Люди, як відомо, неохоче пристосовуються до нових умов.

Якщо брати технічну сторону справи, то й тут без проблем не обійшлося, адже такі кардинальні зміни відбуваються не щодня, бракувало досвіду, гарних організаторів. Та все ж більшість селян зрозуміла, що впроваджувані новації — дійсна необхідність.

Знайшлося 10 сміливців, враховуючи і О.І. Філіпченка, котрі взяли на себе оту "обмежену відповідальність", а на практиці відповідальність за всі основні питання господарювання і за долю села. А оскільки голова (тепер директор) підібрав у засновники людей знаючих, то якихось серйозних незгод між ними не трапляється. Управляти господарством стало набагато простіше. У тих випадках, коли доводилося скликати загальні збори, аби затвердити якесь рішення, сьогодні його вирішують засновники товариства. Більшість справ (у цьому і більша відповідальність) директор вирішує сам.

Земельна реформа — процес доволі складний. Це не тільки паювання землі, поділ майна та інші формальності, а перш за все — зміна психології селянина. Незважаючи на те, що ТОВ "Рівноплля" й року не працювало в нових економічних умовах, воно спрацювало в 2000 році рентабельно. І хоч зернова група не порадувала, вдалося одержати близько 1400 тонн зерна. Виручив соняшник, насіння якого на круг намолотили по 20 центнерів, баштан (від реалізації кавунів одержали 42 тисячі гривень прибутку). Крім цього господарство постійно реалізує м'ясо, молоко, зерно та іншу продукцію.

Досягти наміченого не вдалося, та й ніхто не чекав швидкого результату від реформування. Кожен у колективі розумів, що вивести господарство на високі рубежі — справа не одного дня. Найперша турбота селян — про хліб.

Восени 2000-го року рівнопільці посіяли 720 гектарів озимини, в тому числі 680 гектарів озимої пшениці (вдвічі більше, ніж торік). Зернові склали у сівозміні 52 відсотки. Великі надії покладають на тваринництво.

З перших днів господарювання на приватній основі тут виробили чітку стратегію розвитку тваринництва. Підрахунки економістів показали, що для господарства оптимальна

кількість великої рогатої худоби має становити 1,5 тисячі голів. Прогодувати таку кількість живності можливо лише за ефективного використання пасовищ.

Взявши курс на інтенсифікацію тваринництва в "Рівнопіллі", почали відроджувати свинарство — одну з прибуткових його галузей. У травні 2000-го року тут було лише 114 свиней. Відтепер нарощувати їх кількість налаштовані лише племінним молодняком. Для цього планують закупити 20-30 свинок перспективної породи.

Все це потребує певних затрат, але у товаристві свідомо йдуть на це, вбачаючи розвиток тваринництва вигідною справою. Тут знають, що для цього треба робити.

Взагалі за колгоспом у Рівнопіллі не жалкують. Усі: і літні мешканці, і механізатори в тракторній бригаді, і доярки на фермі відзначали стабільність у житті в матеріальному відношенні, дисципліну. Тепер люди не думають з острахом про завтра, бо знають, що товариство подбає про кожного.

Співзасновники теж розуміли: не все одразу, не все так швидко. Попереду не менш відповідальна робота, пов'язана зі створенням необхідних ринкових механізмів. Потрібна, перш за все, надійна інфраструктура, яка б на взаємовигідних партнерських умовах надавала новим господарським структурам дійову допомогу, будувала з ними відносини на довгостроковій основі.

Початок нової історії господарства було покладено 29 лютого 2000-го року.

Тоді відбулися установчі збори у колгоспі "Рівнопілля". Їм передувало вивчення і роз'яснення президентського Указу, законів та інших нормативних актів, які так чи інакше стосувалися зміни форм власності на селі.

З напутнім словом до учасників зборів звернувся голова райдержадміністрації І.О. Бірюков. Він, зокрема, наголошував, що реорганізація земельних відносин — не данина моді, а сувора необхідність. Економічні підрахунки та фінансові показники свідчать про господарську непридатність старої системи землекористування. Останнього року більшість госпо-

дарств України завершила його зі збитками. Далі такого терпіти не можна. Ось чому більшість землеробів із схваленням зустріла вихід Указу Президента України "Про невідкладні заходи щодо прискорення реформування аграрного сектора економіки".

— Завдання стоїть складне, — говорив голова райдержадміністрації, — терміни стислі, потреба — загальна. Для визначення майнової частки розпочато інвентаризацію спільного майна: будівель, споруд, техніки, виробничого обладнання. А далі, враховуючи можливості, економічну доцільність, селяни самостійно вирішать, як жити далі — стати фермерами, створити товариство чи кооператив, працювати на своїй землі чи віддати її в оренду.

І.О. Бірюков повідомив, що районна комісія виробила рекомендації по реформуванню на селі. Визнано доцільним створити в переважній більшості товариства з обмеженою відповідальністю. Частина з них — із залученням інвесторів, а частину — з участю засновників, якими стануть керівники і спеціалісти господарств.

Тоді до учасників зборів звернувся голова правління колгоспу О.І. Філіпченко. Він розповів про підсумок сільськогосподарського 1999 року, зазначивши, що колгосп завершив його з прибутком у 208 тисяч гривень. Рентабельність склала 49%. Далі запропонував список комісії з реформування, яка за 10-15 днів мала розробити макет установчих документів про зміну організаційно-правової форми підприємства, підготувати документи для його державної реєстрації, розробити методику нарахувань на майновий пай, уточнити списки трудівників, котрим ще не видали сертифікати.

Голова правління закликав трудівників зважено підійти до важливої справи, всіляко сприяти процесу реформування.

Тоді ж на зборах вирішили на базі колгоспу створити колективне сільськогосподарське підприємство (КСП) "Рівнопілля", прийняли його статут і на базі КСП організували товариство з обмеженою відповідальністю "Рівнопілля", директором його обрали Олександра Івановича Філіпченка. Та-

кож збори затвердили умови оренди земельного паю, який здається в оренду для сільськогосподарських потреб. У договорі зазначили, що за користування земельним паєм орендар сплачує орендодавцю щороку орендну плату в розмірі 1% вартості паю грішми або натуроплатою (1200 кг зерна ячменю, пшениці, кукурудзи, проса, 20 кг крупи, 10 кг цукру, 50 кг борошна, 200 кг сояшника, 100 кг кавунів на насіння), а також щорічна оранка городу (0,5 га), ритуальні послуги (домовина, машина для лікарні, для кладовища, 10 кг м'яса, копачі).

2 березня 2000 року на зборах утворили товариство з обмеженою відповідальністю "Рівнопілля", яке стало правонаступником КСП "Рівнопілля".

Учасники зборів затвердили Статут товариства та уклали Установчий договір.

15 березня 2000 року збори засновників ТОВ "Рівнопілля" обрали директором товариства Олександра Івановича Філіпченка.

* * *

19 січня 2000 року районна газета "Голос Гуляйпілья" надрукувала зарисовку "У повазі до людей — її авторитет". Вона про начальника відділення зв'язку, листоношу і просто хорошу людину Ніну Яківну Малюгу.

Кажуть, не місце красить людину, а навпаки. Так і є. З приходом Н.Я. Малюги у поштове відділення села, воно ніби ожило, набрало нового змісту, стало не просто центром спілкування людей. Сюди вони можуть прийти і за порадою, і попросити допомогти у якійсь справі. Бо знають, що тут Ніна Яківна, а для багатьох — просто Ніна, зустріне їх привітно і з розумінням.

Нініне трудове життя починалось доволі прозаїчно. Після закінчення Успенівської середньої школи пішла на курси бухгалтерів. Чомусь пошвидше хотілось оволодіти будь-якою спеціальністю і самій заробляти на життя. Набувши теоретичних знань з бухгалтерського обліку, вже через рік почала осво-

ювати їх на практиці в одній із торговельних організацій нашого міста. Згодом запропонували місце продавця в магазині. Але йти побоялася. Та й тато з мамою в один голос твердили, що у цій справі потрібен досвід. А його якраз і бракувало. Потім обставини склалися так, що торгівлю взагалі довелося залишити. Навіть і не здогадувалась тоді, що всього через кілька років робота продавця стане для неї основною професією.

А до того трудилась контролером в Ошадній касі. Робота була до душі — подобалось щоденне спілкування з людьми, та й колектив підібрався хороший, дружний. І хто зна, стільки б ще довелося там працювати, коли б не зустріла свою долю, яку звали... Віталієм. Одружились. І поїхала за чоловіком до Мелітополя, бо був він звідти родом, там жив і працював. Жаль, звичайно, було розлучатися з подругами, колективом, але нічого не вдієш: життя творило власний сценарій.

— Там, у Мелітополі, — ділилася Ніна Яківна, — мене ніби чекало місце продавця у центральному універмазі міста. Хоч і вагалась в душі, але зраділа, коли вдалось улаштуватись. І подумала: можливо, мені й справді призначено бути торговим працівником. Згодом закінчила торговельний технікум, стала завідувати відділом у магазині. Все складалось добре, і колектив був чудовий. Взагалі, скажу, мені щастить в житті на хороших людей...

Але так було лише на роботі, а в особистому житті щось не виходило, воно, немов той іграшковий мозаїчний будиночок, все розпадалось і розпадалось.

Що ж, у кожного своя доля, дана нам вищими силами і вищим розумом, вирішила Ніна. І незабаром повернулася у рідне село Яблукове. Кілька років довелося трудитись ще на ремонтно-механічному заводі, у відділі збуту, аж поки не почула про Рівнопільське відділення зв'язку. Хоч і низькооплачувана робота зв'язківця, але — поруч. І ось уже дев'ятий рік Н.Я. Малюга очолює сільське поштове відділення, крім цього, виконує ще й обов'язки листоноші. Про те, настільки добросовісно вона з усім справляється, говорять і результати її роботи, і самі люди.

Взяти передплату періодичних видань. На нинішній рік рівнопільці передплатили 180 примірників газет і журналів (торік — 168). І це при тому, що у селі 130 дворів. Цифри більш, ніж красномовні. В основному попитом користуються газети "Голос Гуляйпільля", "Сільські вісті", "Порадниця", "Мрія", "Вибор", "Перекур" та інші.

Ось, скажімо, І.К. Брацило передплатив 8 примірників газет і журналів, О.К. Шерстов і А.Г. Гринь — по п'ять, по чотири — Л.І. Кара, Г.П. Сова, Л.М. Савостіна, І.М. Ковальчук, по три — М.Д. Бірюк, М.І. Сова, І.Г. Ячало, Р.Л. Войнович, С.П. Чаяло і багато інших. До речі, голова місцевого КПС колгоспу "Рівнопільля" О.І. Філіпченко один з перших передплачує у відділенні періодики. І це не випадково. Ніна Яківна вміє заохотити, зацікавити і порадити.

— Такі трудівниці, — відгукувався про Н.Я. Малюгу директор райвузла зв'язку А.М. Бондаренко, — сьогодні для нашої системи просто, як б сказав, "золотий фонд". Її добросовісність, а головне, працелюбність і енергійність і творять справжні успіхи.

План по основних тарифних доходах у відділенні виконано на 103,5 відсотка. На пошті, як відомо, реалізуються також товари повсякденного попиту (і промислові, і продовольчі), канцтовари. Так ось, завдання по товарообігу за минулий рік (як і щороку) Ніна Яківна перекрыла майже удвічі. Можливо, тут стали у пригоді її знання і досвід професійного торговельника. Але як би там не було, а товар у відділенні не залежується. Пошту і пенсії люди отримують вчасно, за будь-якої погоди. І багато хто із стареньких з нетерпінням чекає-виглядає Яківну, коли з'явиться вона на своїй безвідмовній машині — велосипеді, і попрохають переслати написаного листа рідним чи відбити телеграму, переказати гроші, заплатити за електроенергію чи привезти продукти тощо. А може хтось попрохати й таке: аби повідомила про те, як прийде в село машина, що скупує свиней... І все встигає Ніна Яківна виконати — і те, що входить у її обов'язки, і те, що не входить, але вона межі не ставить.

— Ніна Яківна для нас більше, ніж зв'язківець, — говорить жителька села М.М. Нестеренко, яка саме зайшла на пошту послати телеграму. — Ми можемо звернутися до неї у найрізноманітніших справах і знаємо, що ніколи не відмовить, не порухується з часом. І поговорити з нею можна по душах, вилити наболіле і ніхто про те не дізнається. За все це її поважають сільчани і намагаються сприяти їй у роботі. Бо я так скажу: коли до людей з повагою, то й люди тебе поважатимуть...

Закінчивши робочий день, Ніна Яківна заспішила додому. Надворі був тихий морозяний вечір. Захотілося просто пройтися повагом і помріяти. Але ж... Домашні турботи теж чекали її рук. А вона не звикла чогось відкладати на потім. Тож, легко закинувши ногу на велосипед, швиденько покотила у своє рідне Яблукове.

А завтра зранку Ніну Яківну вже чекатимуть на пошті сільчани. І як завжди, розпочне вона свою звичну щоденну справу, яку робить не лише зі знанням, майстерно, а й з душею, сердечно. Бо працює з людьми і для людей.

* * *

Значним резервом підвищення ефективності виробництва тваринницької продукції є літньо-табірне утримання поголів'я з використанням культурних пасовищ і природних кормових угідь. Сама природа — позитивні температури, вільне переміщення тварин на значній території, достатнє забезпечення їх зеленими кормами — сприяє кращому здоров'ю й забезпеченню високої продуктивності тварин. Головним же позитивним фактором є зменшення затрат на корми. В цей період собівартість молока вдвічі дешевша, ніж узимку.

Перейшовши на нові форми господарювання, на селі почали більше рахувати кожну копійку. Особлива увага — тваринницькій галузі, яка, на жаль, у більшості господарств збиткова.

Однак, незважаючи на це, далекоглядні господарі вважають виправданим розвиток тваринництва, без якого сучасне сільськогосподарське виробництво неможливе.

Саме над вирішенням цих проблем у травні 2000 року працювали і в ТОВ "Рівнопілля". З перших днів господарювання на приватній основі тут вироблено чітку стратегію розвитку галузі. Підрахунки економістів показали, що для господарства оптимальна кількість великої рогатої худоби має становити 1,5 тисячі голів (зараз її вдвічі менше). Прогнодувати таку кількість живності можливо лише за ефективного використання пасовищ.

Саме тому на літньо-табірне утримання в товаристві роблять велику ставку. Вся худоба — і дійна череда, і молодняк знаходяться зараз на випасах. Коровам до того ж дають щодоби по 30 кілограмів люцерни, по 100 грамів макухи на надоєний літр.

У господарстві завершується підготовка літніх таборів. Майданчики очищені від гною, сюди, на час відвідин ферми, завозили січку. З чотирьох наявних загонів літньої пори будуть задіяні три. Полагоджено, де треба, водогін, відремонтовано годівниці. Виникають, правда, і деякі складнощі. З переведенням на літнє утримання корів дещо ускладниться робота доярок. Справа в тім, що, зважаючи на часті перебої з електрикою, дороговизною енергоносіїв, у товаристві вирішили перейти на ручне доїння. Керувалися при цьому, звичайно, не економією, а здоровим глуздом: відтепер доїння не залежатиме від електричних обмежень.

У господарстві розуміють, що весна і літо — це не лише пора найбільшого отримання тваринницької продукції, а й період, коли закладається фундамент для майбутнього зростання виробництва. А що зробити у цьому плані треба багато, на селі добре розуміють. У розмові з директором товариства О.І. Філіпченком і головним зоотехніком І.М. Ковальчуком, котрий знайомив з своїм господарством багато говорилося про перспективи товариства взагалі і тваринництва зокрема. У цій справі ще багато не вирішеного.

Стурбованість, зокрема, викликає захворюваність корів на лейкоз. 90 голів з цієї причини вибраковано, ближчим часом їх здадуть на м'ясо. Обновити ж череду зараз практично

нічим. Із 325 голів молодняка теличок злучного віку налічується лише 30, що явно недостатньо. Вирішується питання натомість вибракованих корів закупити під осінь 70-80 нетелей з тим, щоб взимку, одержавши розтел, мати молоко.

Час вже подумати і про ремонт корівників, покрівлі на них в аварійному стані і навряд чи витримають наступну зиму. Особливих затрат ця робота не потребує, матеріал для ремонту можна одержати, розібравши дах вівчарика, який вже не експлуатується.

Взявши курс на інтенсифікацію тваринництва, в "Рівнопіллі" почали відроджувати свинарство — одну з прибуткових його галузей. Зараз у господарстві лише 114 свиней. Відтепер нарощувати їх кількість налаштовані лише племінним молодняком.

Все це, звичайно, потребує певних затрат, але в товаристві свідомо йдуть на це, вбачаючи розвиток тваринництва вигідною справою. Тут знають, що для цього треба робити.

* * *

В 2000 році президія обласного комітету працівників агропромислового комплексу за активну роботу в профспілці, у зв'язку з Днем працівників сільського господарства нагородила Почесною грамотою і грошовою премією бухгалтера ТОВ "Рівнопілля", голову профкому Ларису Павлівну Тарасенко.

* * *

В 2000-му році голова райдержадміністрації І.О. Бірюков прийняв рішення про розробку спеціальної методики оцінки (рейтингу) результатів виробничо-фінансової діяльності господарств та економічної ефективності виробництва сільгосппродукції. Врахувавши досягнення в галузях та економічні показники, ТОВ "Рівнопілля" посіло 13 місце із 20.

Зокрема, за результатами фінансової діяльності

рівнопільці зайняли 18 місце із 24; по собівартості 1 центнера продукції 18 місце (зерна — 20,67 грн., соняшнику — 23,62, великої рогатої худоби — 460,5, свиней — 541,7, молока — 62,64 грн.); реалізаційна ціна 1 центнера зерна — 41,54 грн., соняшника — 51,28, ВРХ — 225,9, свиней — 343,7, молока — 40,89 грн.

В 2000-му році господарство використало 35,2 тонни бензину (вартість однієї тонни — 1650 грн.), дизпалива — 155,2 тонни (вартість однієї тонни — 1600 грн.). Це 18 місце в районі.

Підготовка до жнив у ТОВ "Рівнопілля"

* * *

18 листопада 2000 року директор ТОВ "Рівнопілля" О.І. Філіпченко привітав членів товариства з Днем працівників сільського господарства. За високі виробничі показники нагородив Почесними грамотами та грошовими преміями трактористів С.М. Кару, Д.М. Шрамка, С.О. Онучка, М.І. Чаяла, І.П. Козярина, водія А.І. Онищенка, доярок С.В. Москівець, Л.І. Гулу, телятницю С.І. Іващенко, пенсіонерів Н.М. Алексеєву, М.Ф. Охтень, Н.І. Бурбу, В.І. Сень, В.М. Ячало, М.Д. Бирюк, М.К. Макуху. Учні Рівнопільської початкової школи дали святковий концерт.

* * *

11 липня 2001 року у тракторній бригаді товариства на зборах обговорили питання готовності до збирання урожаю зернових.

— Вперше за 10 років, — сказав директор О.І. Філіпченко, — збиральна площа складає більше 1000 гектарів, у т.ч. озима пшениця — 685, ячмінь — 240, жито — 40 гектарів. Навантаження на комбайн більше 250 гектарів, тим паче, що техніка майже відпрацювала свій строк. Щоб впоратись із жнивими потрібна висока організованість і дисципліна, а також якісна підготовка збиральної техніки. Якщо "Ниви" вже готові до збирання, то графік підготовки "Дон — 1500" зволікається.

17 листопада 2001 року О.І. Філіпченко звітував про господарсько-фінансову діяльність за 2001 рік і говорив про завдання на 2002 рік. Він відмітив, що цього року отримано найвищу врожайність зернових за історію господарства. Вал склав 2842 тонни. На окремих полях озима пшениця давала по 45 центнерів з гектара.

На збиранні зернових найкращих результатів досягли

Козярин Іван Павлович із сином Петром Івановичем на жнивах

екіпажі І.П. Козярина (намолочено 883 тонни хліба), Л.Г. Храмова (776), І.Д. Москівця (467 тонн), на звалі — В. Аболенцев і С. Кара.

* * *

29 березня 2002 року, звітуючи про роботу товариства за минулий рік, О.І. Філіпченко наголошував, що дуже неефективно і збитково відпрацювало тваринництво. Збитки склали 168 тисяч гривень. Жодна доярка не досягла тритисячного надюю молока на фуражну корову. Найкращі показники у доярок С. Москівець і Л.Гулої відповідно 2576 і 2535 кілограмів молока від корови.

На зборах говорили й про незадовільну роботу по відтворенню стада, про низькі прирости тварин, про низьку якість тваринницької продукції.

* * *

На долю покоління, яке прийшло у світ на початку століття, випало стільки горя й випробувань, що перед ними меркнуть усі кола Дантового пекла. І, мабуть, ще не народився такий митець, котрий відтворив би увесь трагізм шляху, пройденого цим поколінням крізь війни й голодомори (та одній людині це зробити практично й неможливо). Про це написано лише фрагменти.

... Сільські вулиці у наших селах широкі та рівні, обабіч них примощуються ряди білосніжних хат, обсаджених вишневими та грушевими садками, які постійно манять дитвору до себе дозріваючими плодами. Ось на таку вулицю, що в селі Рівнопіллі, у таку хату потрапила я спекотного липневого дня. Господиня її — Єлизавета Йосипівна Шерстова — відпочивала у холодочку на ганку. Пішла поратись по господарству донька, котра живе разом з матір'ю. Зайшла й інша провідати її — і потекла наша розмова тихим плином, немов у задумливій річці Гайчур.

— Народилася я у 1900 році у Городищенському районі Курської області, — оповідала Єлизавета Йосипівна. — У нашій сім'ї було шестеро дітей... і як не старалися батько з матір'ю, бідні безземельні селяни, прогодувати таку велику сім'ю, вдавалося їм те досить важко. Тому вирішили переїхати всі на Україну, зокрема, на Донеччину. Радянська влада дала нам квартиру, з якої німці нас потім викинули.

... У сімнадцять років її вперше побачив Михайло. А вона, синьоока красуня, йшла якомсь з поля, несучи букет польових квітів, і сама була схожа на квітку... Згодом Михайло зізнався, що відразу, з першої миті їх зустрічі гаряче полюбив її... І любив, беріг, жалів усі 25 років короткого подружнього життя, яке подарувала їм доля. Від їхньої гарячої любові народилося тринадцять діток.

— І зараз дивуюся, що то був за час, що то були за люди, — повітлішало при згадці про молодість обличчя Єлизавети Йосипівни і крізь туман років, проступала колишня її врода. — Бідно ми тоді жили, але якомсь весело і дружно. Не боялися ніяких труднощів, тяжкої роботи. Боялися лише, щоб не почалася війна, та вона все ж накрила нашу землю чорним крилом печалі і смутку.

У 41-му сім'я Шерстових евакуювалася з Донецької області у село Рівнопілля. Для житла спочатку їм виділили куточок у колишньому свинарнику, а вже згодом вони збудували хатинку. На фронт пішли чоловік і старший син, який там і загинув.

— Навіть згадувати тяжко ті лиховісні воєнні роки, — на хвилю задумалася-зажурилася багатодітна мати. А пережити їх у стократ важче було. Здавалося, не буде кінця тій страшній війні, не буде краю стражданням, дитячим сльозам і голоду...

У 42-му повернувся з фронту чоловік, контужений, без ноги, захворів тифом і помер. Думала, не витримаю тієї розлуки, піду за ним слідом, — затремтів материн голос, — та діти й онуки тримали на світі.

До семидесяти років пропрацювала Єлизавета Йосипівна у колгоспі "Рівнопілля" на найтяжчих для жінки роботах. Була вона і дояркою, і свинаркою, відбудовувала зруйноване

війною господарство. І лише Бог знає, як тяжко дісталася Перемога жінкам.

Дивлячись в її очі, я помічаю глибокий сум. Ні, це не тільки жаль за навіки втраченими роками і надіями, в її очах — біль, що чорною ниткою пройшов через все її життя.

... Задумалася Єлизавета Йосипівна, склавши на колінах стомлені за трудове життя руки, прислухалася до шерхоту вітру. В її хаті було затишно. На стінах, на столі висіли і стояли портрети дітей (до речі, на сьогодні їх залишилося в живих шестеро), якими вона пишається, онуків, правнуків і праправнуків. Згадуючи про них, обличчя її світилося любов'ю і ласкою. А через хвилину сповнювалося тривогою і неспокоєм — як там вони всі? Чи все у них гаразд? Чи ніхто, не дай Боже, не занедужав?.. Материні думки, мов невідомі птахи, літали-снували від одного сина до іншого, від доньки до внука, від внука до правнучки... Так день і ніч. Ніч і день. Не знало і ніколи не знатиме спокою материнське серце. Ні на мить.

А я бажаю Єлизаветі Йосипівні 102-річчя з дня народження зустріти у доброму здоров'ї і залишитися такою ж сильною духом, як і завжди.

17.07.2002 р.

Т. ДОРОГОБІД

* * *

28-30 березня 2003 року громадськість відзначала 80-річчя утворення Гуляйпільського району. З цієї нагоди голова райдержадміністрації нагородив регіональною медаллю "За заслуги перед Гуляйпільським краєм" директора ТОВ "Рівнопілля" Олександра Івановича Філіпченка, а іменним годинником "За заслуги перед Гуляйпільським краєм" — механізатора господарства Сергія Михайловича Кару.

* * *

Напередодні 58-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні на району Дошку пошани було занесено ім'я механізатора товариства Володимира Олександровича Аболенцева.

Святкування дня міста. 2006 р.

24 квітня 2003 року читачам газети "Запорізька правда" розповідав директор ТОВ "Рівнопілля" Олександр Іванович Філіпченко:

... А починали з нуля. Як кажуть, за душею ні відра, ні мітли. Звісно, що відселенням дісталася і техніка погірше, і знаряддя майже з металобрухту, не кажучи вже про якісь виробничі приміщення, майстерню, тік, гараж... До того ж інфляція почала "жувати" кошти з такою швидкістю, що вони ніби випаровувалися з колгоспної каси. І все ж розпочало своє утвердження новостворене господарство, як це не парадоксально, з будівництва. І я можу з особливою гордістю сказати, що нова вулиця в Рівнопіллі ще до кінця не добудована. Бо вчимо власних фахівців за районною програмою "Молодий спеціаліст", і житло у перспективі пригодиться. Відкрили початкову школу, дитсадок, заасфальтували всі вулиці і виробничі території, безплатно телефонізували 84 будинки. Для прикладу: коли організовувалися, на все господарство був лише один телефонний номер.

Нині маємо у користуванні дві тисячі гектарів орної землі. Напрямок господарювання залишили той же — зерномолочний. Як і всі до реформування, перебивалися "з хліба на воду". А як стали вже самостійними господарями на землі, переконалися — жити можна краще і у нових економічних рамках. Так, скажімо, минулого року озимої пшениці зібрали по 27 центнерів з гектара, ячменю — по 26,7 центнера, соняшнику — по 22,1 центнера, а валовий збір зернових як для нашого "карликового" господарства склав зовсім непоганий — 1600 тонн. На 86 чоловік, що зайняті на виробництві, це чудовий показник. А що буде цьогорік, важко спрогнозувати. З осені засіяли 550-гектарну ниву озиминою, і з них на сьогодні 35 відсотків загнило. Тому ці площі вже пересіяли яровим ячменем, решту будемо займати під кукурудзу, просо, гречку тощо.

Останнім часом поповнили машинотракторний парк колісним трактором МТЗ-50, автомашиною КамАЗ. Цього до тієї техніки, що була придбана раніше, на нашій землі цілком достатньо. Щоб якимось чином підвищити віддачу мізерних гектарів, ми уже кілька років культивуємо баштанні культури. По 40-50 центнерів з гектара за рентабельністю дорівнюють соняшниковим плантаціям. До того, поряд траса Гуляйполе-Донецьк, яку в господарстві прозвали "дорогою життя", де завжди можна влаштувати ринок збуту кавунів і динь.

Щодо тваринництва, то в господарстві утримується майже 600 голів великої рогатої худоби, з них 200 голів дійної череди, 400 голів свинопоголів'я, яке нарощуємо. У рослинницькій і тваринницькій галузях трудиться всього 86 чоловік. Але це дружний, згуртований колектив. У нас багато трудових династій. Якщо вже мова про людей, не можу не назвати ветеранів господарства, таких, як Іван Козярин, Іван Москівець, Микола Чаяло, механізатори середнього покоління Володимир Аболенцев, Сергій Кара, брати Леонід та Сергій Онучки, водії Микола Чаяло, Анатолій Онищенко, Микола Савілов, Анатолій Семенюта, доярки Світлана Москівець, Людмила Гула, свинарка Ганна Москівець. До 35 років середній вік головних спеціалістів, фахівців своєї справи. Серед них голов-

ний агроном Руслан Леонідович Боровський, головний зоотехнік Ігор Миколайович Ковальчук, головний бухгалтер Тетяна Іванівна Скворцова.

Спасибі їм за самовіддану працю. Керівництво господарства, у свою чергу, також турбується про людей. Бо є гарантований заробіток, умови для праці. Минулого року працюючі отримали за паї по дві тонни зерна, по 200 кілограмів соняшнику, по мішку борошна, по 10 кілограмів цукру, по 15 кілограмів круп, по 100 кілограмів картоплі. Та й заробітна плата виплачується вчасно. До речі, минулого року в середньому по господарству вона склала майже 250 гривень. Одним словом — задоволені всі.

* * *

10 липня 2007 року районна газета писала:

— У селі квітне вечір. На тихій вулиці причаїлася ошатна хатина, що викупується у літньому різнобарві. Це господа Ганни Дмитрівни Гаркуші, яка у невеличкому дворі пораяється по господарству. Кожен, хто проходить вулицею, вітається до старої, якій днями минуло сімдесяте літо. І це закономірно, бо хто не знає у Рівнопіллі Ганну Дмитрівну. Знають і поважають її односельці за мудрість, працелюбність, доброту, відкриту душу.

Народилася Ганна Дмитрівна 1 липня 1934 року в цьому ж селі. Кажуть, людина починається з дитинства. Там корені її перемог та невдач, там закладається, формується вдача, гартується характер. Дитинство ж Ганни Дмитрівни пройшло в бідності, у сім'ї, де було шестеро дітей. Саме дитинство, родина і рідна земля навчили жінку любити життя, шанувати людей і невтомно працювати.

Велика Вітчизняна війна принесла біль і горе: на фронті загинув батько, і весь тягар труднощів ліг на плечі матері й шістьох дітей, серед яких Ганна була наймолодшою. Всього довелося пережити дівчині, та залишилась у рідному селі, працювала на різних роботах, а найдовше — дояркою.

За недоспані ночі та високі трудові досягнення Ганна Дмитрівна нагороджена медаллю "За доблесний труд", знаком "Переможець соціалістичного змагання", почесними грамотами і цінними подарунками. До того ж її фото протягом багатьох років не сходило з колгоспної Дошки пошани.

Завідуючий фермою Гаркуша
Микола Юхимович

Ганна Дмитрівна часто ходить до нього на кладовище, насаджує квіти, доглядає могилу.

У шлюбі Ганни Дмитрівни та Миколи Юхимовича народилося троє дітей — дві доньки і син. Їх виростили, виховали і вивчили. Зараз всі мають гарні сім'ї, своїх дітей. Та ніколи не забувають діти і внуки стежину до Ганни Дмитрівни, до її затишної оселі. Злітаються вони, як ластівки до свого гнізда, на свята і щоб допомогти по господарству. Саме діти й онуки стали для жінки сенсом життя. Та й є чим і ким пишатися. Старша донька — головний економіст у КСП "Любимівський", молодша працює логопедом у дитсадку "Сонечко". Їхні чоловіки — освічені і

надійні люди. Син Віктор — шанований працівник господарства "Колос-2000". Має прекрасну дружину, яка працює в лікарні і є справжнім оберегом для всієї великої родини.

Пишається Ганна Дмитрівна і своїми онуками, які навчаються в інститутах, технікумах, ліцеях і школах. Вона розповідає:

"Головне у нашій великій родині — повага один до одного, взаємодопомога, працелюбність і людяність. Ці риси характеру я прагнула виховати у своїх дітях, а тепер — в онуках. Приємно, що у нас це виходить..."

Справді є чому радіти.

І ось нещодавно щастя зазирнуло до оселі Ганни Дмитрівни — народився її правнук Владик, улюбленець прабабусі.

Про Г.Д. Гаркушу можна розповідати ще чимало. Благородна у неї місія — бути дбайливою жінкою, берегинею родинного тепла і затишку. Вона, ніби запалює всіх, із ким спілкується, тією безмежною добротою, яка змушує по-новому дивитися на світ.

ТОВ "АГРО-РІВНОПІЛЛЯ"

Як показав час, щоб просуватися далі по шляху розвитку і прогресу, необхідно було зробити зміни у структурі господарства. І 26 січня 2006 року вирішили товариство з обмеженою відповідальністю "Рівнопілля" реорганізувати у ТОВ "Агро-Рівнопілля".

З приходом нових співзасновників, зокрема, Сергія Івановича Курмана, вдумливого керівника із сучасним баченням розвитку сільськогосподарського виробництва, багато чого змінилося у роботі спеціалістів товариства. Перш за все стали широко впроваджувати у виробництво передові методи і технології вирощування сільгоспкультур. Активно почали застосовувати мінеральні добрива, досягнення науки і передового досвіду.

Родина Булгаків

В ці останні роки почалося активне співробітництво з такими світовими лідерами по виробництву насіння і застосування засобів захисту рослин, як компанії "Сингента", "Байер", "Піонер", "Монеанто" та іншими, а також з українськими дилерами "Флора", "Райс", "Агросфера" тощо.

У 2008 році завдяки їм у ТОВ "Агро-Рівнопілля" досягнуто найвищого врожаю: намолочено більше 3400 тонн зерна ранніх зернових при середній врожайності 40,1 центнера. А пшениця сорту "Шестопалівка" дала по 70 центнерів з гектара, "Станична" — по 62.

— В цьому році, як ніколи, — розповідав директор товариства О.І. Філіпченко, — до жнив ранніх зернових підготувалися старанно і провели їх організовано. На збиранні відзначилися сумлінністю члени комбайнового екіпажу Сергія Олексійовича Онучка: помічник комбайнера Микола Миколайович Глінков, водій Анатолій Семенюта, які комбайном "Дніпро" видали з бункера 1966 тонн зерна.

Адмінперсонал ТОВ "Агро-Рівнопілля"

Колектив автогаража та харчоблоку

Колектив ферми

Колектив току

Колектив тракторної бригади

Освячення полів ТОВ "Агро-Рівнопілля"

Весілля водія Глінкова М. М.

**Зліва направо: старший охоронник Ю.В. Величко,
головний інженер Ю.В. Шокотко, завідуючий фермою
С. І. Москівець, тракторист І. В. Паливода**

Тракторист С. О. Онучко

**Зліва направо: помічник бригадира тракторної бригади
С. Д. Гура, водій А.О. Семенюта, сторож В. І. Мордик**

**Зліва направо: сівач О. В. Юшкевич,
трактористи С. М. Кара, В. І. Скворцов**

Тракторист Д. М. Шрамко

Тракторист В. В. Булгак

Тракторист В. О. Аболенцев

Тракторист О. В. Кузан

Зліва направо: охоронник М. В. Куріленко, тракторист В. О. Аболенцев, зварювальник О. О. Новіков, водії М. М. Глінков, В. М. Омесь, М. Ю. Савілов

Непогано на старенькому СК-5 трудилися комбайнер Сергій Дмитрович Гура, його помічник Ігор Паливода, водій Анатолій Онищенко, тракторист Василь Бурчак. На свій рахунок вони записали 668 тонн намолоченого збіжжя.

На звалі ранніх зернових і навантаженні зерна добре працював і досвідчений механізатор, у 2007 році нагороджений регіональною медаллю "За заслуги перед Гуляйпільським краєм" Сергій Михайлович Кара.

На транспортуванні зерна з поля на тік відзначився водій Сергій Москівець, а на елеватор — водії Олег Савостін, Микола Савинов.

На току злагоджено працювали члени товариства під керівництвом завідувачі током Наталії Вікторівни Пилипенко.

У 2008 році, ювілейному для села, товариство мало 54 працюючих членів. Усі виробничі підрозділи працювали ритмічно, які очолювали Юрій Васильович Шокотко (тракторна бригада), Віктор Володимирович Горпинич (гараж), Тетяна Іванівна Скворцова (бухгалтерія), Руслан Леонідович Боровський (агрономія), Ігор Миколайович Ковальчук (зоотехнія).

Із ранніми зерновими товариство впоралося вчасно, але перед хліборобами стоять нові завдання: підготовка до силосування, збирання соняшнику і кукурудзи на зерно, копання цукрових буряків і т.п. А ще рівнопільці доглядають більше 100 корів, а всього — до 400 голів великої рогатої худоби.

Перспектива для розвитку у ТОВ "Агро-Рівнопілля" є. Є у краян-степовиків і надія, що завтрашній день буде заможнішим і мудрішим. Цьому підтвердженням їх працюovitість, котрі, не сподіваються на удачу, що її принесе веселка після теплого літнього дощу, який про шумів, як сполоханий табунець диких голубів, над полями товариства, а завзятістю та наполегливістю добиваються покращення свого життя.

На світлинах літо — 2008 у ТОВ “Агро-Рівнопілля”

Використана література:

1. Запорізький облдержархів, Р-2924, Спр.204, п. 15.
2. Гуляйпільський районний архів, Ф.45, Зв. 1., Спр. 14.
3. Запорізький облдержархів, Р-1, Оп. 1, Спр. 1049, п. 252.
4. Запорізький облдержархів, Ф-212, оп. 3, спр. 643, п. 4.
5. Газета "Більшовик Гуляйпільщини", 1930 р.
6. Довідка Центрального Архіву Міністерства Оборони РСРСР від 30 червня 1977 р. № 210347.
7. Гуляйпільська районна газета "Сталінським шляхом", 1935, 1937, 1938, 1939, 1940, 1941, 1944 рр.
8. Гуляйпільська районна газета "Зоря комунізму", 3.10.1978 р.
9. Районна газета "Голос Гуляйпілья", 23.03.1989 р., 28.06.1995 р., 26.11.1998 р., 19.01.2000 р., 18. 11. 2000 р.
10. Газета "Запорізька правда", 24.04.2003 р.
11. Історія міст і сіл Української РСР. Запорізька область. К., 1981, с. 312.
12. Запорізький облпартархів, ф. 358, Оп. 1, Спр. 8, п. 304-305.
13. Рішення Запорізької обласної Ради депутатів трудящих № 541 від 15 серпня 1958 р. "Про адміністративно-територіальні зміни в Гуляйпільському, Якимівському та Ново-Василівському районах".
14. Історична довідка Рівнопільської сільської Ради, яку 23 квітня 1966 р. склав голова однойменної Ради Григорій Іларіонович Ілієнко.
15. Спогади старожилів села Рівнопілья Михайла Герасимовича Булгака, Остапа Петровича Бабенка, Тимофія Лук'яновича Пестуна, Мирона Григоровича Глинки, Андрія Захаровича Прискоки, Любові Петрівни Гавриленко.
16. Протоколи звітних зборів колгоспників колгоспу "Рівнопілья" 27.12.1991 р., 13.02.1993 р., 3.02.1994 р., 11.02.1995 р., 17.02.1996 р., 28.01.1997 р., 5.02.1998 р., 30.01.1999 р., 29.02.2000 р., 17.11.2001 р., 29.03.2002 р.
17. Доповіді голови колгоспу "Рівнопілья" на звітних зборах колгоспників про виробничу та господарську діяльність за 1992 р., 1994 р., 1995 р., 1996 р., 1997 р.

Зміст

Шановні друзі!.....	3
Рівнопілья.....	4
Артіль "Рівнопілья".....	6
Колгосп імені Кагановича.....	7
Війна у долях краян.....	12
Роки відбудови.....	26
Яблукове.....	28
Репресії.....	36
Колгосп імені Кагановича (продовження).....	38
Колгосп імені Куйбишева.....	48
Згадують ветерани.....	57
Четверта комплексна бригада (відділок) колгоспу імені Енгельса	59
Відзнаки за працю.....	73
Рівнопільська сільська рада.....	80
Колгосп "Рівнопілья".....	104
ТОВ "Рівнопілья".....	132
ТОВ "Агро-Рівнопілья".....	151
Використана література.....	160

Науково-популярне видання

**Іван Кирилович Кушніренко
Володимир Ілліч Жилінський**

Веселка над Рівнопіллям

*Сторінки історії Рівнопільської
сільської ради і ТОВ "Агро-Рівнопілля"
Гуляйпільського району Запорізької області*

Редактор *А.І. Шкуро*
Фото *О.І. Філіпченка, з архіву*
Комп'ютерний набір *О. С. Нестеренко,
А. Т. Смик*

Верстка *Н. І. Морозова*
Коректор *О.І. Горпинич*

Здано до набору 14.08.2008 р.
Підписано до друку 25.09.2008 р. Формат 84x108 $\frac{1}{32}$
Папір офсетний. Гарнітура PetersburgС. Друк офсетний.
Умовн. друк. арк. 8,51. Умовн. фарбо-відб. 8,51.
Тираж 250 прим. Зам. № 2970.

Віддруковано у Комунальному підприємстві
"Запорізька міська друкарня
"Дніпровський металург".
69057, м. Запоріжжя, вул. Антенна, 4,
тел. 34-13-30.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців, виготівників
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1909 від 18.08.2004 р.

ISBN 978-966-2962-52-9